

1952

LAS
MISIONES
CATOLICAS
XXVI
ST.1-2

Škof Gregorij Rožman na strehi papeškega misijonskega zavoda v Rimu med njega slovenskimi gojenci

POSVEČAMO

OBNOVLJENE SAMOSTOJNE „KATOLIŠKE MISIJE“
 SLAVI SVETNIŠKEGA MISIJONARJA „BARAGE“,
 MISIJONSKI VNEMI ŠKOFA GREGORIJA ROŽMANA,
 VSEM SLOVENSKIM MISIJONARJEM ŠIROM SVETA,
 ZLASTI TISTIM, KI TRPE POD RDEČIM TERORJEM,
 ALI KI SO MORALI POD NJEGA BRUTALNO SILO
 ZAPUSTITI SVOJ LJUBLJENI DELOKROG!
 TRPIMO, MOLIMO IN DELAJMO Z ZDRUŽENIMI MOČMI
 ZA ČIM HITREJŠI IN ZMAGOVITEJŠI PRODOR KRI-
 STUSA KRALJA V CELOTNI MISIJONSKI SVET!

90 234/1979

PALABRAS DE ROMA

En Corea, han sido asesinados cincuenta misioneros y sacerdotes coreanos, figurando entre los primeros S. E. el Delegado Apostólico de aquel país. En otras partes, hay que lamentar igualmente asesinados de sacerdotes indígenas, y en el momento actual, son 6 obispos, 2 Prefectos Apostólicos y unos setenta, entre misioneros, sacerdotes y religiosas, los que sufren los dolores y humillaciones de la prisión.

Para ellos, intrépidos heraldos del Evangelio, que "han sido hallados dignos de sufrir contumelia por el nombre de Jesús" (Act. 5, 41) nuestra admiración y saludo emocionado.

Verdaderamente admirable es la fortaleza que manifiestan los Misioneros, los sacerdotes y el pueblo fiel. "Nos podéis matar —ha respondido un Obispo a un propagandista ateo— pero no nos podréis nunca separar de Roma." Y otro Obispo, escribiendo sobre su diócesis, dice: "Sacerdotes y fieles están firmísimamente resueltos a defender su fe y a demostrar su adhesión inquebrantable al Soberano Pontífice y a la Iglesia de Roma."

Tan valientes soldados de Cristo bien merecen el elogio que San Pablo hacía de los cristianos de Tesalónica: "Me siento orgulloso de vosotros, de vuestra constancia y de vuestra fe, en las persecuciones y amarguras que debéis soportar" (II Thess. 1, 4).

"La situación material de la Misión es absolutamente precaria. Ni sé si va a ser posible dar a mis misioneros lo mínimo necesario para vivir. Ya hemos tenido que imponernos restricciones en la comida..." Así escribe un obispo misionero, y nos consta de otro, que tuvo que vender su anillo pastoral para poder vivir.

En tiempo de las antiguas persecuciones, los cristianos enviaban socorros a los hermanos condenados a las minas, ad metalla. Hoy, hermanos, se están renovando las mismas persecuciones. Renovemos también nosotros aquella caridad hacia los que E. Cipriano llamaba milites Dei, soldados de Dios,

Nadžkof Celso Constantini, tajnik kardinalске Kongregacije za širjenje vere, kateraga najnovejši poziv k misijskemu sodelovanju prinašamo kot uvodnik v kasteljansčini

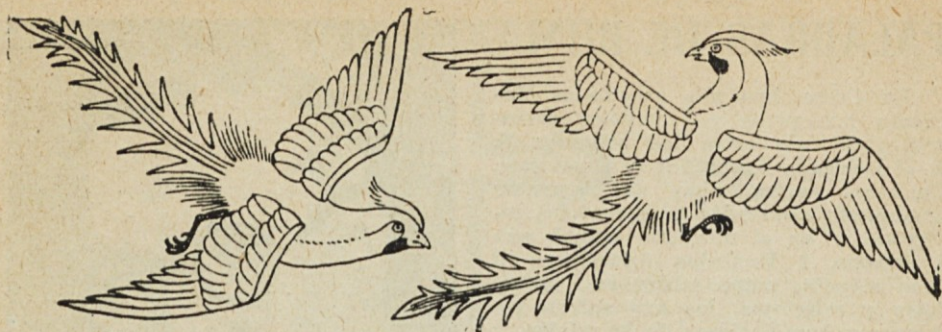
centinelas de Cristo sobre las trincheras de la fe.

Afortunadamente, hay todavía muchos territorios sobre los que no se cierne, enfurecida, esta tormenta anticristiana. Allí es donde los Misioneros pueden desplegar todas sus actividades, pero, por eso también, necesitan de nuestra ayuda, para sostener sus escuelas y sus obras de caridad, con que arrancar a la competencia enemiga tantas almas naturalmente buenas. Notemos que esta competencia se hace cada vez más poderosa y formidable.

Así pues, en nombre de todos los Misioneros, hago el más entusiasta llamamiento a la conciencia y al corazón de los católicos, para que, como siempre, acudan en socorro de las gravísimas necesidades de la Iglesia Misionera. El mundo se renueva, pero no olvidemos que o se salvará con Cristo, o irá a la ruina con el Anticristo.

Celso Constantini

Secretario de la S. C. de Propaganda Fide

V ŠESTINDVAJSETI LETNIK

V popolni tihoti so „Katoliški misijoni“ lansko leto doživeli svoj 25. letnik.

Leta 1923 je Peti slovenski katoliški shod v Ljubljani pozval Misijonišče Groblje oziroma Misijonsko družbo sv. Vincencija Pavelskega, naj začne izdajati „Katoliške misijone“. Že oktobra istega leta je izšla njih prva številka.

Svoj 20. letnik so „Katoliški misijoni“ doživeli leta 1943 v Ljubljani, kamor so se rešili pred nacistično okupacijo, ki je zasegla in uničila tudi Misijonišče Groblje z Misijonsko tiskarno, v kateri so se „Katoliški misijoni“ tiskali. Prav tako v Ljubljani je izšel še 21. letnik. Leta 1945 pa lista že ni bilo več mogoče izdajati.

V razdobju naslednjih treh „begunskih“ let je od časa do časa izhajalo v Rimu razmnoženo nadomestilo pod istim imenom, ki ga pa ne štejemo v vrsto letnikov „Katoliških misijonov“, dasi je nemalo pripomoglo k ohranjanju misijonske misli med begunskimi rojaki in je celo nekaj dragocenih misijonskih poklicev dvignilo, da so stopili na misijonsko pot.

Ob odhodu misijonskega zdravnika dr. Janeza Janeža na Kitajsko v maju leta 1948 so se v Buenos Airesu pojavili obnovljeni tiskani „Katoliški misijoni“, ki so potem redno izhajali to in naslednje leto kot 22. in 23. letnik.

Naslednja dva letnika „Katoliških misijonov“ sta bila po dogovoru z lastništvom „Duhovnega življenja“ zunanje vključena v ta list, a tako lastništvo kakor uredništvo misijonske priloge „Duhovnega življenja“ je slej ko prej ostalo v rokah Misijonske družbe sv. Vincencija Pavelskega, lazaristov.

V tem združenju z „Duhovnim življenjem“ so torej „Katoliški misijoni“ lani doživeli svoj srebrni jubilej.

Ob vstopu v novo petindvajsetletje se pa „Katoliški misijoni“ predstavljajo svojim naročnikom in bralcem spet kot popolnoma samostojen list.

Do ločitve je prišlo iz več tehničnih razlogov, na pobudo konzorcija „Duhovnega življenja“.

Če Bog da, bo vseboval letnik kakih 500 strani kot so pričujoče. Polnili jih bodo naši najboljši misijonski pisatelji in vsi slovenski misijonarji, pod uredništvom Ladislava Lenčka CM, ki predstavlja tudi upravo in izdajatelja: Misijonsko družbo sv. Vincencija Pavelskega (slovenski lazaristi).

Da se list razširi med kar se da najširše kroge rojakov na svobodnih tleh s pomočjo vseh tistih naročnikov, ki zmorejo plačati malo večjo naročnino, zato smo uvedli poleg navadne naročnine še podporno in dosmrtno. Urejena je pa takole:

Dežela	Navadna n.	Podporna n.	Dosmrtna n.
Argentina	20 pesov	30 pesov	300 pesov
Čile	100 pesov	150 pesov	1.500 pesov
USA	2 dolarja	3 dolarje	30 dolarjev
Canada	2.50 dolarja	4 dolarje	35 dolarjev
Italija	1000 lir	1500 lir	15.000 lir
Avstrija	40 šilingov	60 šilingov	600 šilingov
Anglija	0.60 funta	1 funt	10 funtov
Dstale dežele	2 dolarja	3 dolarje	30 dolarjev

Uprava „Katoliških misijonov“ je v Buenos Airesu, Calle Cochabamba 1467, Argentina, telefon: 23-6875, kamor naj blagovolijo pošiljati naročnino naročniki iz Argentine, v kolikor jo ne bodo pobirali poverjeniki in sodrudniki.

V USA je pošiljati naročnino zaenkrat še naprej na Slovensko pisarno v Clevelandu, dokler ne javimo našega poverjeništa tamkaj.

V Kanadi je pošiljati naročnino našemu poverjeniku Turku Francetu v Toronto, kot doslej skupno z „Duhovnim življenjem“.

V Italiji je dolgotrajni poverjenik „Katoliških misijonov“ za Trst in okolico č. g. Stanko Janežič v Mačkovljah, za Gorico Dobrodela pisarna na Riva Piazzutta.

V Avstriji je poverjen za sprejemanje naročnine č. g. Miha Burja v špitalskem taborišču.

V Angliji pa č. g. Ignacij Kunstelj, slovenski dušni pastir tamkaj.

Iz ostalih dežela naj naročniki blagovolijo naročnino pošiljati, kakor jim je najbolj pripravno. Nakazila na ime Ladislav Lenček.

Prvo in drugo številko samostojnih „Katoliških misijonov“ pošiljamo v glavnem vsem dosedanjim naročnikom skupnega lista „Duhovnega življenja“ in „Katoliških misijonov“, v upanju, da bodo tudi samostojne „Katoliške misijone“ radi in morda s še večjim veseljem sprejeli zlasti tisti, ki „Duhovnega življenja“ kot splošno verskega lista ne potrebujejo toliko, ker imajo že svoje krajevne verske liste.

Prosimo iskreno vse, zlasti pa poverjenike prejšnjega skupnega lista „Dž“, da ostanejo zvesti „Katoliškim misijonom“ in s tem slovenski misijonski akciji. Še posebej pa prosimo za misijone zavžete posameznike in organizacije, da edinemu slovenskemu misijonskemu listu pridobe še novih naročnikov!

Vse tiste pa, ki iz kateregakoli vzroka „Katoliških misijonov“ ne bi mogli prevzeti in naročnine ne poravnati, lepo prosimo, da nam to na kak način takoj javijo; s tem nam bodo prihranili tiskanje odvišnih izvodov in mnogo nepotrebnih stroškov.

Vsem bralcem, naročnikom, sodelavcem, zlasti pa slovenskim misijonarjem in misijonarkam — vesel božič in blagoslovljeno novo leto 1952!

„KATOLIŠKI MISIJONI“

SLOVENC I IN MISIJNI

Ugledni dnevnik „Ameriška domovina“ je v dneh pred misijonsko nedeljo (19. oktobra 1951) objavil obširen članek o potrebi misijonskega sodelovanja Slovencev na svobodi, ki sta ga sestavila in podpisala dva izmed najuglednejših ameriških Slovencev. Nekatere za vse in za vedno aktualne odstavke tu ponatiskujemo:

„Pojdite po vsem svetu, učite vse narode...“ je naročil Kristus svojim apostolom. In ti so izpolnili Njegovo zapoved in širili Njegovo blagovest, dokler jim mučeniška smrt ni presekala življenjske poti na tem svetu. Za njimi so širili sveto vero drugi, rod za rod, stoletje za stalletjem.

Kljub neprestanemu, bolj ali manj živahnemu širjenju svete vere, je vendar danes na vsem svetu komaj ena petina ljudi katoličanov, druga petina so protestanti in pravoslavni, ostale tri petine (poldruga milijarda ljudi) so pa nekristjani; med njimi jih velika večina sploh nikdar ni slišala o katoliški veri, o Kristusu in Njegovem nauku.

Širjenje svete vere nikdar ni bila lahka zadeva, v dvajsetem stoletju je pa postalo še bolj težko in zamotano. Mnogi izmed prejšnjih katoličanov in drugih kristjanov so odpadli od svoje vere in celo postali najhujši sovražniki Kristusa. Postali so ne samo brezverci, ampak izrazito protiverski. Napovedali so vojno Kristusu in Njegovi Cerkvi in kjerkoli le morejo, nušijo cerkvene zgradbe ter preganjajo in ubijajo Bogu zveste vernike. Nastopila je doba komunizma.

Kot mnogi drugi katoliški narodi, tako so se tudi katoliški Slovenci že v prejšnjih stoletjih zavedali, da Kristusovo naročilo: „Pojdite in učite vse narode...“ ne velja samo svetemu očetu, kardinalom in škofom, ne velja le velikim katoliškim narodom, velja ne samo duhovnikom, ampak vsemu katoliškemu ljudstvu. Tudi Slovenci so se radi posvečali misijonskemu delu in postali svetovno znani misijonarji, kot škof Baraga, Knoblehar in drugi.

Misijonsko delovanje je prav v letih po prvi svetovni vojni postalo med Slovenci zelo živahno, kar ni čudno, ker so ga z vso vnemo podpirali slovenski škofje: Jeglič, Šadej, Karlin, Gnidovec, Tomažič, Srebrnič, Ujčič in posebno sedanji škof dr. Gregorij Rožman. Skoro vsi redovi, ki so tedaj delovali v Sloveniji, posebno pa lazaristi, frančiškani, salezijanci in jezuiti, so imeli po nekaj misijonarjev in bratov v misijonih. Prav tako delavne so bile slovenske misijonarke: uršulinke, sestre sv. Vincencija Pavelskega, šolske sestre in druge.

Še več. Nekateri redovi so že pripravljali posebne slovenske misijone, tako lazaristi na Kitajskem, jezuiti v Indiji, kjer so že vodili misijonsko delo sinovi slovenskih staršev. Šli so v misijone, zaupajoč v božjo pomoč in v pomoč slovenskega naroda.

In niso se varali. Katoliški Slovenci so se začeli bolj in bolj zavedati, da so dolžni kot posamezniki in kot celota sodelovati pri delu za širjenje sv. vere med pagani, da se tako izkažejo hvaležne Bogu za milost, da so njihovi predniki pred več kot en tisoč leti postali katoličani in da za časa Trubarja po večini niso prestopili v protestantsko vero. Dalje je bilo po njihovem mnenju potrebno prav z ozirom na nevarnost komunizma katoličanstvo čim bolj razširiti po vsem svetu.

Kot pred drugo svetovno vojno, tako bi tudi v letih po vojni slovenski katoličani v domovini prav gotovo z veseljem, z molitvijo in žrtvami radi podpirali slovenske misijone, če bi le mogli, pa žalibog ne morejo, ker so sami izropani. Tako morejo le z molitvijo in žrtvami spremljati delo slovenskih misijonarjev, denarnih podpor pa ne morejo nuditi.

Edino Slovenci staronaseljenci in bivši begunci-novonaseljenci smo srečni, da živimo v svobodnem svetu v USA, Kanadi, Argentini, Venezueli, Australiji in drugod, kjer nam je po večini omogočeno svobodno življenje in primeren zaslužek.

Katoliški Slovenci v domovini od nas pričakujejo, da se bomo v teh dneh v svojem in tudi njihovem imenu odzvali klicu sv. očeta in slovenskih misijonarjev ter podprli misijonsko delo z vsemi močmi.

Zdi se nama, da bi kot Slovenci in katoličani ne izpolnili svoje dolžnosti v polni meri, če se ne odzovemo klicu in prošnji slovenskih misijonarjev širom sveta. Saj ne prosijo zase, prosijo, da bi z našimi prispevki lahko izpreobrnil več poganov k edino pravi katoliški veri, prosijo, da bi z našo pomočjo postavili vsaj skromno svetišče za častitev Boga Stvarnika.

Naši so slovenski misijonarji. V imenu slovenskega naroda delajo z vsemi silami za širjenje Božjega kraljestva na zemlji, v zadoščenje za vse krivice, ki so jih drugi manj vredni sinovi in hčere slovenskega naroda delali in še delajo Bogu, ko rušijo Njegova svetišča, podirajo križe in skrunijo vse, kar je katoličanom svetega.

Tako kot v prvih stoletjih krščanstva so tudi danes slovenski in drugi misijonarji in njih sodelavci na straži, kot vojniki pred sovražnikom, kot borci proti komunizmu, pripravljeni vsak hip na delo in žrtve, pa če treba tudi mučeniško smrt.

Če sploh kaj, je delo slovenskih misijonarjev in njihovih sodelavcev, sester in bratov vredno naše vsestranske pomoči in podpore.

Anton Grdina, dr. Valentin Meršol

OČETOVA BESEDA

OKROŽNICA NJEGOVE SVETOSTI PAPEŽA PIJA XII. „ZA MISIJONSKI NAPREDEK“ („DE SACRIS MISSIONIBUS PROVEENDIS“), KI SE ZAČNE Z BESEDAMI „EVANGELII PRAECONES“.

Prevedel in razlago napisal Karel Wolbang C. M.

NAŠIM ČASTITLJIVIM BRATOM PATRIJARHOM, PRIMASOM, NADŠKOFOM, ŠKOFOM IN DRUGIM KRAJEVNIM ORDINARIJEM, KI SO V MIRU IN V ZVEZI Z APOSTOLSKO STOLICO. ČASTITI BRATJE, POZDRAV IN APOSTOLSKI BLAGOSLOV!

UVOD

Oznanjevalci evangelija, ki garajo v skoraj neizmernih delovnih področjih, „da bi se beseda Gospodova razširjala in proslavljala“,¹ so na poseben način prisotni Našemu duhu in Našemu srcu, ko se dopolnjuje 25 let, kar je Naš prednik nepozabnega spomina Pij XI. objavil okrožnico „Rerum Ecclesiae“², v kateri je podal zelo modre smernice za vedno večji razvoj katoliških misijonov. In Našega duha prešinja veliko veselje, ko ugotavljamo, kak napredek je v tej dobi doživela ta tako sveta zadeva. Zares, kot smo imeli priliko zatrditi 24. junija 1944 ob zborovanju voditeljev papeških misijonskih družb, „djavna prizadevnost, ki jo razvijajo širitelji krščanske vere, tako v deželah, že razsvetljenih po luči evangelija, kot med narodi, med katero ta še ni posijala, je dosegla tako moč, pobudo in razsežnost, kakršne morda še nikdar ni zabeležila zgodovina katoliških misijonov.“³

Vendar se nam zdi v sedanjih zmedenih in grozečih časih, ko so mnogi narodi zaradi medsebojnih nasprotij razdvojeni, posebno primerno, ponovno pripočiti isto zadevo, kajti prav glasniki evangelija so (tisti, ki prinašajo vsemu človeštvu človečansko in krščansko dobroto in ga navajajo k onemu bratovskemu sožitju, ki zmaguje nad vsemi spori narodov in vsemi mejami.

O tem smo v omenjenem nagovoru voditljem misijonske akcije tudi tole dejali: „Značaj vašega poslanstva, ki ni utesnjeno po državnih mejah, in vaše

skupno, bratsko delo, stavijo pač vsakomur pred oči ono značilno potezo katoliške Cerkve, ki ne prdnesa razdorov in je živo nasprotje nesoglasij med po njih zbeganimi in žalostno spreverčanimi narodi, hčemo reči vesoljnost krščanske vere in ljubezni, ki je za vse ljudi, ki sega preko vseh bojnih poljan in vsakršnih državnih mej, preko vseh kontinentov in neizmernih oceanov, univerzalnost, ki vzpodbuja in priganja nas vse k dosegi cilja, za katerim stremite in ki je: razširjanje božjega kraljestva po vseh delih sveta.⁴

Zato z veseljem porabimo priliko 25 letnica okrožnice „Rerum Ecclesiae“, da z globokim in čtranjem zadovoljstvom pohvalimo bogato delo, ki je bilo izvršeno in k nadaljevanju tega dela v pospešeni meri vabimo vse: sobrate v škofovstvu glasnike evangelija, delivce božjih skrivnosti, duhovnike, in vse vernike, tako one, ki delujejo v še misijonskih pokrajinah, kot one, ki kjer koli po svetu podpirajo tako važno stvar kot so misijoni bodisi z molitvijo bodisi s sodelovanjem pri vzgoji misijonskega naraščaja bodisi z denarnimi zbirkami.

I. NAPREDEK KATOLIŠKIH MISIJONOV

Najprej bo prav, če se ustavimo na kratko pri statistikah, ki se nanašajo na rast misijonov.

Leta 1926 ja bilo 400 misijonskih pokrajin, danes jih je približno 600; vernikov tedaj v misijonih še ni bilo 15 milijonov, danes štejejo že skoraj 28 milijonov. V istem letu je bilo približno 14.800 tujih misijonarjev in domačih duhovnikov, danes jih je več kot 26.800. Tedaj so vse misijonske pokrajine vodili tuji misijonski predstojniki; v 25 letih je prešlo 88 misijonskih pokrajin v roke domače duhovščine; v mnogih krajih, kjer je bila vzpostavljena domača hierarhija s škofi iz vrst domačinov, se je močno pokazalo, da je Kristusova vera res katoliška in da je v nobenem delu sveta ni mogoče smatrati za tujko.

Na Kitajskem in v nekaterih delih Afrike je bila vzpostavljena redna cerkvena hierarhija po določilih cerkvenega prava.

Trije važni cerkveni zbori so se vršili: v Indokini leta 1934, v Avstraliji leta 1937 in lansko leto (1950) v Indiji.

Mala semenišča so se številčno in po moči zelo pomnožila; gojencev velikih semenišč, ki jih je bilo pred 25 leti samo 1770, je sedaj 4.300; bilo je ustanovljenih mnogo pokrajinskih semenišč.

V Rimu je bil pri „Collegium Urbanianum“ ustanovljen „Misijonski institut“; prav tako so bili v Rimu in drugih krajih ustanovljene številne stolice za misijonologijo.

Tudi v Rimu je bil osnovan kolegij sv. Petra, kjer se domači redovniki in duhovniki poglobljajo v cerkvenih vedah in v krepostnem, duhovnem življenju ter v apostolatu.

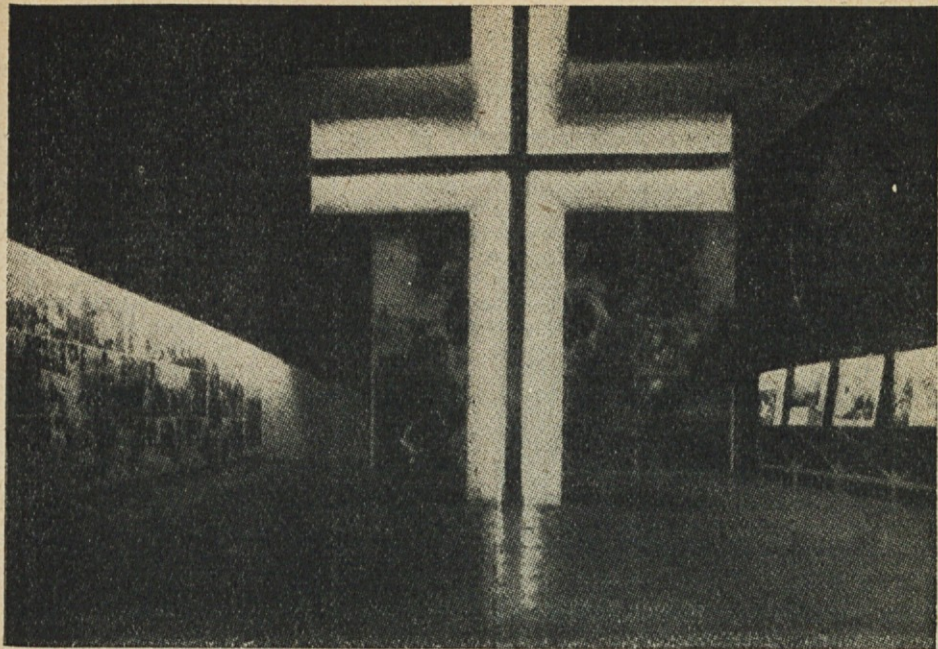
V misijonih sta bili ustanovljeni dve novi univerzi, število zavodov za višjo izobrazbo so je dvignilo od 1600 na več kot 5.000; ljudske in srednje šole so se skoraj podvojile; isto smemo reči tudi o bolnišnicah, gobavskih naseljih in dispanzerjih.⁴

„Duhovniška misijonska družba“ (Unio cleri Missionaria) je doživela v teh letih velik porašt.

Ustanovljena je bila „Agencia Fides“, katere cilj je, iskanje, urejevanje in širjenje misijonskih vesti; misijonski tisk se je skoraj povsod dvignil po nakladi in po razširjenosti.

Vršili so se razni misijonski kongresi, med katerimi naj zlasti omenimo onega o priliki svetega leta lani v Rimu, ki je zgovorno pričal o tem, kaj in koliko se je za misijone storilo; v zadnjem času so v Kumasiju, na afriški Zlati obali obhajali evarhistični kongres, ki je bil nekaj izrednega po množicah udeležencev in po njih globoki pobožnosti.

Končno smo Mi določili poseben dan v letu za praznovanje papeške Družbe sv. Detinstva Jezusovega, na katerega naj bi se molilo in žrtvovalo za to družbo.⁵

Vhod v razstavo domače cerkvene umetnosti v misijonih, ki je bila pripravljena v Rimu na ogled svetoletnim romarjem l. 1950

Vse to jasno dokazuje, da so pobude svete stolice za uporabo novih metod in večje prilagoditve v akcijah kar dobro odgovarjale spremenjenim okoliščinam in naraščajočim potrebam naših časov.

Ne smemo prezreti dejstva, da je bilo v teh 25 letih v raznih, Kongregaciji za širjenje vere podrejenih pokrajinah pravno ustanovljenih 5 apostolskih delegacij; mnogo misijonskih pokrajin pa je dobilo apostolske nuncijske ali internuncijske. Z veseljem ugotavljamo, da je postavitve in dejstvovanje teh ustanov rodilo že obilne sadove: koordinacijo misijonskega dela in vzajemno pomoč pri doseganju zastavljenih ciljev. Mnogo sadov so rodili tudi obiski naših delegatov po posameznih pokrajinah in na škofovskih konferencah, na katerih si misijonski škofje izmenjavajo dragocene izkušnje v korist celote in kjer se vse lažje in hitreje izdelujejo enotni načrti za apostolsko delo. Ta bratska povezanost verovanja in delovanja je pridobila katoliški veri večji ugled tako pri svetnih oblasteh kakor v masah katoličanov.

Vse to, kar smo tu o misijonskem razvoju v obdobju zadnjih 25 let na kratko napisali, in pa doživetja jubilejnega svetega leta, ko so prihajale v Rim, proseč božjih darov in našega blagoslova, neštevilne množice romarjev iz oddaljenih dežel, v katerih širijo vero oznanjevalci evangelija, vse to nas močno vzpodbuja, da ponovimo gorečo željo apostola narodov v pismu Rimljanom: „...da bi vam podelil kak duhovni dar, da se utrdite, to je, da nam bo med vami v medsebojno tolažbo skupna vera, vaša in moja.“ (Rimlj 1, 11—12).

Zdi se nam, da božji Učenik sam ponavlja vsem besede, polne tolažbe in pobude: „Povzdignite oči in pogledite polja, da so že bela za žetev“ (Jan 4, 35). Toda ker število misijonarjev ne zadostuje za sedanje potrebe, sledi tem Odrše-

nikovim besedam še njegovo povabilo: „Žetev je velika, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetov“ (Mt 9, 37—38).

V velikih duhovno tolažbo pa nam je, da je na vso srečo v naših časih število onih, ki so po božji volji poklicani k veliki nalogi, oznanjati evangelij vsemu svetu, naraslo, kar vzbuja sv. Cerkev nove upe. A delo, ki čaka, je še ogromno in mnogokaj je še treba izprositi od Boga s prošnjo molitvijo. Ko mislimo na neštivilna ljudstva, ki jih morajo delilci božjih skrivnosti povabiti v eno stajo in k edinim vratom zveličanja, razumemo v prošnji Eklesiasta poziv Nebeškemu Pastirju: „Kot si se pred njihovim obličjem pokazal svetega do nas, tako se izkaži pred našim obličjem velikega do njih, da spoznajo, kot smo spoznali tudi mi, da ni Boga razen tebe, o Gospod!“ (Ekl 26, 4—5).

1 2 Tes 3, 1. — 2 Acta Apostolicæ Sedis, 1926, str. 65 sl. — 3 A. A. S., 1944, str. 209. — 4 A. A. S., 1944, str. 207. — 5 Pismo „Præses Consilii“ AAS 1951, str. 88—89.

Kratek pregled vsebine celotne okrožnice

Ni slučajno, da je sveti oče Pij XII. sredi najtežjih skrbi za vodstvo svete Cerkve presenetil ves katoliški svet s prelepo misijonsko okrožnico „Za napredok misijonov“, ki je izšla na praznik sv. Evgenija 2. junija. Bilo je to istega dne, ko je papež Pij XII. osebno blagoslovil v Rimu na „Via delle belle arti“ novo cerkev sv. Evgenija, za katero so prispevali v svetem letu katoličani vsega sveta. Kot da bi za svoj godovni dan hotel viliti vsem tako preizkušanim udom vojskujoče se Cerkve po vsem svetu novega poguma in zagona za nadaljnje napore in podvige pri tako težkem osvajanju duš. Mislil je na neštivilne borce Kristusove Cerkve, ki raztreseni med ljudstvi in verstvi v potu svojega obraza orjejo ledino duš, da bi prenovili in prerodili vse v Kristusu. Katoliška Cerkev krvavi in trpi kot še nikdar v zgodovini. In v tej uri Kristusov namestnik izjavlja, da je Cerkev v zadnjih 25 letih napredovala kot v zgodovini misijonov še nikoli, in poziva vse k utrjevanju medsebojne bratske vzajemnosti, zgrajene na temeljih krščanske vere in ljubezni.

Najboljša obramba je napad. Tega se zaveda tudi sveti oče in poziva ravno zaradi težkih časov v novi okrožnici nas vse h gradnji Cerkve. Vesel je lepega napredka pri misijonskem delu, in ob pogledu na prostrana še neobdelana polja izraža upanje, da jih bo mogoče vedno boljše obdelovati z vedno večjim številom misijonskih poklicev, v misijonih med domačo duhovščino in redov-

niki, pa v zaledju katoliškega sveta. Preganjanje Cerkve v mnogih deželah povzroča veliko trpljenja, a iz krvi in žrtev zore novi poklici in v preizkušnjah se krepi vera omahljivih. Osvajalci na protestantska taktika v Južni Ameriki navdaja svetega očeta z veliko skrbjo, pred vsem zaradi pomanjkanja duhovniških poklicev tamkaj. Po najnovejših ugotovitvah zelo poklicanega opazovalca bi namreč za urejen uspešni apostolat v Južni Ameriki potrebovali še 40.000 duhovnikov in redovnikov.

Kljub izredni zamotanosti razmer v svetu, vzpodbuja sveti oče k poglobitvi in razširitvi misijonskega dela. Nakaže nekaj najvažnejših sredstev in metod.

Potrebna je čim popolnejša duhovna in umska formacija misijonskih kandidatov; prva je nujen predpogoj, druga prepotrebno sredstvo za razumevanje, približevanje in osvajanje poganov. Poziva k skrbni pripravi domače duhovščine, ki se mora čim prej primerno usposobiti in prevzeti vodstvo Cerkve med lastnim ljudstvom. Saj so tuji misijonarji le graditelji Cerkve, ki niso prišli z imperialističnimi težnjami stiskati in podjarmljati domačinov, kot želi komunistična propaganda dopovedati zatiranim ljudstvom v misijonskih deželah, marveč le pripraviti in usposobiti domačine za krepko vodstvo Cerkve na njihovem ozemlju. Kjer je domača duhovščina že prevzela vodstvo, bodo tuji misijonarji vedno bolj le njeni pomočniki.

Z izredno jasnostjo sveti oče povdara nujno in nenadomestljivo potrebo KA v misijonih in omeni, da bodo tudi katehisti še vedno koristni. KA domačinov

bo morala pomagati misijonarju vreči mreže na široko in obdelovati neštivilne množice ter jih klesati za Boga.

Za pridobivanje okolja in prodor v poganske mase priporoča papč ustanavljanje vsakovrstnih šol, od univerz preko srednjih in strokovnih do ljudskih.

Polagala naj bi se vedno večja pažnja na zdravniško skrbstvo in ustanavljanje bolnišnic, dispenzarjev, gobavskih naselbin. A za to delo naj bi se pritegnilo v misijone vedno več krepstnih, apostolsko izšolanih laičnih specialistov iz zdravniških vrst. A tudi misijonarji in misijonarke naj bi se doma čim bolj pripravili na tovrstno pomožno delo, ki bo vedno zelo potrebno za ustvarjanje naklonjenega ozračja povsod, kjer se pojavi možnost ustanavljati misijonske postojanke.

Kolikor bolj komunizem revolucionira množice, toliko važnejše je, da misijonarji izvajajo v misijonih čim številnejše socialne in karitativne akcije in da širijo vsepovsod zdrav socialni nauk svete Cerkve.

Pij XII. močno biča ozkosrčnost, radi katere včasih kak red ali svetni kler ne pripušča na svoje delovno področje drugih redov, čeprav sam ni kos težki nalogi pokristjanjevanja velikih množic. Ker je dela za vse še toliko, da ga ob modri koordinaciji vseh pozitivnih sil še zdaleka ne bomo zmogli, priporoča papež vsem redovom in predstojnikom širokosrčno velikodušnost, ki z veseljem oddeli delo vsakemu, ki se stavi na razpolago.

Pri pokristjanjevanju poganskih narodov naj po želji Kristusovega namestnika misijonarji kjer le mogoče upoštevajo narodovo tradicijo, kulturo in običaje, ki niso v opreki z duhom katolicizma. Važno je ponesti ljudstvom resnico, ki jo bodo pa toliko lažje in raje sprejela, kolikor bolj njihovemu načinu mišljenja primerno jim bo podana. Upoštevajo naj misijonarji narodovo preteklost in vse njega svojske p. teze, ki so mu rodile že številne vrednote v kulturi civilizaciji, šegah in običajih, itd.

Sveti oče omenja lep uspeh misijonske razstave v Rimu, ki je o priliki svetega leta dokazala vsemu svetu blagodejni vpliv poslanstva Cerkve med najrazličnejšimi narodi sveta.

vstopu v razne papeške družbe za misijonsko sodelovanje (DŠV, in druge),

Ob koncu okrožnice poziva sveti oče duhovnike k misijonskemu sodelovanju v „Unio Cleri pro missionibus“ (Duhovniška misijonska zveza), vernike pa k najmanjše v „Družbo sv. Detinstva“.

Podeljujč vsem, ki misijonstvu po-svečajo vse ali vsaj nekaj svojih sil, svoj apostolski blagoslov, poziva papež Pij XII v imenu Cerkve „v zbor vse svoje po svetu raztresene sinove, naj po svojih močeh priskočijo na pomoč neustrašnim sejale m evanđeljske resnice z molitvijo, milodari in pomnožitvijo misijonskih poklicev... kajti če bodo soudeleženi pri oblikovanju enega samega duhovnika, bodo soudeleženi pri sadovih tolikih njegovih evharističnih daritev, njegove svete službe, njegove svetosti...“

Ves svet je kot tresoči se, bobneči in bruhajoči vulkan. V teh urah moramo zares vsi priskočiti na pomoč Cerkvi, da uspe božjemu Sinu „zveličati, kar je izgubljenega“ (Lk 19. 10). Gorje, če nas rdcči laži-evangelisti prehite in svet utone za dolgo dobo v duhovnost uničujoči lavi brezbožnega materializma!

Današnji položaj krščanstva

Kako daleč so ponesli Kristusovi apostoli in njegovi misijonarji v svet Kristusovo ime in njegov evangelij? Že takoj v prvih stoletjih krščanske ere je krščanstvo iz Palestine, Gospodove domovine, zajelo ves rimski imperij in seglo še v daljna ozemlja preko njegovih meja, na vzhodu daleč v Indijo in preko nje na Kitajsko. Kasneje je z začetkom srednjega veka ob prihodu novih narodov na evropski západ z njimi bila pokristjanjena kmalu vsa Evropa; z odkritjem novega sveta je v začetku novega veka krščanstvo zajelo še ta, nova ozemlja. Kaj naj bi se še ustavljalo evangeliju? Ali ne bo zdaj zdaj slavil dokončnega triumfa?

Ne! Pravo, nekrščansko misijonsko polje je še tolikšno; obsega še dve tretjini sveta; na enega kristjana še prideta dva nekrstjana, ki ju je treba pridobiti za Kristusa. In vzrok tega je poleg močnega odpora nekrščanskega sveta bila in je še danes needinost med kristjani.

Res je krščanstvo kmalu zajelo vso prednjo Azijo daleč tja proti nje osrčju in na jug; a obenem je zmota ali nacionalna misel ali politično-kulturna smer ali vse obenem speljalo cele narode na svoja pota in jih odtrgalo od prave krščanske skupnosti. Tako je to krščanstvo zaradi needinosti ob navalu zunanjega sovražnika imelo tem manj moči, tako da so vse te azijske in severnoafriške nekoč krščanske pokrajine utonile v arabski poplavi v sedmem stoletju, in so ostale krščanske skupine le kot mali otočiči sredi neizmernega muslimanskega morja, slabotne priče nekdanje velike slave: Nestorianska cerkev, monofizitski Jakobiti, Armenci, Kopti, Abesinci, pravoslavne skupine teh pokrajin.

Krščanski evropski vzhod je iz podobnih vzrokov kasneje tudi šel svojo pot in v 11. stoletju v dokončni razkol. Danes trpi v krvavem preganjanju organiziranega brezboštva, ki hoče človeku

nadomestiti tudi vero. Kakšen bo izid, bo pokazala bodočnost.

Krščanski evropski sever je ne mnogo kasneje tudi odpadel. V nasprotju z vzhodom, ki je skrbno čuval svojo iskreno, globoko vero, pa je ta vedno bolj zapadal kugi racionalizma in vsemu zlu, ki temu sledi, tako da je ob tem kužnem duhu krščanska resnica med temi narodi še v večji nevarnosti, kot pa v krvavem preganjanju preizkušana vera vzhodnih kristjanov.

Ta razdvojenost opredeljuje tudi krščanska ozemlja v novem svetu; Severno Ameriko, južno Afriko, azijske pokrajine, Oceanijo, Avstralijo.

Med kristjani ni edinosti; krščanstvo je razdeljeno, razdvojeno...

„Vsako kraljestvo, ki se razdeli zoper sebe, ne obstane“ (Mt 12, 25), pravi Gospod. Tako je po naravi in tako bi bilo tudi s krščanstvom in Kristusovim evangelijem, ko bi bil prepuščen zgolj človeškim močem. To pa za krščanstvo, Kristusovo ustanovo ne velja. Vse človeško mine, razpade; to pa ima obljubo vednega trajanja. Ena prava Kristusova Cerkev ostane do konca sveta; prav ta pa je pravo, popolno krščanstvo, tako da vsa ta needinost nazadnje pomeni odpad, ločitev od pravega krščanstva, Cerkve Kristusove.

A vendar, koliko škodo pomeni ta krščanska razcepljenost za krščanstvo, Cerkev in svet. Kako vse drugače bi danes bilo na svetu, ko bi „krščanski svet“ res bil krščanski. Prvi naravni in nujni učinek tega bi bila prav v krščanstvu, najgloblja, duhovna edinost in na zunaj njega moč pri izvrševanju poslanstva v svetu in osrečevanju sveta. Od Boga hoteno edinost bi morali dati svetu prav kristjani. Tako so te šibe medsebojnega sovraštva, ki danes tepejo svet, nasledek in neka naravna kazen za ta prvi usodni greh: needinost med kristjani, zrušenje duhovne krščanske edinosti, ki naj bi bila podlaga edinosti, miru in sreče vsega sveta.

Poleg vsega trpljenja, ki ga je raz-

ZA CERKVENO ZEDINJENJE

DO SPREOBURNJENJA SV. PAVLA

25. I.

dvojenost prinesla kristjanom samim, ima še drugo usodno zlo posledico — slabost krščanstva na ven, na misijon-skem polju. Kako naj uspešno nastopa katoliški misijonar, če mu kot sovražnik stoji nasproti misijonar kake krščanske sekte? Kako naj spozna resnico pogan, ki še ne pozna krščanske resnice, a vidi dva krščanska, prote-stantskega in katoliškega, misijonarja kot nasprotnika?

Neednost med Kristusovimi učenci, ki nosijo njegovo ime, je bila in je še vedno veliko pohujšanje svetu, ki naj bi ga pridobili za Kristusa, in kristjanom samim pomeni začetek in vir velikega zla, ki mu ga je razdvojenost skozi zgodovino kopicila in ga še danes ni konca.

Molitev za zedinjenje

Človek je v svoji slabosti, strasteh, sovraštvu zmožen razdirati, razkrajati; to mu je lahko. A graditi, zidati, popravljati, ustvarjati in obnoviti edinost, kjer razdvaja zamrza, stoletni predsodki in sovraštvo — to je težko; to je človeškim močem samim nemogoče. Če edinosti kristjani sami nismo ohranili, kako bi jo po stoletnem medsebojnem oddaljevanju mogli obnoviti? Prepuščeni samim sebi bomo medsebojno prepadele še poglobljali.

Za zedinjenje je potrebno neko spreobrnjenje, ki je mogoče le po milosti. Potrebna je dobra volja pri ločenih, potreben pri nas dober pogled, da bomo brez „vsake napake, ki bi jih mogla od nas oddaljevati“ (Mol. Ben. XV. za zedinjenje vzhod. kristjanov s katoliško Cerkvijo).

Kristus, Bog, je svoje učence ob po-javih nesloge, ko so se pripravili o pred-nostih v božjem kraljestvu, svaril in milo poučeval. A je predvsem za njih edinost v ljubezni molil: „Sveti Oče, ohrani jih v svojem imenu, da bodo eno, kakor midva“ (Jan 17, 11). „A ne pro-sim samo zanje, ampak tudi za tiste,

ki bodo po njih besedi v me verovali, da toličanom: „če bodo vsi katoličani gle-

bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno, da bo svet veroval, da si me ti poslal... da bodo eno, kakor sva midva eno: jaz v njih in ti v meni, da bodo popolnoma eno; da tako svet spozna, da si me ti poslal, in da si jih ljubil, kakor si mene ljubil“ (Jan 17, 20—23).

To velja vedno in tudi danes: Za krščansko edinost, za zedinjenje vseh kristjanov v pravi Kristusovi Cerkvi je treba predvsem moliti. To vedo, čutijo vsi kristjani dobre volje, ki se zavedajo zlih posledic neednosti in poznajo ovi-re, ki so se med njimi nakopile in preprečujejo zedinjenje.

Katoličani molimo

Zato je razumljivo, da so papeži, zlasti v dobi zadnjih sto let, ob vsaki priliki vzpodbujali vernike in jih opozarjali na dolžnost te molitve. Leon XIII. je v okrožnici „Provida Matris“ (5. maja 1895) določil devetdnevnicu pred binškoštni, da molimo za „vrnitev in zedinjenje naših ločenih bratov“. Dve leti kasneje je v okrožnici o sv. Duhu „Divinum illud munus“ (9. maja 1897) za stalno posvetil to devetdnevnicu molitvi za „pripravo milosti krščanske edinstva“ in dal devetdnevnicu bogate odpustke. Tu pravi: „Dve leti je tega, kar smo v svojem pismu „Provida Matris“ priporočili za binškoštni molitve za edinost krščanskega ljudstva; danes hočemo dati glede tega podrobnejše odredbe; odločamo torej in ukazujemo, da se v ta namen po vsem katoliškem svetu to leto in naprej pred binškoštni molijo za zedinjenje ločenih s Cerkvijo po vseh župnih cerkvah in — če ordinarij sodi za primerno — tudi v vseh drugih cerkvah“. Takoj za tem določa odpustke za to devetdnevnicu.

Ta papež je tudi že ustanovil več bratovščin in cerkvenih združenj v ta namen.

V pismu „Amantissimae voluntatis“ (14. aprila 1895) govori angleškimi ka-

dali na to vprašanje, kot je treba, to je kot zadevo vesti in vcre, bodo čutili v sebi plamen goreče ljubezni, ki se ne izogiba dela za božjo čast in nas sili, da vse poskusimo, ko gre za zveličanje toliko bratov. Iz tega bo prišlo, kot je naša živa želja, da se bodo v gorečnosti vsi pridružili nam... sodelovali z nami in nam prišli na pomoč zlasti s ponižnimi in gorečimi molitvami.“

Tako govore v tej zadevi tudi vsi drugi zadnji papeži in iz tega moremo razumeti, kaj hoče Cerkev od nas.

Ločeni molijo

Tudi med ločenimi kristjani — pravoslavni, protestanti, anglikanci — vedno pogosteje čujemo klic po potrebnosti molitve za krščansko edinstvo. Mnogi so v njih vrstah že govorili, kot slišimo govoriti newyorškega protestantskega škofa Viljema Mannixa: „Moramo moliti in delati za edinstvo, ker jo hoče Kristus in naša needinstvo nasprotuje njegovi volji. Če hočemo kaj napredovati, je to prvi potrebn korak. Resnično hrepenenje po edinstvi pa uspeva samo v zemlji spokornosti. Naj pripadamo katerikoli skupini, zavreči moramo čut naše vzvišenosti, superiornosti. Vse kristjane, naj se imenujejo kakorkoli, moramo gledati kot svoje brate v Kristusu... Vsaka verska skupnost mora priznati svojo krivdo, svoj delež pri nastanku needinstvi in pri vztrajanju v njej pomanjkanje resničnosti hrepenenja po edinstvi.“

Iz tega duha so tudi med ločenimi nastale različne družbe, katerih glavni namen je molitev za krščansko edinstvo.

Svetovna osemndnevica za zedinjenje

Neko edinstvo, ki je v skupni molitvi, smo kristjani že dosegli prav v svetovni osemndnevici za zedinjenje, ki jo opravljamo od 18. do 25. januarja vsi kristjani.

Izšla je ta osemndnevica iz vrst nekatoličanov, iz njih iskrene želje po edinstvi. pa jo je Cerkev sprejela in tako pokazala, da ji je ta skupna molitev draga. Nastala je na pobudo anglikanskega pastora ameriške episkopalne cerkve v New Yorku Wattsona, ki jo je zasnoval leta 1907.

V iskreni želji po zedinjenju je Wattson stopil v stik z anglikanskimi

pastorji v Angliji, ki so bili njegovega duha. Eden od teh, Jcnes Spencer, v pismu Wattsonu predlaga, naj bi protestantski pastorji, ki so želeli zedinjenja z Rimom, pridigali o Petrovem prvenstvu na praznik Prestola sveta Petra v Rimu, 18. januarja.

Po treznem premisleku in končnem predlogu Wattsona so se zedinili, da pomeni najprimernejši čas za pridiganje in molitev za zedinjenje osem dni od praznika Prestola svetega Petra v Rimu (18. januarja) do praznika Spreobrnjenja sv. Pavla (25. januarja). Wattson je to imenoval „Osemndnevico za edinstvo cerkve“. Misel je takoj vžgala med anglikanci in tudi med katoličani v Ameriki, ki so za to zvedeli, in leta 1908 so oboji prvič vsak zase opravljali to osemndnevico.

To gibanje se je odtlej vedno bolj širilo in poglobljalo. Leta 1909 Wattson prosi papeža Pija X., da odobri to gibanje, kar je papež z veseljem tudi storil. Že naslednje leto je Wattson s tovariši redovne družine, ki jo je bil ustanovil, vstopil v katoliško Cerkev; sledila mu je v tem tudi ženska redovna družba, ki ji je bil prav tako on ustanovitelj. Pač prvi prelepi sad iskrene molitve za edinstvo. V juniju tega leta je Wattson tudi prejel mašniško posvečenje kot katoliški duhovnik.

Ta molitvena osemndnevica se je odtlej posebno močno širila med katoličani Združenih držav Severne Amerike, Anglije, Kanade, Avstralije. Leta 1916 jo papež Benedikt XV. uradno odobri za vso Cerkev in obdari z bogatimi odpustkami. Kasneje jo znova močno priporoča papež Pij XI.

Leta 1921 uradno sprejme to osemndnevico tudi Svetovna konferenca protestantskih in vzhodnih cerkva. V Ameriki milijoni protestantskih vernikov in tisoči pastorjev te dni obenem z nami molijo za zedinjenje. V Angliji je že leta 1926 bilo nad 300 anglikanskih župnij, ki so opravljale to osemndnevico.

Ta osemndnevica bi morala obenem z binokšno devetdnevico Leona XIII. združiti vse katoličane v molitvi za zedinjenje kristjanov. Da isti čas, iste dni, molimo katoličani in nekatoliški kristjani, zastopniki najrazličnejših narodov, za medsebojno edinstvo v isti veri,

Blaženi Gebre Mihael CM, abetijski duhovnik, mučenec svete edinosti (1855). — Ta njegova podoba je bila na svetoletni razstavi domače cerkvene umetnosti v misijonih v Rimu

pokorščini in ljubezni, združeni v molitvi z Jezusovo molitvijo, v kateri je pri zadnji večerji za to prosil Očeta, je že neka edinost, od katere si moremo obetati milost pravega, popolnega zedinjenja, če vsi kristjani v tej molitvi vztrajamo.

Lionski duhovnik Pavel Couturier, goreči apostol edinosti, govori o tej osemdnevnici: „Ko bo Bog Oče videl različne krščanske skupine združene v tako obilni, vesoljni in iskreni prošnji,

ki jo bo prevevala molitev njegovega Sina ob koncu zadnje večerje, bo storil čudež, ki je potreben za edinost, ki jo od večnosti hoče. Za naše osebno posvečenje Bog zahteva od vsakega lastno prizadevanje in posebno naše molitve; na isti način zahteva to, ko gre za edinost vseh kristjanov.“

Kot je razcepitev krščanstva bila začetek in je danes vir tolikega zla, tako bo zedinjenje edino uspešno zdravilo tolikemu trpljenju, ki danes tare svet:

Zedinjenje bo dalo krščanskim narodom, ne da bi bil katerikoli pri tem prikrajšan v svojih pravicah, najglobljo, tako potrebno duhovno edinstvo proti današnjemu sovraštvu, ki uničuje in peha v pogubo vse; v tem bo svete Cerkve poveličanje, ki ga v svetu prej ali slej mora doživeti. Tedaj bo Cerkev tudi mogla uspešno izvršiti svoje poslanstvo nasproti nekrščanskemu svetu,“ da vsi narodi spoznajo edinega pravega Boga in katerega je poslal, Jezusa Kristusa, njegovega Sina, našega Gospoda, ki z njim živi in kraljuje v edinosti s svetim Duhom, Bog ne vse veke vekov“ (Mol. v maši za šir. vere).

Dr. Fran Gnidovec

MOLITEV ZA ZEDINJENJE VZHODNIH KRISTJANOV S KATOLIŠKO CERKVIJO

O Gospod, ki si raznotere narode zedinil v češčenju svojega imena, prosimo te za krščanske vzhodne narode. Spominjamo se odličnega mesta, ki so ga imeli v tvoji Cerkvi, in te prosimo, navdihni jim željo, da ga zopet zavzamejo: da bodo z nami ena čreda pod vodstvom

istega pastirja. Stori, da se skupno s nami poglobijo v nauke svojih svetih učiteljev, ki so tudi naši veri očetje. Obvaruj nas vsake napake, ki bi jih mogla od nas oddaljovati. Duh sloge in ljubezni, ki je znak tvoje navzočnosti med verniki, naj pospeši dan, ko se zedinijo naše molitve z njih molitvami, da bo vsak narod in vsak jezik spoznal in slavil Gospoda našega Jezusa Kristusa, tvojega Sina. Amen.

Odpustek 500 dni; POM. (S. Paen. AP-22. maja 1937.)

ZA ZEDINJENJE VSEH KRISTJANOV

Naj bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi; da bodo tudi oni v nama eno, da bo svet véroval, da si me ti poslal. Jaz tebi pravim: ti si skala.

In na to skalo bom sezidal svojo Cerkev.

Molimo. Gospod Jezus Kristus, ki si rekel svojim apostolom: „Mir vam zapustim, svoj mir vam dam,“ ne glej na moje pregrehe, ampak na vero svoje Cerkve, in utrdi jo po svoji volji v miru in edinosti. Ki živiš in kraljuješ Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

CIRILMETODIJSKA IDEJA IN LOCENI BRATJE PROTESTANTJE

Ko v svetovni molitveni osemdnevni molimo za zedinjenje katoličanov, pravoslavnikov in protestantov, moramo poudariti, da to zedinjenje more vstati le na priznanju pred vsem ene temeljne verske resnice, ki jo pravoslavni in protestanti danes še zavračajo, katoličani pa jo imamo.

Katoličani vedno trdimo, da je le tista Cerkev prava Kristusova Cerkev, katero je On ustanovil. Kristus je pa ustanovil le eno Cerkev, ne več Cerkva. In ta Cerkev, katero je Kristus ustanovil, je katoliška Cerkev. Pravoslavni in protestanti tega ne priznajo. Ustavimo se za sedaj le pri protestantih.

Protestantizem je nastal šele v 16. stoletju. Torej protestantske Cerkve, katerih je bilo veliko število, niso Kristusove Cerkve, ker jih ni On ustanovil. Prava Kristusova Cerkev je ona, ki jo je Kristus sezidal na svetega Petra, ona, ki jo vlada in poučuje sveti

Peter in ki živi v svojih naslednikih. Protestantizem zametava katoliško Cerkev, ki je obstajala že 16. stoletij pred njim. Že beseda protestantizem pomeni rušenje, seveda pod pretvezo reforme, to je zboljšanja. Protestantizem je razceplje na številne ločine (sekte), ki si med seboj nasprotujejo in so le v tem edine, da so neprijazne do katoliške Cerkve. So pa te-le važnejše sekte: luterani, kalvinci, čvinglijanci, valdenzi, anabaptisti, presbiterijanci, anglikani, kvekerji, pietisti, metodisti in drugi. Vseh skupaj je menda že nad 300 sekt. Protestantizem je verska anarhija.

Protestantizem je zavrgel temelj vere, namreč učno oblast — in torej nezmotljivost učee Cerkve. Protestantje verujejo le lastni razlagi svetega pisma, torej odstavlajo one, ki jih je Jezus Kristus postavil za sodnike v pe-rečih vprašanjih, in samega sebe postavljajo na njih mesto. Protestant veruje

svojemu razumu, a ne božji besedi. Ima le neko versko mnenje, ki je pa izpremenljivo kakor on sam, in temu mnenju veruje.

Kar je včeraj protestantizem veroval, lahko danes zavrže, in zastonj iščeš v njem najglavnejših znakov: starosti, edinosti, splošnosti, stalnosti. Že pred 1600 leti je rekel Tertulijan Montanu: „Ti menjaš svoje mnenje, torej se motiš.“

Včasih zbudi protestantizem v svojih spoznavalcih krepostno življenje in to za to, ker se je sredi podrtin ohranilo še nekaj resnice. Protestantizem zameta prav tisto, kar je v veri tolažilnega, nežnega in ginjivega: prisotnost Jezusa Kristusa v Zakramentu ljubezni; sveto spoved, to sodišče usmiljenosti in odpuščanja; ljubezen do blažene Device Marije, Matere Zveličarjeve, ki jo je dal on sam ob svoji grenki smrtni uri nam za mater; priporočanje svetnikom, tem našim poveličanim bratom, našim prijateljem, ki so že pred nami šli v večno domovino in nam kažejo pot po svojem zgledu.

Protestantizem nima nikakega pravega bogoslužja. Protestantski duhovniki pridigajo brez božjega poslanstva. Protestantske sekte, tako starejše, ki so nastale pred tremi stoletji, kakor tudi novejše, ki nastajajo v našem času kot pomnožena izdaja taiste vere — nasprotujejo jasni besedi Jezusa Kristusa, nasprotujejo zgodovinskemu izročilu vseh stoletij, kakor tudi ideji neizpremenljivosti, edinosti in popolnosti, katero mora imeti vsako delo božjih rok. Radi tega pa tudi ne morejo biti „ena, sveta, splošna Cerkev“ ali družba učencev Jezusa Kristusa, katero so ustanovili pred 19. stoletji apostoli tega božjega Učitelja. Čudno je to, da se še ni nikdar slišalo, da bi kak v svoji veri dobro poučen in v resnici pobožen katoličan postal protestant. Nasproti pa so oni protestanti, ki se povrnejo v katoliško Cerkev, najpobožnejši ljudje.

Posebno v naših časih se vračajo protestantje ob smrtni uri v naročje katoliške Cerkve in pravega krščanstva. Že pred 1600 leti je rekel škof in mučenik sv. Ciprijan: „Kdor nima Cerkve za Mater, ne more imeti Boga za Očeta.“

Anton Merkun

ŽE NAD 30 LET se dan za dnem darujejo „večne svete maše“, ki jih opravlja priljubljena slovenska

MISIJONSKA MAŠNA DRUŽBA. 13.000 svetih maš in njih sadov so že bili deležni doslej prvi vpisani člani.

Tudi ti ne izgublaj po nepotrebnem lepe prilike in vpiši takoj samega sebe, svoje starše, brate, sestre, otroke, prijatelje in znance, žive in pokojne, med ude Misijonske mašne družbe.

SLOVENSKIM MISIJONARJEM IN SVOJIM DRAGIM obenem boš s tem neizmerno pomagal. Kajti z vplačano udnino se naročajo svete maše, ki jih za vse ude Misijonske mašne družbe dan za dnem opravljajo slovenski lazaristi v Punta Arenas na Ognjeni zemlji, preostali zbrani denar pa gre v slovenske misijonske namene, kakor je določeno po pravilih Misijonske mašne družbe.

UDNINA SE PLAČA ENKRAT ZA VSELEJ, in sicer za vsakega vpisanega člana v Argentini 5 pes., v Chile 100 pesov, v USA in Canadi 1 dolar, v Italiji 300 lir.

Imena in udnino pošljite na naslov: **MISIJONSKA MAŠNA DRUŽBA, COCHABAMBA 1467, BUENOS AIRES, ARGENTINA.**

Misijonska mašna družba bo poslana imena takoj po prejemu vpisala med svoje ude, ki postanejo s tem deležni darov vsakdanjih svetih maš, Vam pa bo za vsakega vpisanega člana posebej poslala sprejemnico.

MACA UMETNOST

PISE V MISIJONIH

MARJAN MAROLT

V svetem letu 1950 je bilo v papeškem Rimu več razstav, med temi tri umetnostne.

Ena je bila posvečena mednarodni cerkveni umetnosti in je bila v bistvu zapadncevropska. Na to razstavo bi spadali tudi Slovenci, ki bi mogli dosti pokazati. Pa kakor ostale narode za železno zaveso, tako je tudi slovenskega zastopal lahko samo umetnik-begunec, kitar France Gorše. Na drugi razstavi je mogel srečni svetoletni romar občudovati poseben čar umetnosti v cerkvah vzhodnega obroda, čeprav je bila gotovo zaradi iste zavese tudi ta razstava nepopolna. Največjo pozornost je zbudila tretja razstava, ki je pokazala katoliško cerkveno umetnost v misijonskih pokrajinah. Blagor njim, ki so jo lahko

videli; mi se moramo zadovoljiti le s fotografičnimi posnetki, pa še ti so precej težko dosegljivi. Če Bog da, se bomo v teku tega leta seznanili v „Katoliških misijonih“ z vsemi važnejšimi tokovi misijonske likovne umetnosti.

Za danes nekaj splošnih pripomb. Pobudo za tako razstavo je dal že leta 1937 prejšnji papež Pij XI. V pismu kardinalu Fumasoni-Biondiju je napisal, naj bo razstava ogledalo okusa različnih narodov. Če tej želji pridamo načelo njegovega naslednika, izraženo v okrožnici „Summi pontificatus“, da Cerkev niti ne misli na to, da bi motila značilne oblike udejstvovanja raznih narodov (kolikor so seveda združljive s katoliškim naukom), in tehtno izjavo apostolskega vikarja msgr. Maranta iz

Mašniško posvečenje v Belgijskem Kongu (P. Nikolaj Vandenhoud)

Afrike, da more in móra biti negovanje domače umetnosti misijonskih dežel sestaven del misijonskega delovanja, potem sta nam dovolj jasni stališče Cerkve in načelo, ki je vodilo prireditelje pri ureditvi razstave. Cerkvena umetnina v misijonih naj bo po možnosti izdelek domačega umetnika, narejena v oblikah, ki domačim najbolj prija, in to je tista prava misijonska umetnost, ki jo je bilo treba v svetem letu pokazati vsemu svetu, ki se je zbiral v Rimu.

Ni bilo vedno tako, vsaj poudarjena ta načela niso bila. Misijonarji iz Evrope, navajeni „klasičnih“ in podobnih likov, so se v prejšnjih časih težko povzpeli do umevanja vrednot, ki jih vsebujejo lahko tudi umetnostni izdelki tako zvanih primitivnih narodov. Če ti narodi svoje figuralne umetnosti sploh imeli niso in so se likovno izživljali le v ornamentiki, so jim bile iz Evrope prinesene podobe lahko predmet občudovanja; če pa so imeli svoje figurarno-likovne predstave, so se jim morale take uvožene podobe videti nekam tuje, in če jih že niso odvrčale, je bilo vsaj prizadevanje misijonarja, da z njihovo pomočjo dvigne duha, otežkočeno. O Baragi in Pircu vemo, da sta za svoje misijonske postaje naročila slike pri Langusu. Ker je bila umetnost njunih Indijancev skoraj izključno ornamentalnega značaja, s temi slikami najbrž nista imela težav. Jezuiti v Mehiki so v 16. in 17. stoletju zidali svoje cerkve po evropskih vzorcih in postavljali vanje v Evropi izdelane podobe, toda stene cerkva in okolice podob so na gosto prepredli z domačinsko ornamentiko in tako dosegli tudi svoj namen. Marsikje pa ni šlo tako gladko.

Gotovo je k pravemu umevanju domačih umetnostnih izdelkov v misijonskih deželah pripomoglo razgibano umetnostno življenje zadnjih desetletij v Evropi, pa tudi pravilnejše ocenjevanje srednjeveške zapadnoevropske in bizantinske umetnosti. Že koncem prejšnjega stoletja je postala Evropa pozorna na kitajsko in japonsko slikarstvo, eno izmed struj v umetnosti tega stoletja so pa naravnost imenovali primitivizem in jo vzporejali z umetnostjo „primitivnih“, t. j. tistih narodov, ki so šele v začetku svojega kulturnega

Blaženi Dionizij Sebugwau, mučen v Ugandi leta 1920, beatificiran leta 1948 (Kipar Albert Wider)

razvoja. Resen, količkaj razgledan človek se danes prav tako ne nasmiha pomilovalno pred srednjeveškimi slikami v kakšni slovenski cerkvi kot ne pred postavim zamorskimi jaslicami iz Konga, ampak vsaj skuša izluščiti iz njih vrednote, ki jih ta dela vsebujejo.

Tudi mi bomo skušali ob slikah, ki jih bomo v prihodnjih številkah priobčili, približati bralcem umetnostno čustvovanje raznih narodov širom po svetu, po vrsti kakor so bili na rimski razstavi razmeščeni posamezni narodnostni oddelki. Prva dva prostora, vestibul in atrij, sta služila pripravi: s sceničnimi pripomočki in slikami evropskih

EDINA RESNICNA IZ "TISOČ IN ENE NOČI"

Te namreč Šeherezada, vsej svoji prepričljivi zgovornosti navkljub, ni upala povedati staremu mogočnemu Sultanu, ko je skozi tisoč in eno noč z opojno pravljíčnostjo svoje besede zadrževala njegov strahotni naklep: vsega lpega in dobrega do grla sit, je trinog tistikrat udaril na gong in ukazal biričem, naj po vrsti sekajo glave stoterim ženam... Šeherezadine pravljíce, ki jih je noč za nočjo bajala, so rešile življenje stoterim, ganile trinoga in njegovo trdo nprav spremenile v milost, ki je bila, kot storija trdi, na blagoslov in srečo vsemu ljudstvu še dolga leta. Šeherezada je to edino pravljíco, do dna s samo resničnostjo prepojeno, zamolčala. Nihče se nikoli ni vprašal, zakaj? Morda zato, ker bi potem morali danes govoriti ne o tisoč in eni, marveč o tisoč in dveh nočeh...

Tudi gibki mornar-pravljíçar Simbad, ki je s svojo skrivnostno jadrnico prebrodil menda vsa svetovna morja, je tudi omenjal nikoli...

Ampak, resnica, pravijo, je sama zgovorna dovolj in ji za pričevanje človeška beseda skoraj ni potrebna. Če sta se ji ognila v svojih povedkah Šeherezada in Simbad, naš čas jo je odkril, četudi je ni hotel. In tako stopa zdaj

in iz evropskih slikarjev se je povelečevala misijonska misel. Tretji prostor je bil posvečen misijonskim mučencem; tudi v tem prostoru so bile razvrščene umetnine evropskih mojstrov poleg del, ki so jih izvršili slikarji in kiparji domačini-rojaki misijonskih mučeniških žrtv. Prva slika kaže središče atrija, druga pa je abesinsko delo, predstavlja joče bl. Mihaela Ghebre CM, ki je bil mučen leta 1855. Abesinsko slikarstvo kaže precejšnjo sorodnost z bizantinskim in starokrščanskim. Ima v koptski razkolni cerkvi poldrugtisočletno tradicijo in se ves čas ni bistveno spremenilo. Risba je ostra, barve navadno zelo žive, v obrazih je poudarek na velikih očeh, drže figur so mirne, dostojanstvene.

pred nas takšna kot je, prej žalostna kot vesela, prej revna kot bogata, prej grda kot lepa, ta edina resnična pravljíca iz tisoč in ene noči.

Šeherezada in Simbad sta molčala o tej pravljíci, zato sta tudi ime njeno prezrla, kot bi je ne bilo. Tako se je tedaj zgodilo, da si je povedka sama vzdela ime, ki ji ga prav res da ne gre kratiti in ki slove: „Petrolej, voda, sonce in sen...“

Nekaj mesecev nazaj je svetovno časopisje, sprva s prav neznatnimi, pa dan na dan z večjimi naslovi začenzalo oznanjati, da sta si stari, osiveli albionski lev in pogumni, še vedno gibki mornar Simbad nekaj navskriž. In da na tole navskrižje z onstran Kavkaških hribov prav nesramno škili brkati kremeljski medved s svojimi rdečimi očmi. Ampak Simbad, ki je ves svet videl in mu do danes še nihče ni bil kos, se ne boji krhajočih se zob albionskega leva; z desnico draži tega in ga peha v morje, z levico pa pomirljivo namiguje onemu, češ, če sam ne bom zmozel, midva imava še vedno čas, da se sporazumeva in družni mahneva po njem. Lev renči in grozi s svojo šepavo šapo. Simbad se mu smeje in ga prijateljsko nago-varja. In v njegovi besedi, ki je skoraj leto dni še vedno ista in enako odločna, ni drugega kot ukaz, prav milosten, prijateljski, pa vseeno zadosti sumljiv ukaz: „Tale brlog todle ni tvoj, kar je zaklada v njem, je moj; tako ti drugo ne ostane, kot da se vržeš v morje in greš; rajši prej kot pozneje, rajši zlepa kot zgrda...“ In potem mu šepne skoraj na uho: „Tamle čez, glej, škili nekdo. Kaj, če se zvežem z njim in te zgrabiva oba?...“ Lev pomišlja in ne šavsne po Simbadu, pravljíçarju, mornarju, ki skuša svoja jadra varno ravnati med dvema viharjema...

Tod je tisto navskrižje med levom in Simbadom in za njim prav nevarno upanje rdečega medveda: lev hoče petrolej, ampak Simbad tudi hoče petrolej, in nazadnje, stari medved tudi voha črno zlato. Simbad trdi, da je zlato njegovo, lev pa ponuja Simbadu delež na zakladu: medved škili in škili in si misli: „Le dajta se, ampak tole zlato mi ne uide!“

Svet pa pozablja menda na vse drugo in občuduje zdaj Simbada, zdaj

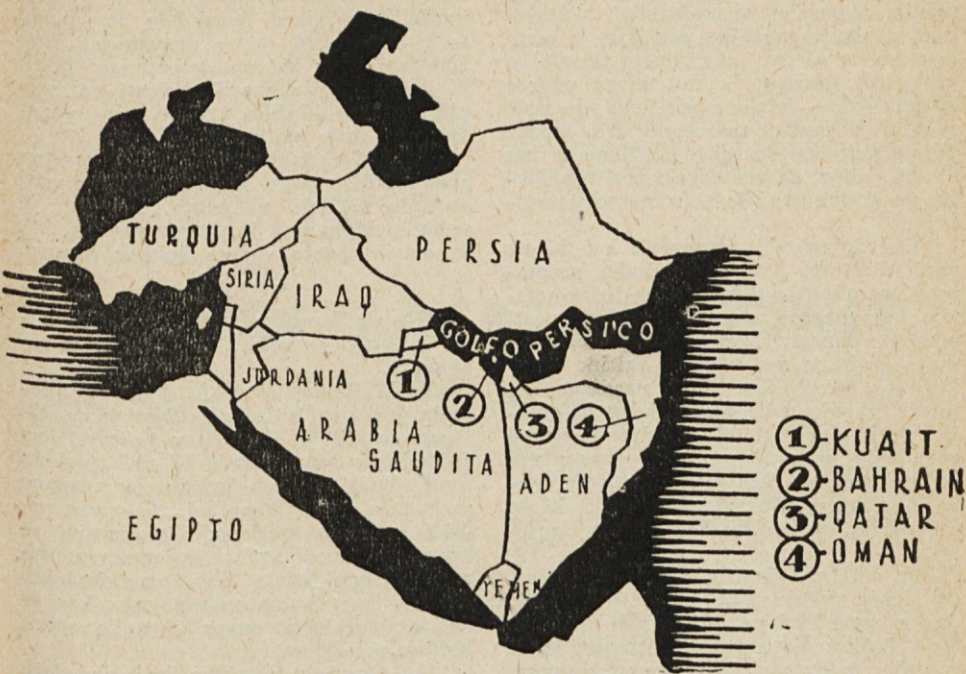
leva, zdaj medveda. Tale troboj se utegne spremeniti v prav čedno šalo, ki bo za nekaj let dajala zadosti snovi časnikarjem in novic žejnim bralcem.

Zdi se skoraj, kot da bi bili počteni na Simbadovi strani. In nazadnje ne brez razloga. Govore o deželah Bližnjega Vzhoda, zares, še posebe o tistih ob Perzijskem zalivu. In po svetu, ki se prej še zmenil ni zanje, se čez noč udmacajo imena: Perzija, Irak (tod, pravijo, sta njega dni živela oče Adam

in mati Eva, deželo tudi Mezopotamijo kličejo, ker leži med dvema velikima vodama Eufratom in Tigrisom), Saudova Arabija, Kwait, Bahrainski otoki, Qatar in Oman. Imena so skoraj pravljična, no, saj so iz pravljice, le da so resnična in prav nič izmišljena.

* * *

In z imeni raste najbrž prav zaradi Simbadove odločnosti tudi radovednost, kakšni so ljudje, ki se sončijo po teh

pol puščavskih, pol redovitnih deželah, kjer je petroleja, črnega zlata kot morja, a vode skoraj nič, kjer sonce drugače sije in kjer sanjajo, ne več pravljic, ampak trdo resničnost, ki nevarno grozi s svojo podmolčko prisego: „Zdaj ali nikoli!“

Milijoni ljudi, vsega skupaj jih je okrog dvanajst milijonov, ne beli, ne črni, različnih jezikov in različne nošnje. Eni do dna predani preprosti patriarhalnosti in nekšnemu umirjenemu despotizmu — prav primerna snov za pravljice ali barvne filme holywoodskih znamk. Drugi spet skoraj sužnji, ne da

bi se tega suženjstva, ki od Šeherezadnih časov sem skoraj ni menjalo obraza in obleke, zavedeli. Pa spet tretji, drzni in divji mornarji, sami Simbadi, ki se še vedno klatijo po svetovnih morjih in jim je zdaj posel piraterija posebne vrste. Četrti so zgovorni, pretkani mešetarji, trgovci, ki so njega dni s svojo levantsko šaro začudili zapadni svet čez Benetke, Francijo, do Albiona in dlje. Potem tisti brezštevilni rodovi nomadskih pastirjev, ki se pomikajo iz kraja v kraj in jim je v pravo pojedino, če se za kak mesec ali kaj utabore pod šotorskim platnom in z golimi rokami

nosijo v pohlepna usta kepe pilava. — beduinskega riža; mornarji, trgovci, mešetarji, lovci na jastrebe, beduini na svojih bliskovitih konjičih, dolge karavane dromedarskih čudakov, potujoči trubadurski pravljicarji, vsi skupaj v pisana oblačila oviti, mešanica indov v tesno prepasanih tunikah, baluši v ohlapnih oblačilih, skoraj goli pastirji pol-dnevni puščav s spuščeni krili, in dolge vrste obrežnih sinov v pisanih, z ubranimi okraski obrobljenih jopičih, ki se zlivajo kot zateglo pestra vzhodnjaška peševčica v modrikast, s škrlatom in zlatom posejan pas, kjer v lahni dremavici počiva ukrivljeno bodalo z jantarsko glavico. In kot kipeč udarec barvne luči — plahе sence žena, do peta zakrite v čudno zamotane črno-modre plašče, čez lice feredžo, posejano v dnu z zlato nitjo, da temne oči pod njo blešče še skrivnostnejše skoz njeno prosojnost.

Vsi ti, na vid preprosti, kot bi ne znali šteti do pet, a v resnici premeteno razumni, le pokažejo ne in ne udarijo koj; čakajo, upogibajo hrbet, pesti niti ne stisnejo, skoraj se jim škoda zdi moči, ki bi jo potrošili za takšno brezkoristno otročarijo. Njih prodirne oči molče, varajo dobrotno, a kdor bi globlje vanje pogledal, bi se zdrznil, ne od začudenja, marveč od tesne groze: nekaj tli na dnu, kar je kot grožnja, nekaj kot upor, tiha, zatajena moč, ki se pripravlja, da bruhne kot lava iz ognjenika.

To so ljudje te Simbadove domovine, do sinoči skrivnostni obrazi iz pravljic, danes zapadnjakom blizu bolj in bolj. Svet jih spoznava zaradi tesnobe, ki je v zraku, iz bojazni pred novim klanjem, ki preti, da se prav v teh deželah užje in blisne čez vseh pet kontinentov. Goljufna prijaznost, ki jo kažejo do Simbada mornarja, ne skriva v sebi dosti drugega kot skrb za črno zlato, za petrolej. Svet bo, kazno je tako, podprl Simbada, da bo zaklad ohranil on, pa ne toliko zaradi pravice, bolj iz bojazni, da škilavi medved ne bo šavsnil po njem, in pa zaradi črnega zlata. In bo storil vse, da si stari lev in mornarpravljicar sežeta v roke...

Do neba vpijoče zlo teh dežel je žeja. Brez potokov, brez rek, brez jezer in gorskih studencev so. V usnjenih meho-

vih tvorijo kot sužnji, ti naravni bogategi masne nafte, ki jo je kot morja, vse večji zaklad — vodo, ki so jo z muko iztisnili iz globokega osrčja puščavske zemlje; stotine kilometrov daleč jo raznašajo in skopo odmerjajo milijonom žejnih. Zapad si zakriva oči pred to krivico: zapadnega človekoljubja sčemi le nafta. In jo jemlje Simbadovec, dolga desetletja že jo jemlje, kot da jo je bil Bog njemu v delež odmeril. Nafta pa drami po duarjih dremajoče množice: njih sen je sen še napol; nekaj je seglo vanje, česar sinoči še ni bilo. zavest, da so ljudje, misel, da so pravzaprav svobodnjaki prav kot so svobodnjaki belci, ki jim v svoji nevarni oholosti ne dajo ničesar, kar bi bilo vredno, vsaj v zameno za črno zlato vredno...

Vsak čas lahko z vrhov minaretov spet zakliče rezko pojoči glas kot pred stoletji: „Allah, ai Allah...! Alah je velik in Mohamed je njegov prerok...“, in oznani sveto vojsko belemu džauru.

* * *

Kje si, Zapad, z zakladi svojega duha? „Alah je velik“, zveni kot v zasmech...

Kajti davne stopinje Tomaža apostola je skoraj zabrisal puščavski pesek. Drugo tisočletje se toči v večnost, kar je hodil po teh deželah. Ni več spomina nanj. Križ po teh krajih je neznano znamenje, ki si le počasi, res, prav počasi zadobiva veljavo. Katolicizem je bil še do sinoči skoraj nepoznan v prenekateri teh dežela. Za spoznanje bližji ljudem je v Iraku, morda zato, ker so se tam stoletja dolgo ohranile stare krščanske občine...

Če utegnemo številke kaj povedati, iraških katoličanov je krog sto tisoč; ker so pač na vzhodu — sodijo k različnim obredom: latinskemu, sirsckemu, armenskemu, melkiškemu in kaldejskemu. Apostolski delegat je bosonogi karmeličan rimskega obreda; njega sedež je v stari kalifski prestolici v Bagdadu. Čudo do vse je znameniti jezuitski kolegij, ki je hkrati najsposobnejši in najurejenjši iraški vzgojni zavod. Sinovi najodličnejših iraških družin, katoličani, krivoverni nestorijanci in muslimani najdejo svoje mesto v njem. Tudi vlada je katoličanom še kar naklonjena; nič čudnega tedaj, če je zahvalni službi

božji v bagdadski katedrali ob obletnici kronanja Pija XII. prisostvoval predsednik vlade z ministri; pa so do zadnjega vsi muslimani!

V Kuaitu poznajo karmeličane že od leta 1795. Danes je tam nekaj tisoč katoliških duš. V Mosulu vzdržujejo dominikanci, četudi z velikanskimi naporei, celo semenišče za bodoče duhovnike sirskega, kaldejskega in latinskega obreda.

In vendar so vse to le utrinki! Kje je obširna, kot morje neobsežna puščavska Saudova Arabija s svojimi milijoni, ki molijo Alaha in jim kristjan še vedno predstavlja le džaura-nevernika? Kje vse druge dežele te pravljicne zemlje?...

Zdi se, da bi moral priti nov Tomaž, nov Francišek Ksaverij, da bi namesto zlatega polmeseča na tisoče minareto dvignil zlat križ, čigar odrežujoči soj bi zagorel do same Meke in čez...

* * *

Pred velikansko zagonetko stoji zapad: kako se bo končal troboj med Simbadom mornarjem, med levom albionskim in med škilastim medvedom z rdečimi očmi: komu bo dan v last zaklad črnega zlata?

A še večja je zagonetka, ki se je skoraj ne zaveda krščanski svet v brnenju jeklenih ptic in ob podmolkle gromu atomskih eksplozij na ameriški Newadi in v kavkaških stepah, zagonetka, ki jo utegne rešiti samo Bog: Križ ali polmeseč?

Naša molitev je, da bi Simbad mornar, pravljicar, vsaj ob sklepu te edine resnične povedke iz tisoč in ene noči objel križ in v luči vere svoja ljudstva osrečil!

Aladin

KAJ IN ZAKAJ MISIJONI?

MISIJSKI GOVOR MISIJONARJA JANEZA KOPAČA CM NA AKADEMIJI, KI JO JE PRIREDILA DEKLIŠKA MARIJINA DRUŽBA V GORICI

dne 21. oktobra 1951

Danes, ko praznujemo misijonsko nedeljo, hite misli vseh vernih katolicanov širom sveta v misijonske dežele k misijonarjem in misijonarkam. Danes se besede: misijonske dežele, misijonarji omenjajo pri vseh cerkvenih govorih, pri vseh misijonskih prireditvah in slovesnostih. Zato se ustavimo ob teh besedah in premislimo, kaj nam te besede pomenijo.

KAKŠNE IN KATERE SO MISIJONSKE DEŽELE

Misijonske dežele... Ob teh dveh besedah se v naši domišljiji zbudi vse polno predstav: divjih in groznh, pa tudi mikavnih, pestrih in privlačnih. Kaj so misijonske dežele? Mnogim so misijonske dežele gosti pragozdi in puščave, kjer še žive napol nagi divjaki brez omike in se preživljajo z lovom na divjačino, nekateri pa jedo celo ljudi. Ali

so res to misijonske dežele? So in niso. Res se dobe v Afriki še puščave in pragozdi, kjer žive divjaki brez omike, kar sredi gozdov in bujne prirode ter se hranijo povečini z mesom živali, in s sadeži. Tudi še morda naleti misijonar sem pa tja na ljudožrce med temi divjaki pragozdov.

Pa vas vprašam: Ali je res potrebno za misijonske dežele, da so še puščave in pragozdi in da so njihovi prebivalci še divjaki brez omike in civilizacije? Večina od vas že ve, da za misijonske dežele vse to ni bistveno. Glejte, Japonska na Daljnem Vzhodu je še tipična misijonska dežela, pa so Japonci prav tako omikani in civilizirani kot smo mi Slovenci, Italijani ali kak drug narod v Evropi in Ameriki. Pojdite n. pr. v Tokio in opazujte tam Japonce, pa boste hitro spoznali, da v svoji omiki, oliki in civilizaciji prav nič ne zaostajajo za nami Evropejci ali Amerikanci. In vendar je Japonska tipično misijonska dežela, torej niso bistveni pragozdi, napol nagi divjaki brez omike, tigri in levi, sloni in kače, krokodili in zmaji. Marsikdo si misijonske dežele predstavlja tako, ker je misijonska propaganda čisto

enostranska in rada naglašča predvsem to, kar se v nekaterih misijskih deželah sicer še dogaja, dasi redko in ne v tako velikem obsegu, kakor si večkrat predstavljamo.

Kitajska je izmed vseh misijskih dežel najbolj tipična misijska dežela, saj ima med 450 milijoni prebivalcev le kakih 5 milijonov katoličanov. Pa glejte! 5 let sem bil na Kitajskem, in sem v tem času videl tam le 3 kače, nisem pa videl nobenega tigra, nobenega slona in leva, nobenega ljudožrca niti ne kakega divjaka v najožjem pomenu besede. Pa je vendar Kitajska še bolj tipična misijska dežela kakor Afrika z zamorskimi divjaki in kačami.

Kaj je torej za misijske dežele bistveno. Bistveno za misijske dežele je, da še nimajo vidne katoliške Cerkve. Pokrajina, v kateri še ni ustanovljena in zakoreninjena katoliška Cerkev, je misijska dežela, pa naj bo sicer omika in civilizacija pri tistem narodu še tako visoka. Kjer torej še ni zadosti katoliških vernikov in duhovnikov, kjer še ni dovolj katoliških cerkva, šol in drugih nujno potrebnih cerkvenih ustanov, tam so misijske dežele. Kjer še poganska verstva, poganski običaji in vraže v pretežni večini vplivajo na zasebno in javno življenje in mišljenje ljudi in narodov, tam so misijske dežele. Tako so misijske dežele še vse pokrajine v Afriki in Aziji, v Evropi pa zlasti Rusija, kjer katoliška Cerkev še nima veliko vpliva niti na zasebno še manj pa na javno življenje ruskega naroda.

V misijskih deželah torej vidne katoliške Cerkve še ni, ali pa je šele v početkih in tako neznatna, da je večina ljudi v tistem narodu še ne zapazi; tudi še ni toliko zakoreninjena, da bi že mogla prekvasiti in pokristjaniti v večjem obsegu mišljenje in življenje tistega naroda. Skratka: v misijskih deželah se katoliška Cerkev še ne more vzdrževati in razvijati samostojno, zato prihajajo v te dežele misijonarji in misijonarke iz tistih katoliških dežel, kjer je Cerkev že tako močno utrjena, da lahko brez škode za svojo rast žrtvuje nekaj misijonarjev in misijonark za misijske dežele. Misijske dežele so torej vse tiste dežele, kjer še ni ustanovljena

ali vsaj ne še zadosti utrjena sveta katoliška Cerkev.

IN MISIJONARJI, MISIJONARKE?

Kdo pa je misijonar, misijonarka? Misijonar... Beseda, ki mnogim zbudi nenavadno predstavo izrednega junaka, ki gre v daljne poganke dežele, v pragozde med divjake, kjer nanj preže na vsak korak tigri in levi, roparji in ljudožrci. Predstavljajo si misijonarja z dolgo brado in s križem v roki, ki gre med divjake ter jim z vzdignjeno roko oznanja Kristusa Križanega, pa se ti divjaki takoj kar v množinah izpreobračajo ter v nekaj mesecih postanejo iz divjakov goreč in omikani kristjani. Ali so res le ti in prav taki misijonarji in misijonarke?

So in niso. Res nekateri misijonarji gredo tudi med divjake v pragozde in puščave; res mnogi misijonarji nosijo tudi dolge brade; res nekateri tudi s križem v roki pridigujejo in spreobračajo poganke; res imajo nekateri tudi čudovito hitre in obilne uspehe kakor apostol Peter, ki je ob prihodu Sv. Duha na binkoštni praznik z enim samim govorom spreobrnil 3000 nevernih Judov. A vendar vse to za misijonarje in misijonarke ni bistveno. So tudi številni misijonarji, ki ne gredo v pragozde in v puščave, ampak v omikana poganstva mesta, ter ne oznanjajo Kristusa divjakom, ampak omikanim ljudem, tudi slavnim znanstvenikom in umetnikom; tudi je mnogo misijonarjev, ki ne nosijo brade, ki ne širijo vere s križem v roki in tudi ne s prižnic, ampak izza katedrov kot učitelji in profesorji na katoliških šolah po misijskih deželah. Tudi se dobe misijonarji, ki leta in leta žive med pagani, pa ne spreobrnejo skoraj nobenega pagana ali vsaj le maloštevilne. Pa so vendar tudi vsi ti pravi misijonarji, mnogi od njih prav veliki ni zaslužni misijonarji.

Kaj je torej za misijonarja bistveno? Kakor so misijske dežele tiste dežele, kjer Cerkve še ni ali pa je šele v početkih, tako so misijonarji in misijonarke tisti, ki kot poslanci sv. Cerkve v teh deželah ustanavljajo in grade sv. Cerkev, ki naj se sezida iz domačih vernikov in duhovnikov misijskih dežel. Kdo so torej misijonarji? So poslanci sv. Cerkve, še več: so ustanovi-

telji in graditelji Cerkev med poganskimi narodi. So orači in sejanci božje besede na misijonskih poljih, so zidarji, kiparji in slikarji posebne vrste, skratka: so umetniki božji, ki dolbejo in slikajo v poganse narode in v duše poganov podobo Cerkev in Kristusa Križanega ter zasajajo v pogansko zemljo Kristusov križ in veličastno Kristusovo ustanovo — sv. Cerkev božjo.

KAKO MISIJONARJI DELAJO

Kako občudujemo velike umetnine! Kipar vzame surov kamen, neobdelan marmor, ga izbrusi, izkleše in izdolbe po svoji umetniški zamisli, dahne mu takorekoč življenje in pred nami kakor zaživi podoba, kip slavnega moža. Slikar vzame v roko čopič in barve ter začne slikati na platno. V začetku je še vse medlo in nejasno; a slikarjeva stvariteljska domišljija vodi čopič in barve po platno tako, da pred nami zažive v vsej lepoti in privlačnosti kot pokrajine, rože, živali in ljudje: vse tako naravno in živo, kakor da je slikar prenesel življenje in lepoto božje prirode na platno. Kmet začne trebiti robidovje in trnje, nato preorje to, še vso pusto zemljo, jo noga in poseje. In glej, čudo! Tam, kjer je bila še pred letom dni pusta zemlja s trnjem in osatom, ozeleni žito, in poleti se že rumene bogata žitna polja.

Tako je tudi z misijonarji in misijonskim delom. Misijonarji pridejo v misijonske dežele. Povsod sama poganska svetišča; v zasebnem in javnem življenju ljudi same vraže in praznovanja. Nihče še ne pozna Kristusa. Lepota krščanskih čednosti in božjega življenja v milosti jim je tuja.

O veličini katoliške Cerkev med narodom ni še duha ne sluha. Namesto čudovito lepega liturgičnega življenja s prazniki Kristusa; Marije in svetnikov, poteka poganom življenje v praznovanjih, v češčenju malikov in celo hudobnih duhov. Tema poganskih zmot in zablod leži nad pokrajino in prebivalci kakor mora.

Misijonarji postanejo umetniki. Začno gnesti to pogansko gmoto in oblikovati v dušah, ki so še vse zaverovane v snovnost, božjo podobo. Treba je veliko iznajdljivosti in prave stvariteljske sile. Zlasti začetek je težak. Kajti treba

je priklicati Cerkev v življenje sredi poganskih zablod; treba je pagane prevzgojiti npravno in umsko; to je res zanje drugo rojstvo, saj morajo preiti iz naravnega reda v nadnaravni red po življenju, mišljenju in delovanju. Medtem ko misijonarji grade božje kraljestvo in cerkvenega duha v dušah poganov, pa tudi že začno zidati majhno, lično cerkvico, ki naj postane prebivališče Boga med pagani in nov božji hram za vse, ki so se že in se še bodo rodili za Cerkev.

Misijonarji leto in dan orjejo ledino, sejejo v duše poganov božjo besedo; slikajo v dušah poganov božjo podobo ter nestrpno, a vendar polni zaupanja čakajo, kdaj bo seme božje besede pognalo, kdaj bo podoba Kristusova v dušah poganov dodelana...

RAST CERKVE

Mine nekaj let. Zdi se, kot da se je v poganski deželi zgodil čudež. Misijonar ves srečen misli nazaj in primerja svoj prihod v misijon s sedanjim stanjem. Prvo leto so — z nekaj izjemami — še vsi pagani preživeli leto po poganskih šegah in navadah. Niso še praznovali nedelj, ne božiča, ne velike noči, ne binkošti, ne sv. Rešnjega Telesa in ostalih cerkvenih praznikov. Pri vseh prebivalcih so bili še v navadi poganski prazniki s praznovernimi obredi. Drugo in tretje leto pa Cerkev že zaživi med pagani. V lepi cerkvici, ki stoji sredi mesta, trga ali vasi, se že vsako nedeljo zbere lepo število novospobrnjenih kristjanov k sv. maši. Glasno molijo mašne molitve in prepevajo pesmi v slavo Odrašenika, ki se tudi zanje daruje na oltarju kot brezmadežno Jagnje. Tudi ob delavnikih cerkev ni prazna.

Pride božič. Spreobrnjeni kristjani vidijo prvič jaslice, ki jih je misijonar zanje postavil v cerkvi. S kakšnim veseljem pokleknejo pred božje Dete v jaslicah in prepevajo v svojem jeziku po znanem napevu: „Sveta noč, blažena noč“. Število kristjanov se vedno večja, cerkev se polni, praznijo pa se poganska svetišča. Kristjani so začeli živeti s Kristusom v cerkvenem letu. Zlasti jih pretrese Kristusovo trpljenje in smrt. Z ganotjem molijo v postnem času križev pot.

Pride velika noč. Nove vrste poganov stoje pred krstnim kamnom in

pri krstu vstanejo s Kristusom k novemu življenju. Po cerkvi se razlega pesem zmagovalca: „Vstal je Kristus, aleluja, vstali bomo tudi mi.“

Kristjani čutijo, da postajajo številni in močni; ne boje se več groženj poganov. Na binkoštni praznik jih razsvetli in okrepi še Sveti Duh, ki pride nanje v zakramentu svete birme. Postali so polnovredni kristjani, vojščaki Kristusovi. Na praznik sv. Rešnjega Telesa že spremljajo Jezusa javno na cesto. Pogani začudeni gledajo, kaj to pomeni. Ker so kristjani že dovolj številni, tudi iz uglednih slojev, se jim pogani ne upajo več nasprotovati, tudi misijonarju ne. Cerkev v poganškem svetu je zaživela in se uveljavila tudi v javnem življenju naroda. Še bolj pa v zasebnem. Krščanske družine so odstranile iz svojih poganskih hiš pogsanske kipe, oltarčke in slike. V kotu njihovih hiš že kraljuje križani Zveličar, po stenah pa vise svete podobe. Kristjani hite pokristjanjevati tudi javno življenje. Vedno bolj se uveljavlja katoliški tisk, katoliška znanost in umetnost. Misijonarji so dosegli svoj cilj: ustanovili so Cerkev sredi pogsanskega sveta in ji dali življenje. Sedaj bodo že domači duhovniki in verniki skrbeli, da ta Cerkev ne bo propadla, ampak se bo še krepila in si osvojila še ostale pagane.

Glejte, tako je delo misijonarjevo! Pa recite: ali niso res orači in sejalci, zidarji, kiparji in slikarji božji, ki s pomočjo Svetega Duha priključijo Cerkev v življenje med pogsanskimi narodi in po Cerkvi prenove obličje pogsanske zemlje. Sejejo v trpljenju in znoju, žanjejo pa v veselju in duhovni radosti; če še ne vedno sami, pa prav gotovo njihovi nasledniki.

In pri vsem tem misijonskem delu tudi misijonarke bistveno sodelujejo. Res Jezus misijonarkam ni dal oblasti, odpustiti grehe in priklicati Boga na oltar, a dal jim je nežno, sočutno srce, milino in ljubezen, ki često privlači pagane k Bogu bolj kot naša duhovniška svečeniška oblast, če ni združena s povsem nesebično sočutno, res očetovsko ljubeznijo. Dobre misijonarke so kakor krotke, preproste golobice, ki povsod, kjer se pojavijo, vplivajo pomirjevalno, blažilno in misijonarjem pripravljajo pot

do src poganov. Šele v venosti bomo natančno spoznali in bomo strmeli, ko bomo videli, koliko dobrega so storile v misijonih misijonarke, tudi slovenske misijonarke.

SLOVENCIMORAMO MISIJONSKO DELATI

Sedaj smo torej vsi na jasnem, kaj so misijonske dežele in kdo so misijonarji, misijonarke. Zato nam bo lahko umljivo, zakaj smo tudi Slovenci, ki smo katoliški narod že nad 1000 let in imamo že dolgo bujno razvito cerkveno življenje, že davno zahrepeneli, da bi prenesli to naše bujno cerkveno življenje, ta naš živ in dejaven katolicizem tudi med pogsanske narode. Naš največji misijonar in v sluhu svetosti umrli škof Baraga je že pred 121 leti šel ustanavljat Cerkev med Indijance v Severno Ameriko. Za seboj je privabil več gorečih duhovnikov in slavnih misijonarjev iz vrst svetne duhovščine ljubljanske škofije. Malo pozneje je slavni misijonar Knoblar šel ustanavljat Cerkev med zamorce v Afriko in je prav tako privabil za seboj več slovenskih misijonarjev. Pa za verne Slovence to še ni bilo dovolj. Odločili smo se, da bomo začeli ustanavljati lastne slovenske misijone v pogsanskih deželah. Slovenski jezuiti so se odločili, da bodo tak misijon ustanovili v Benegaliji, v severozahodnem delu Indije.

KAJ JE „BARAGOV KITAJSKI MISIJON“?

Slovenski misijonarji družbe sv. Vincencija Pavelskega, znani tudi pod imenom lazaristi, pa smo se odločili za samostojen misijon na Kitajskem. Dogovorili smo se leta 1948 s severno-ameriškimi misijonarji-sobrati, da so nam odstopili 5 okrajnih glavarstev v pokrajini Kiangsji, na jugovzhodnem delu Kitajske, kjer so dokaj ugodne prometne zveze s Šanghajem in Hongkongom. Naše ozemlje meri po dolgem okrog 250 kilometrov, po čez pa okroglo 60 km. Je torej dokaj dolga, bolj ozka dolina med lepimi gorami. Prebivalcev ima nekaj nad pol milijona, med njimi le okrog 500 katoličanov, pa še od teh smo jih okrog 150 pokrtili že slovenski misijonarji v zadnjih 2 letih. Ozemlje je torej

še povsem pogansko. Med gorami je še mnogo trgov in vasi, kamor še ni stopila noga evangeljskih glasnikov. Tako imamo tudi slovenski misijonarji na tem ozemlju — kakor nekoč sv. Pavel — za svojo čast oznanjati evangelij ne tam, kjer se je Kristus že imenoval, marveč, kakor je pisano:

„Tisti, katerim ni bilo o njem sporočeno, bodo videli, in kateri niso slišali, bodo razumeli.“ (Rimlj 15, 20—21)

Naš misijon smo krstili po največjem slovenskem misijonarju Baragu na ime: „Baragov misijon“, posvetili smo ga pa Brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

ZIBELKA KITAJSKEGA KOMUNIZMA

Naš misijon slovi tudi po tem, da je prav to misijonsko ozemlje zibelka kitajskega komunizma. Pred 25 leti so se namreč prav na tem ozemlju kitajski komunisti zasidrali in nad 5 let strahovali ljudstvo. Požgali so več cerkva in misijonskih hiš ter pobili mnogo Kitajcev, med njimi tudi več kristjanov. Naše misijonsko ozemlje je torej že namočeno z mučeniško krvjo. Ko so leta 1949 komunisti znova prišli kot zmagovalci v te kraje, so spet začeli pobijati Kitajce, — tudi kristjanov je še

nekaj padlo — in pleniti cerkvene hiše s cerkvami vred. Izropali so nam že vse cerkveno premoženje, zasedli misijonske hiše in cerkve; naše slovenske misijonarje — vsega izropane — izgnali iz Kitajske. Ostal je na našem misijonu le še g. Jereb, a tudi on verjetno ne bo smel ostati tam več dolgo. Vendar slovenski misijonarji nismo obupali. Vse velike stvari gredo skozi ogenj težkih preizkušenj in trpljenja. Največjemu misijonarju apostolu Pavlu je Kristus sam napovedal: „Pokazal mu bom, koliko mora trpeti za moje ime“ (Apd 9, 16). Tako tudi danes misijonarji z velikim trpljenjem in ogromnimi žrtvami grade Cerkev med pogani. Misijonarju je veliko trpljenje usojeno. Kajti vse velike reči se rode v velikih bolečinah. In kaj je večjega kakor ustanavljati Cerkev božjo v poganskih deželah?

Mi torej upamo v vstajenje našega Baragovega misijona na Kitajskem prav zato, ker mu je usojeno toliko trpljenja in preganjanja od strani brezbožnih komunistov. Prišel bo čas, ko se bo Kitajska odprla in bodo Kitajci zahrepeneli po slovenskih misijonarjih; saj so nas že ob odhodu, ko smo bili nasilno odtrgani od njih, s solzami v očeh prosili: „Naši duhovni očetje, kmalu se vrnite nazaj na Kitajsko, kmalu nasvidenje!“

MISIJONARKE — MORILKE

Slovenski primorski rojak, misijonar č. g. Ciril Čarga CM, ki deluje že kaka 3 leta v kraju blizu Šanghaja na Kitajskem, nam je v pismu z dne 22. oktobra poslal sledeče zanimivo poročilo o tem, kako rdeči postopajo z misijonarji in misijonarkami na Kitajskem:

V zadnjih mesecih smo daleč prišli; z eno besedo izraženo: uničenje vsega, kar se je v dolgoletnih naporih ustvarilo. Maja je bila predigra: zasedli so nam domalega vsa poslopja, drugo za drugim. Spravili so nas v malo hišico, kjer smo potem dobili še poseben obisk, pri katerem so nam vse prebrskali, vse pohištvo odnesli, nas pa k sestram usmiljenkam spodili.

Čez nekaj dni so udrli tudi k sestram, ki so dotedaj še vse ohranile.

Napravili so temeljito preiskavo, nato jim pa dali na izbiro, da jim odstopijo (rdečim) ali svojo lastno, sestrsko, hišo ali pa sirotišnico... Spet nekaj dni ka-

Misijonar Čarga z otročičem

sneje so prišli vojaki in zasedli kapelo in ženski del bolnišnice.

Toda kot rečeno, to vse je bilo šele predigra. Pravo se je začelo junija, ko so se štirje „tovariši“ naselili v hišo in začeli s „kanonično vizitacijo“ raznih ustanov. Vsak dan so prirejali dva mitinga, zaslišavanja posameznikov so bila pa ves ostali čas. Tudi mene so posebej zaslišali, potem pa še skupaj z vsemi ostalimi sobrati. „Tovariš“ nam je skušal dopovedati, da inozemec postava ščiti, da le imperialiste kaznuje...

Že marca meseca se je zgodilo, da je obiskala sirotišče zdravniška komisija v spremstvu policije; fotografirali so nekaj najbolj bednih sirot in pa jamo, v katero je pred časom sestra dala pokopati pet mrtvecev, ko vojaščina pokopavanja na pokopališču ni več dovoljevala. Mrličev pa je bilo tedaj v naši bolnišnici zelo veliko, večinoma radi slabe prehrane; k sestram v bolnišnico so jih svojci radi spravljali in sestre so jih prav rade sprejemale, hotoč jim s svetim krstom vsaj zadnje trenutke bednega življenja obogatiti in jih za večnost osrečiti.

Iz tega obiska zdravniške komisije in policije se je porodila bajka, ki so jo objavili listi, da je sestra prednica metala v vodnjak žive sirote ali pa jih je na druge načine morila, in to na tisoče!

Na mitingih so sestrski zavod nazvali „Klavnico — ba mumu“ in kar v procesijah so prihajali gledat jo, zlasti dijaštvo. Ob nekem takem ogledu je skupina študentov vdrla skozi okno nad vrati v sobo sestre prednice in ji grozila.

Sestra je potem vložila pismeno pritožbo na oblasti. V odgovor so jo 4.

POLOŽAJ KATOLIŠKIH MISIJONOV NA KITAJSKEM

Sedaj je po komunističnih ječah na Kitajskem 13 škofov, nad 200 duhovnikov, od katerih vsaj 50 inozemcev, in kakih 30 redovnic, od katerih polovica inozemskih. Od prvega januarja do 15. avgusta 1951 je moralo zapustiti Kitajsko 657 misijonarjev. Katoliški misijonari so dejansko izgubili vse svoje ustanove krščanske ljubezni in šolstva na Kitajskem.

septembra dobesedno iz rok sester iztrgali in odvedli v zapor. Ker je bil prav tedaj v sestrskem zavodu naš semeniški predstojnik, je z župnikom in nekaj sestrami kar za onimi stopil, ki so prednico odvedli. Pred policijo so celo uro čakali v gneči radovednežev. Končno so jih sprejeli in zaslišali, a bi jih kmalu zaprli, češ da se tako kot sestre protipostavno upirajo aretaciji sestre prednice...

Naslednjega dne smo pri obedu zaman čakali na švicarskega sobrata g. Berceja. Ta je zjutraj stopil v bolnišnico obiskat drugega bolnega sobrata. Nato se je podal na obisk v sirotišnico, katero je našel kar prekrito s karikaturnami, v katerih se je obtoževala in smešila sestra prednica kot morilka tisočev otrok. Takoj je napisal protestno noto na oblast. Ta čas se je v cerkvi vršil miting za prenos sestrskih zavodov v roke „ljudske oblasti“. Sobratu vnema za pravico ni dala miru: šel je na miting in tamkaj govornika večkrat prekinil, ko je navajal popolnoma neresnične stvari. Navzoči rdečkarji so ga pograbili, ga zvezali in ga kot hlod zavlekli venkaj iz cerkve ter ga vtaknili v ječo.

Sobrat, katerega je šel zjutraj g. Berce obiskat v bolnišnico, je zvečer umrl. Pogreb je bil žalosten: dasi je bil pokojnik silno priljubljen med katoliki, se je upalo na pogreb le nekaj sester in sobratov, pa skupina starih ženic; truma radovednih rdečih vojakov nam je delala špalir... Kot na veliki petek...

Ko sem se vračal s pogreba, sem videl vojake, ki so se igrali s sirotkami... Kaj bo s temi otročki? Čul sem, da so od nazadnje sprejetih (že pod nadzorstvom rdečih) dvajsetih zavrženih otročičev skoro vsi že umrli. Problem mislijo rešiti s tem, da bodo sirotišnico ukinili in otroke razdali, novih pa ne več sprejemali.

Na posredovanje švicarskega konzula so po desetih dneh zaprtega švicarskega sobrata izpustili. S. prednica je pa še danes v ječi. Po enem mesecu ji je smel naš g. župnik nesti sveto obhajilo, v njeno neizmerno veselje in tolažbo.

Ciril Čarga CM, Kitajska

V TEM ZNAMENJU BOŠ ZMAGAL

V znamenju križa. Potrpljenja. Trpljenja.

Misijonar ne more računati s popolnimi ljudmi. Niti ne s takimi, ki so že na poti popolnosti. Prišel je, da zaorje v neobdelano zemljo. Da iztrebi goščavo in jo spremeni v gaj. Puščavo v božji vrt. Katoličanov, kakršne si po navadi predstavlja idealen misijonski dobrotnik: ljudi, ki bi jih lahko še žive na oltar postavili, ni!

Tudi življenje gre v tropičnih krajih bolj na živce kot kje drugod. Vlažno je in vroče. Pota so slaba ali pa jih sploh ni. Življenjske potreščine si mora misijonar za drag denar nabaviti iz mesta.

Ni moj namen, da bi izčrpal to poglavje. Le par listov iz ragapurskega misijona naj nudi zelo blede sliko položaja, v katerem so se in se na splošno še nahajajo misijonarji tukaj in deloma vsepovsod med neukim ljudstvom.

1. Katoličani zmagajo.

V začetku se je mladi ragapurski misijon boril s težavami, ki dandanes le še deloma obstojajo. Med te težave spa-

dajo boji s protestanti. Ne kot bi teh danes ne bilo. So, vendar so ti boji dandanes bolj prikriti. Ne pride več do odkritih spopadov in prerekanj, da bi morala vmes posegati policija in sodišče. (NB. Piscu se je vendar že zgodilo, da so ga protestanti tirali pred sodišče, češ da je blagoslovil zakon mladenega dekleta. Seveda so protestanti tožbo izgubili. A to je redek slučaj. Večina slučajev je s pogani, ki imajo dostikrat zelo otopelo vest.) Včasih pa ni bilo tako. P. Coutto, ki je tod misijonaril od leta 1878 do 1884, poroča o takih začetnih neprilikah.

Nekako pol pota od Kalkute do Ragapurja leži vas Banerdžijev. V vasi so poprej gospodarili protestantje londonske misijonske družbe. Tam je stanovala tudi neka katoliška družina. Protestantje so jo skušali privedi k odpadu najprej zlepa, potem zgrda. Včasih so se proti večeru natepli pred hišo kar v krdelu, s bambusovkami oboroženi. Neka večera se je katoliški gospodar Durgodas ravno pripravljal k počitku. Za slamnatimi zastori so ga pri brljenju petrolejke dobro videli. Lopovi vtaknejo

skoz špranjo bambus in začno starčka buditi, dražiti in vedno huje pretepati. Mož se onesvesti. Nečloveški ljudje zdaj vderejo v bajto in pretepejo še sina tako, da se je tudi ta onesvestil. Hči skozi kuhinjo zbeži in steče naravnost na 4 milje oddaljeno stražnico, potem pa 8 do 10 milj nazaj v Ragapur obvestit misijonarja. Ta je prispel na lice mesta ob istem času kot policaj. Sledila je preiskava in prava. — Nasprotniki so si kajpada prizadevali vse skupaj potlačiti, pa so se opekli. Nazadnje jih je le doletela pravica: nekateri so se morali iti hladit za rešetko, drugim je sodnik posegel precej globoko v žep.

2. Povabljeni se najedo

Ob istem času je bila v Ragapurju svatba. K ženitnini so bili povabljeni vsi kristjani, torej tudi katoličani. Ko se slednji prikažejo v svatovski hiši, jih domačini — že od prej dogovorjeni — slabo sprejmo. „Kaj hočete? Po kaj ste prišli?“ Katoličani odvrnejo: „Povabljeni smo in smo se povabilo odzvali.“ Protestantje se zarogajo: „Vaše povabilo je preklicano, lahko tedaj greste, odkoder ste prišli.“ Zdj pa našim ljudem zavre kri: „Kaj? Domov naj gremo? Prav! Šli bomo! A še prej se bomo do sitega najedli.“ Grede torej v kuhinjo in se po milj volji najedo. Nato še poiščejo glavnega krivca, protestantskega katehista, za katerega so vedeli, da jim je to godljo skuhal, in ga dobobra pretepejo. — Seveda je spet sledila neizogibna pravda in je bilo le prejasno, kdo jo bo izgubil. — Sodnik je naložil nekaj malenkostne globe, češ da je bilo izzivanje le preneznosno...

3. Razkol

Tiste dni je mlad nepridiprav ušel z neko vdovo v Kalkuto, kjer sta v grehu živela. Bila sta voljna poročiti se, a so vsačini ugovarjali, češ da po dobrih starih običajih to ne gre. Bila sta samo v daljni svaščini. Misijonar p. Deprins zadevo predloži škofu. Ta je razsodil: dispenza (dovoljenje) se da ne v dobro vsačanom, temveč tistim, ki v grehu žive. Prišlo je torej do zakonite poroke. A Ragapurci so hoteli biti modrejši od duhovnika in škofa. Na poti v cerkev

so par osramotili. Zopet je sledila pravda.

Sedaj so ljudje, ki so zaradi teh neprilik dolžili edinole misijonarja, tega zatožili škofu. Škof je odvrnil: „Drugega misijonarja hočete? Kaj mislite, da se misijonarji menjajo kot vi menjate obleko? Misijonar vam je bil dan, da on vas vodi, ne pa vi njega.“

Jezica se ni plegla. Razvila se je v trmo in greh. Deputacija Ragapurcev se je podala k protestantski S. P. G. (Society for the Propagation of the Gospel, Družba za širjenje evangelija). Lepega popoldneva se v vasi Džanzjra (10 minut od Ragapurja, kjer je tista ločina takrat imela svoj sedež) sestane velik zbor protestantov. Navzoči so bili tajnik protestantskega škofa, okrajni pastor, njihovi katehisti in mnogo ljudi.

Tajnik protestantskega škofa katoliške puntarje takole nagovori:

„Vi ste prej spadali k nam. Pa se vam naša družba ni zdela zadosti dobra in ste postali katoličani. Zdj vam katoličani niso več pogodu in bi se radi vrnili. Kaj naj to pomeni? Kakšne razloge imate?“

Možje se začno zvijati: „Katoliški duhovnik se ne briga za nas. Ne pomaga nam v naših težavah. Kvari naše ženitne navade!“

Tajnik se obrne k svojemu katehistu: „Kaj je to res?“

Katehist odvrne: „Noč in dan zanje brusi doplate...“

Tajnik vzroji: „Kaj pa potem še hočete?“

„Hočemo zidano cerkev, zidano šolo, pokopališče in stalnega evropskega misijonarja v Ragapurju!“

Tu so pa slabo zadeli. Beseda „evropski“ misijonar je Bengalca Perimona Mukerdžija, ki je bil protestantski pastor tistega okraja, v živo zadela. Obrne se k tajniku in mu po angleško pove: „Zidano šolo hočejo, zidano cerkev in evropskega pastora. Če jim vse to preskrbite, bodo vaši.“

Tajnik odvrne: „O tem ne more biti govora. Tu imamo zidano cerkev, šola je tudi dobra. Recite jim, naj se zgube!“

Potem so šli k pastoru londonske misijonske družbe (London Mission

Society). Ta jih zasigura: „Če prinesete pismo od katoliškega misijonarja, da vas ne mara, vas sprejmemo.“

To jih je odbilo in so zato poskusili še metodistovskega „padreja“. Temu so drugi odsvetovali: Pustite jih, katoličani so, ne bodo dolgo zdržali. Padre je menil drugače: „Zemlja je neobdelana, zorajmo jo in poglejmo, kakšno seme bo rodila.“

Od takrat so vsako nedeljo Raga-purci šli v Kalkuto po metodistovskega padreja. Pa se nekoč prikaže med njimi imovit kmet iz bližnje vasi Debipur padreja naprosi, naj si vendar izbere njegovo vas kot sedež; če to stori, se bo vsa vas pridružila metodistom. Rečeno storjeno. To pa tako razkači raga-purske razkolnike, da so od tiste nedelje pretrgali z metodisti. Nikamor več niso šli poskušat, v nobeno cerkev molit, nobenega misijonarja pregovarjat. Postali so samostojni.

V tem zbolí hči nekega razkolnika. Domače je prosila, naj pokličejo katoliškega duhovnika, pa ji niso hoteli ustreči. Umrla je neprevidena. Kmalu nato zbolí mati in še eden ali dva otroka. Tedaj se oče zaskrbljen poda k misijonarju in ga prosi, če sme v kapelo (cerkve takrat še ni bilo) priporočít se preblaženi Devici... „Seveda, kadar ti je drago.“ Ko je molitev opravil, pride spet k misijonarju: „Oče, z menoj morate. Vsi so bolni.“ Misijonar: „Vi niste katoličani. Zakramentov vam ne morem dati.“ Zda j mož zaprosi: „Oče, vsi pridemo nazaj, pridi!“ Misijonar gre, pomoli, razdeli nekaj zdravil in začuda kmalu vsi ozdravijo. Naslednjo nedeljo je bila vsa družina v cerkvi — pri javni pokori. Ko so drugi videli, da se je ta družina vrnila, so se razjezili: „Vsi skupaj smo šli in se zmenili, da le vsi skupaj gremo nazaj, vi pa ste šli brez nas!“ Mož odvrne: „Šli smo mi, vi pa tudi lahko greste, kadar vas je volja.“

Slika na str. 29 predstavlja bengalsko vas Satkira, kjer je dolgo časa deloval o. Lojze Demšar, a je s' daj prišla pod Pakistan in zato tam naši bengalski misijonarji več ne delujejo. — Slika zgoraj pa kaže skupino hiš v Khariju, kjer deluje p. Stanko Poderžaj

Šli so drug za drugim, se odpovedali krivoverstvu, opravili javno pokoro in prejeli sv. zakramente. Tako je bil razkol v Ragapurju končan.

(Sledi.)

Piše p. Stanko Poderžaj

ŠE JE ČAS, DA KAJ DARUJEŠ V SKLAD „ZA PODERŽAJEVO CERKEV“! ČE SAM NE MOREŠ PRISPEVATI V DENARJU, PA MOLI, DA BI BOG OMEHČAL SRCA TISTI, KI DENAR IMAJO, PA NIMAJO UMEVANJA ZA MISIJONSKO DELO SV. CERKVE.

PESTRE NOVICE IZ INDIJE

I.

Yercaud, 15. novembra 1951

Predragi g. urednik!

Pred kakima dvema tednoma sem dobil Vaše vrstice z dne 6. X. 51. Prav lepa Vam hvala! Prav tako se Vam za hvaljujem za Vaše zanimanje za me in za druge slovenske misijonarje, ne samo v besedi, ampak tudi v žrtvovanju, molitvah in gmotni pomoči.

Redno dobivam „Duhovno življenje“, ki me ne samo duhovno krepi, ampak mi daje tudi možnost, da slovenščine ne pozabim.

Dobil sem tudi več knjig: Koledar Svobodne Slovenije, Vir največje sile, Misijonski koledarček, in pred kratkim tudi „Puščava bo cvetela“.

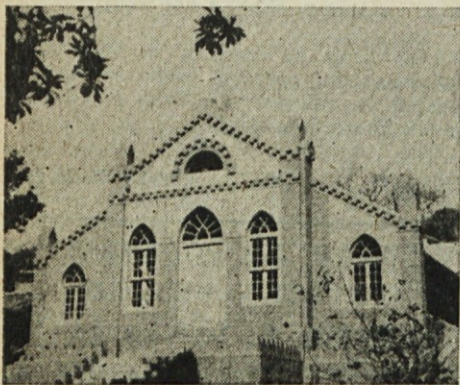
Naj omenim še podobice, katere so mi zelo prav prišle za moje delovanje v misijonu in oratorijih; druge bodo pa za novo mašo.

Za vse: Bog Vam plačaj!

NOVA MAŠA

Čeprav smo vsi misijonarji vneti za misijone, se Vam prav lepo zahvaljujemo za sladke misli o našem velikem misijonarju, svetniškemu škofu Baragi v zadnjih dveh številkah Dž. Človeška duša si želi vzornih mož za posnemanje

Cerkev v Yercaudu

in vztrajnost na poti življenja, posebno če ta-le pot vodi po nepoznatih stezicah, med trnjem in puščavo. Ta vzor je in nam bo naš dragi Baraga.

Ker sem že omenil novo mašo, o kateri me vprašate, povem: Pravkar sem začel tretji letnik bogoslovja. Ne vem, če bo ta letnik štet ali ne, ker je prišlo nekaj bogoslovcev iz Evrope, radi katerih bomo morali drugi malo čakati na posvečenje. Kljub spremembam, katere bodo lahko prišle, mislim, da bom čez poldrugo leto (ali malo več) pel novo mašo. — Sicer pa Vam bom o vsem tem pozneje točno sporočil.

LAKOTA

Tukaj počasi počasi rinemo naprej. V Južni Indiji, kjer deluje sedem slovenskih misijonarjev, vlada ogromno siromaštvo in beda. Po štirih suhih letih smo letos končno dobili malo dežja, ki je vsaj malo poživljal nekoč rodovitna polja, sedaj spremenjena v puščavo. Nad 80 % prebivalstva ne je več kot enkrat na dan, in tudi tokrat samo par žlic riža. Vse se pritožuje in godrnja proti vladi in samostojnosti, ki ni prinesla nič drugega kot bedo. Prav včeraj je bil v časopisu članek „Ali hočete, da poginemo kot muhe?“, ki ostro obsoja postopanje sedanje vlade in hvali prejšnjo angleško.

Večina tega prebivalstva nosi „adamsko“ obleko. Mnogi so zapustili svoje koče. Niivice-puščave. in beračijo okrog. Nič drugega jih ni kot koža in kosti. Vasih se človeku zdi, kot da bi živel med mrtvimi. Spijo, kjer jih dobi noč: pod milim nebom, pod kakim drevesom, posebno pa na postajah. Ko prispe vlak ali avtobus, se spuste nanj kot kobilice prosit miloščino.

KOMUNIZEM

Seveda vse to pripravlja pot komunizmu, ki postaja vedno večja in močnejša stranka. Pravijo, da „med Gandhi-izmom in komunizmom ni nobene razlike: samo da komunizem potuje z letalom, dočim Gandhi-izem s kravjo vprego“. Komunisti so že, kot je njih

tradicija, izvedli več napadov na vasi in nekatera mesta. Doslej se jim še ni posrečilo, da bi zavladali. Le v enem mestu, v Malabarju, so tako močni, da imenujejo tisto mesto „Druga Moskva“.

Čez par tednov bodo tukaj državne volitve. Zgleda, da „Congress Party“ (ki je prinesel Indiji samostojnost) ne bo zmagal, ker je v borbi za samostojnost veliko obljubljal in... nič po samostojnosti naredil. Tako se je preprostemu ljudstvu zelo zameril.

Drugič še kaj.

Vas, preč. g. Lenček, Misijonski odsek in vse misijonske prijatelje iskreno pozdravljam ter Vam voščim blažene božične praznike in srečno, milosti polno novo leto.

Vaš vdani

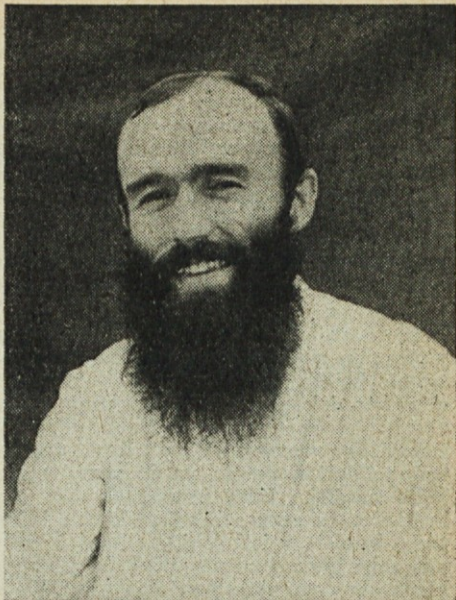
Nace Kustec SDB

II.

Yercaud, 21. novembra 1951

V „GOZDU PRI JEZERU“

Pišem Vam iz Yercauda, odkoder se Vam je že g. Kustec parkrat oglasil. Tu imamo salezijanci svoje bogoslovje za Južno Indijo, ki sedaj šteje okoli 16 klerikov bogoslovcev. Dobra polovica je Indijcev, drugi so pa iz Španije, Belgije in Holandske, g. Kustec pa iz naše nepozabne Slovenije. „Yercaud“ v tukajšnjem jeziku tamil pomeni „Jezero pri gozdu“ ali pa „Gozd pri jezeru“. Je precej velika vas, obdana z obsežnimi nasadi kave, ki tukaj precej dobro uspeva. Prav sedaj obirajo temno rdeča zrna z grmičev, ki jih nikdar ne pustijo rasti več kot en meter in pol visoko. Jim o pravem času poržejo vrhove. Pridelek je treba prodati državi za določeno ceno. Ker kava potrebuje sence, med grmiči nasadijo drevesa, ki jih imenujejo „srebrne hraste“. Listi so namreč belo-sivkasti. To drevje je res lepota teh hribov, ki se več kot tisoč metrov visoko povzpenjajo nad bližnjim mestom Salemom, ki je tudi par sto metrov nad morsko gladino. „Salem“ kar svetopi-semsko zveni. Šteje več kot stotisoč prebivalcev in se lahko pobaha, da je dal Indiji prvega indijskega guvernerja za Bengalijo in pozneje za vso Indijo, brahmina Rajagopalacharija.

Tu zgoraj g. Pavel Bernik; spodaj, v grmu, Nace Kustec, oba salezijanca

Naš „zavod“ je hiša, v kateri je nek-
daj živel neki protestantski misijonar.
Njegovi sinovi so med vojno hišo in po-
sestvo dokaj zanemarili. Ko so jo torej
naši predstojniki kupili, je bilo mnogo
dela in ga je še, da se vse primerno ure-
di. Če bi nas Vi prišli nenadoma obiskat,
bi nas ne iznenadili samo pri knjigah
in predavanju, ampak tudi z lopatami,
krampji, sekirami in žagami v rokah. Pa
je zanimivo in zelo zdravo! Najprej smo
za dobrega Boga poskrbeli, da ima med
nami dostojno prebivališče. To seveda
s pomočjo zidarjev, katerih delo posebno
tu na hribih mnogo stane. Zidovje in
oltar sta dokončana, ni pa primernih ki-
pov in dosedaj je le malo mašne opreme.
Počasi, s pomočjo dobrotnikov, upamo
tudi to dobiti, potem pa še zavod malo
bolje urediti. Zdaj imamo obednico in
knjižnico (s seznami knjig, ki jih je še
treba kupiti) v isti sobi. Učilnico in šol-
ske sobe imamo na verandah, ki jih ste-
klenka okna varujejo pred deževjem. Tudi
pravih šolskih klopi ni in še mnogo dru-
gega manjka. Veselja, navdušenja in do-
bre volje je obilo.

NAŠ MLADINSKI DOM

Poleg učenja in šole imajo naši kle-
riki tudi lepo priložnost za apostolat.
Ob nedeljah se naše dvorišče, ki ga je
bilo treba v hrib vsekati, napolni z ži-
vahno mladino iz Yercauda in okolice;
to so kristjani in pogani, ki pridejo v
naš „oratorij“ ali mladinski dom. Seveda
si ne smete predstavljati oratorija kot
ste jih najbrž videli pri salezijancih v
Buenos Airesu, dobro opremljenega z
vsemi vrstami razvedril. Imamo le nek-
kaj žog in eno gugalnico, ki visi od veje
velikega drevesa. To so do sedaj naša
sredstva; namen je pa isti: razvedriti
in poučiti te uboge fante v naši sveti
veri. So po večini sinovi ubogih bajtar-
jev, ki delajo po nasadih ali služijo po
hišah posestnikov. Poleg razvedrila in
veronauka jim je treba dati tudi kaj za
pod zob, pa tudi obleke, ki jo tu mnogo
bolj potrebujejo, ker je vse bolj hladno
in vlažno kot doli na vroči ravnini. Ko
dežuje, jih zbavimo na verando, zasen-
čeno s plahkami, in imamo zanje „kino“.
To je „lanterna“ (skioptični aparat),
s katero jim pokažemo nabožne in tudi

humoristične razglednice. Proti večeru
jih pa povedemo v župno cerkev k bla-
goslovu. Tako jim minejo urice, ki so v
vsem tednu zanje najbolj vesele, pa tudi
najbolj koristne za njih mlade duše; so
pa tudi koristne za naše klerike, ki se
tako že sedaj od blizu seznanijo s take
vrste mladino, za katero bodo posvetili
svoje življenje.

Še enkrat se Vam prav lepo zahvalim
za vse, kar ste mi poslali, Vas najlepše
pozdravljam in Vam voščim prav vesele
božične praznike — tako vesele, v kolik-
or je to mogoče, kot ste jih doma v
Sloveniji preživljali — in pa blagoslova
božjega polno novo leto!

Vaš vdani

Pavel Bernik SDB

Tirupatur, 28. novembra 1951

Dragi gospod urednik!

Iskreli Bog plačaj za zadnje Vaše
pismo, in prav tako za vse drage knji-
ge, ki ste mi jih poslali. Kadar kaj pride,
je zame velik praznik. Preberem vse
od prve do zadnje črke. Pred par meseci
sem moral v protestantsko bolnišnico na
operacijo. Ravno ko sem odhajal, mi
poštar prinese Koledar Svobodne Slo-
venije. Dnevi v bolnišnici so mi postali
veliko krajši ob prebiranju zanimivih
koledarjevih člankov. — In v zameno
za vse to je moje povračilo bolj majhno,
kakor vidite. Vendar, počasi, počasi,
upam, da se bom popoljšal.

Naše počitnice so kar prehitro mi-
nile. Veste, kadar ozračje postane pre-
vroče, in ko mogoče spati ne podnevi ne
ponoči, in ko bosonogi fantje stopicajo,
kot bi po žerjavici hodili, takrat obesi-
mo naše torbe na klin, pa hajd v hribe,
kjer imamo nekaj zavodov.

NOVOMAŠNE SLAVNOSTI

Letos sem naredil toliko lepih načr-
tov, kaj vse bom napravil v teh prostih
dneh. Pa nazadnje iz vsega ni bilo nič.
Komaj sem našel čas, da sem odgovoril
nekaterim fantom, ki so mi od doma
pisali. Pripravljali smo veliko sloves-
nost za novomašniško posvečenje treh
Indijcev. Ni bilo kar tako. Pevske vaje
popoldne, pevške vaje popoldne, itd., itd.
Zbrali so vse, ki so mogli kaj pripomoči
k dobremu uspehu, tudi mene, naj ne-

Indijski novomašniki s svojim škofom v sredi

koliko pritižnem pri basih. Celo dva dueta so mi naložili: prvič z nekim Angležem in drugič, ko sva z nekim Špancem zapela „Pilarico“ če jo morda poznate. Naš Jurič Branko nas je počteno treniral in pri nastopu spremljal s klavirjem. Prireditev je sijajno uspela, v splošno zadovoljstvo dveh škofov, novomašnikov in cenjenega občinstva. Poleg Haendelovih, Verdijevih, smo zapeli tudi našo „V hribih se dela dan“, „Kaj pa ti vriskaš, mali pastirček“ in seveda, „Novi mašnik bod“ pozdravljen“. Vse te smo prevedli v angleščino, kajti Anglež in Indijec sta bolj trda za izgovorjanje naših besed.

Hvala Bogu, imeli smo kar lepe dneve, čeprav nas je v začetku radi spremembe zraka po želodcu nič kaj prijetno ščipalo. Pa, debeli in rumeni mangosovi sadovi so nas kmalu pozdravili — vsaj sobrat Jurič je bil tega mnenja. (Mango je najboljše sadje Indije).

In zdaj, vidite, smo spet vsak na svoji postojanki, močnejši, bolj rdečelični in pripravljani na novo šolsko leto, ki se je že pričelo. Za Tirupattur, kjer sem jaz, je to leto še posebne važnosti,

kajti vlada nam je po dolgem času le priznala našo gimnazijo in „College“, to je prva dva letnika univerze.

ČUDNE ŠOLE

Odkar je Indija postala nezavisna, postaja vedno bolj hinduistična in čudna glede vzgoje mladine. Včasih pridejo od ministrstva za šolstvo taki zakoni in učni načrti, da se zdijo smešni in neizvedljivi. Po drugi strani: učiteljstvo je slabo podkovano in neredno v svojih dolžnostih. Šolska disciplina je na nizki stopnji. Pri nas so včasih „štrajkali“ tovarniški delavci, tukaj pa so štrajki učiteljstva in šolske mladine na dnevnem redu. Če dijaki hočejo odložitev izpitol, napovedo stavko; če so redi preslabi, spet stavka. V nekem kraju se je učiteljem zahotelo poldnevnega praznika, zato so dijakom naročili: jutri dopoldne ne bo šole. A ko so se vrnili za popoldanski pouk, so jim učenci rekli: Dopoldne vi niste hoteli, zdaj pa mi nočemo — in so šli domov. Nam se to zdi skoraj neverjetno, ker smo bili vajeni stroge šolske discipline, vendar v Indiji je vsaj v nekaterih delih tako.

Naslednji odstavki naj vam še bolj jasno uprizore borbo med dobrim in slabim. Le-to zadnje nam na vsak način hoče izpodkopati naše šole. Največji krivec so nekatere pokrajinske vlade same, ker dajejo potuho neredom, da bi tako čimbolj prikrajšali katoličane.

RAVNATELJ — KATOLIČAN IN KOMUNIST

V Trivandrumu, prestolnici Travankorske province, so indijski karmeličani imeli veliko, od države priznano gimnazijo z 2000 dijaki. Dijaštvo in učiteljstvo je bilo v večini pogansko. Tekom časa je nastala na šoli taka nedisciplina, da je bil vsak reden pouk skoro nemogoč. Ko so lastniki to videli, so prosili predstojnika neke redovne družbe: Sprejmite to šolo! Podarimo vam poslopje in vse posestvo okrog, samo napravite spet red. Predstojnik se je upiral, ker je pač predvideval nepremestljive težave, a na besedo tamošnjega škofa je nazadnje le sprejel.

Kot novodošleci so nekaj časa kar dobro vozili, a počasi, počasi je spet začnela stara pesem: godrnjanje in stavke. Po dolgem budnem opazovanju se je končno posrečilo odkriti, kdo je pravzaprav glavni vzrok zmede: ravnatelj sam. Ta debelušni mož, sicer katoličan, a komunistično pobarvan, se je obdal s kliko profesorjev istega mišljenja in nekaj zagrizenih hindijcev. Novi gospodarji so zahtevali strožjo disciplino, a to tem tičem ni šlo v račun, zato so na vsak način hoteli spremembo. Vodstvo je napelo vse sile, da bi tega ravnatelja odstranilo, a kaj, ko so ga državni zakoni ščitili. Po zakonu noben učitelj ne more biti odpuščen, če prej država na to ne pristane. Začel se je dolg boj med predstojnikom družbe in šolskim ministrom. Šele ko se je dognalo, da je ravnatelj bil tudi tat, ki je kradel iz šolske blagajne, je bil prisiljen pospraviti svoje stvari in dati mesto novemu ravnatelju — mlademu indijskemu duhovniku.

Ta se je vrgel z vso silo na delo. Po par mesecih se je zdelo, da so se pokazali uspehi in mir. Pa to je bil le mir pred nevihto, ki se je bližala. Stari ravnatelj je med tem hodil okrog kakor rjoveč lev in iskal pajdašev za boj. Z drugih gimnazij je zbiral mularijo, da

je hodila protestirat pred „St. Joseph's High School“ (tako se je šola imenovala). Učitelji-komunisti, ki jih ni bilo mogoče odsloviti, so po razredih hujskali mladino na upor. Ubogi redovniki niso vedeli, kam bi se obrnili. Če šolo zaprejo, jo bo vlada takoj zaplenila; bo že našla kakšen izgovor za to. Če odpode učitelje, je spet vlada tista, ki bo rekla: ne! Zunaj lete nanje psovke in kamenje... Stanje je bilo zares nevzdržno.

Stari komunist pa je med tem pripravil zadnjo igro, v kateri je na žalost uspel.

Neko julijsko jutro, ko je šolski vratar odprl vrata, zagleda pred pragom štiri na tleh ležeče pobaline, ki mu pravijo, da naj nikar ne odpira, ker nihče ne bo prišel v šolo; začeli so „satiagraha“ — sveti post za doseg pravic učiteljstva in dijakov.

Novica se je kakor blisk razširila po vsem mestu. „O, satiagraha v St. Joseph's High School... satiagraha...“ In počasi so se začeli zbirati občudovalci in pomilovalci teh „sestradancev“, ki so se prav po teatrsko zvijali po tleh, da bi v gledalcih napravili čimvečji vtis. „Ubogi reveži!“ se začuje sočuten vzdih med množico. Oni na tleh se še bolj pretegnejo, kot da so že na koncu življenja. Takrat se iz množice začuje: „Brajte, pogledjte te reveže, koliko trpijo! Ali ni nikogar tukaj, ki bi jim lahko pomagal do pravice?“ Ubogi ljudje! Ko bi vedeli, kako so jih ti capini vlekli za nos. Morali bi priti ponoči, pa bi videli, kako na skrivaj jedo in pijejo.

ZMAGALO JE ZLO

Če bi se kaj takega zgodilo pri nas, bi zadostovalo poklicati policaja, ki bi jim s „pendrekom“ pomagal na noge, a tu na to ni misliti. „Satiagraha je sveta stvar in mi ne moremo ničesar storiti“, je rekel šolski minister predstojniku, ko se mu je ta šel pritožiti. „Že dobro,“ mu ta odvrne, „vemo, pri čem smo. Kakor je ta šola zastoj prišla v naše roke, tako jo tudi zastoj izročamo v last tukajšnje škofije. Vedite pa, da je naš namen bil: vzgajati poštene in dobre indijske državljane, ki naj bi bili vodniki in čast narodu. A vi, namesto da bi nas pri tem podpirali, nas ovirate, kar se da, in raje vidite, da šole postanejo kotišče komunizma kot žarišče

V DEŽELI BELEGA SLONA

Mater Dei, Bangkok, Siam, 22. 4. 1951

Prečastiti gospod urednik.

Po dveh letih se spet oglašam z misijonskim pismom. V začetku tega leta sem pisala članom in članicam Misijonskega oseka v odgovor na njihovo ljubezljivo pismo. Upam, da so odgovor sprejeli. Bog povrni še enkrat za vso plemenito pomoč in zanimanje, zlasti Bog povrni za dragoceno molitev živega rožnega venca. Misel, da molite posebno in izrecno tudi prav za nas tri slovenske uršulinke v Siamu, mi daje pogum. Bog daj, da bi vaša molitev rodila bogat sad v srcih naših otrok, poganov, ki nas obdajajo, delavcev in delavk v Gospodovem vinogradu, in pa tudi zlasti v srcih tistih, ki molijo. Naj se blagoslov, ki ste nam ga izprosili, kot blagodejen dež povrne k vam in vam rosi v pogum in pripravljenost za vse, kar ljubi Bog od vas, dragih rojakov, zahleva in pričakuje.

SREBRNI JUBILEJ URŠULINK

In zdaj k novicam zadnjih dveh let. Najzanimivejši dogodek na koncu leta 1949 je bil pač srebrni jubilej prihoda

boljše bodočnosti. Zbogom!“ — In je odšel.

MOLITE ZA MISIJONSKE ŠOLE

Vidite, s kolikimi težavami se mora boriti misijonar med poganskim narodom. Katoliške šole, katoliška mladina, ali vsaj katoliško vzgojena mladina so misijonarjev največji up in največja pomoč za hitro širjenje božjega kraljestva. Če mu vzamejo te, kaj bo storil? Sovražnik duš se na vse načine prizadeva, da bi to dosegel. Zato so škofje Indije budno na straži, pripravljeni braniti, kar je njihovega, in pozivajo vse vernike, naj prosijo Boga, da bi jim ohranil njihove šole. Dragi prijatelji! Združite tudi vi svoje molitve z našimi in vseh indijskih katoličanov, da nas Gospodova roka varuje in blagoslovi naše delo.

Kešprc Ivan SDB

uršulink v Siamu. Če se spomnim, vam je č. m. Ksaverija v zadnji številki „Kat. misijonov“ leta 1949 na kratko označila zgodovino katoliškega misijona v Siamu. Tako se morda spomnite, da so prve štiri uršulinke prišle v Siam 25. novembra 1924. 25 letnico je bilo torej treba slovesno praznovati. Od štirih prvih misijonark je bila med nami samo še č. m. Ksaverija. Veleč. mati Rafaela je, kot veste, generalna asistentka v Rimu. Francozinja m. Marie Agnes je umrla 24. julija 1944, in skoro do dneva natančno pet let pozneje ji je sledila na pokopališče sv. Frančiška Ksaverija v Bangkoku m. Therese de l'Enfant Jésus, prva prednica.

Začetek je bil res tako težaven, da je zahteval poleg obilne milosti od zgoraj tudi pravega junaštva in skrajne samoodpovedi. Ko so prišle naše prve misijonarke v Bangkok, so dobile za prvo bivališče majhno sobico v katoliški bolnišnici. Tudi je bila ta tropična vzhodna dežela pred 30 leti na znatno nižji stopnji civilizacije kot je danes. V dveh mesecih so tri izmed štirih zbolele na strašnem tifusu in četrta je postala njih bolničarka podnevi in ponoči. Proti kon-

M. Ksaverija Pirc s siam. učenkami

Naslednji odstavki naj vam še bolj jasno uprizore borbo med dobrim in slabim. Le-to zadnje nam na vsak način hoče izpodkopati naše šole. Največji krivec so nekatere pokrajinske vlade same, ker dajejo potuho neredom, da bi tako čimbolj prikrajšali katoličane.

RAVNATELJ — KATOLIČAN IN KOMUNIST

V Trivandrumu, prestolnici Travankorske province, so indijski karmeličani imeli veliko, od države priznano gimnazijo z 2000 dijaki. Dijaštvo in učiteljstvo je bilo v večini pogansko. Tekom časa je nastala na šoli taka nedisciplina, da je bil vsak reden pouk skoro nemogoč. Ko so lastniki to videli, so prisilili predstojnika neke redovne družbe: Sprejmite to šolo! Podarimo vam poslopje in vse posestvo okrog, samo napravite spet red. Predstojnik se je upiral, ker je pač predvideval nepremostljive težave, a na besedo tamošnjega škofa je nazadnje le sprejel.

Kot novodošleci so nekaj časa kar dobro vozili, a počasi, počasi je spet začnjala stara pesem: godrnjanje in stavke. Po dolgem budnem opazovanju se je končno posrečilo odkriti, kdo je pravzaprav glavni vzrok zmede: ravnatelj sam. Ta debelušni mož, sicer katoličan, a komunistično pobarvan, se je obdal s kliko profesorjev istega mišljenja in nekaj zagrizenih hindijcev. Novi gospodarji so zahtevali strožjo disciplino, a to tem tičem ni šlo v račun, zato so na vsak način hoteli spremembo. Vodstvo je napelo vse sile, da bi tega ravnatelja odstranilo, a kaj, ko so ga državni zakoni ščitili. Po zakonu noben učitelj ne more biti odpuščen, če prej država na to ne pristane. Začel se je dolg boj med predstojnikom družbe in šolskim ministrom. Šele ko se je dognalo, da je ravnatelj bil tudi tat, ki je kradel iz šolske blagajne, je bil prisiljen pospraviti svoje stvari in dati mesto novemu ravnatelju — mlademu indijskemu duhovniku.

Ta se je vrgel z vso silo na delo. Po par mesecih se je zdelo, da so se pokazali uspehi in mir. Pa to je bil le mir pred nevihto, ki se je bližala. Stari ravnatelj je med tem hodil okrog kakor rjoveč lev in iskal pajdašev za boj. Z drugih gimnazij je zbiral mularijo, da

je hodila protestirat pred „St. Joseph's High School“ (tako se je šola imenovala). Učitelji-komunisti, ki jih ni bilo mogoče odsloviti, so po razredih hujskali mladino na upor. Ubogi redovniki niso vedeli, kam bi se obrnili. Če šolo zaprejo, jo bo vlada takoj zaplenila; bo že našla kakšen izgovor za to. Če odpode učitelje, je spet vlada tista, ki bo rekla: ne! Zunaj lete nanje psovke in kamenje... Stanje je bilo zares nevzdržno.

Stari komunist pa je med tem pripravil zadnjo igro, v kateri je na žalost uspel.

Neko julijsko jutro, ko je šolski vratar odprl vrata, zagleda pred pragom štiri na tleh ležeče pobaline, ki mu pravijo, da naj nikar ne odpira, ker nihče ne bo prišel v šolo; začeli so „satiagraha“ — svetji post za doseg pravic učiteljstva in dijakov.

Novica se je kakor blisk razširila po vsem mestu. „O, satiagraha v St. Joseph's High School... satiagraha...“ In počasi so se začeli zbirati občudovalci in pomilovalci teh „sestradancev“, ki so se prav po teatrsko zvijali po tleh, da bi v gledalcih napravili čimvečji vtis. „Ubogi reveži!“, se začuje sočuten vzdih med množico. Oni na tleh se še bolj pretegnejo, kot da so že na koncu življenja. Takrat se iz množice začuje: „Brajte, pogledjte te reveže, koliko trpijo! Ali ni nikogar tukaj, ki bi jim lahko pomagal do pravice?“ Ubogi ljudje! Ko bi vedeli, kako so jih ti capini vlekli za nos. Morali bi priti ponoči, pa bi videli, kako na skrivaj jedo in pijejo.

ZMAGALO JE ZLO

Če bi se kaj takega zgodilo pri nas, bi zadostovalo poklicati policajca, ki bi jim s „pendrekom“ pomagal na noge, a tu na to ni misliti. „Satiagraha je sveta stvar in mi ne moremo ničesar storiti“, je rekel šolski minister predstojniku, ko se mu je ta šel pritožiti. „Že dobro“, mu ta odvrne, „vemo, pri čem smo. Kakor je ta šola zastonj prišla v naše roke, tako jo tudi zastonj izročamo v last tukajšnje škofije. Vedite pa, da je naš namen bil: vzgajati poštene in dobre indijske državljane, ki naj bi bili vodniki in čast narodu. A vi, namesto da bi nas pri tem podpirali, nas ovirate, kar se da, in raje vidite, da šole postanejo kotišče komunizma kot žarišče

V DEŽELI BELEGA SLONA

Mater Dei, Bangkok, Siam, 22. 4. 1951

Prečastiti gospod urednik.

Po dveh letih se spet oglašam z misijonskim pismom. V začetku tega leta sem pisala članom in članicam Misijonskega odseka v odgovor na njihovo ljubezno pismo. Upam, da so odgovor sprejeli. Bog povrni še enkrat za vso plemenito pomoč in zanimanje, zlasti Bog povrni za dragoceno molitev živega rožnega venca. Misel, da molite posebno in izrecno tudi prav za nas tri slovenske uršulinke v Siamu, mi daje pogum. Bog daj, da bi vaša molitev rodila bogat sad v srcih naših otrok, poganov, ki nas obdajajo, delavcev in delavk v Gospodovem vinogradu, in pa tudi zlasti v srcih tistih, ki molijo. Naj se blagoslov, ki ste nam ga izprosili, kot blagodejen dež povrne k vam in vam rosi v pogum in pripravljenost za vse, kar ljubi Bog od vas, dragih rojakov, zahteva in pričakuje.

SREBRNI JUBILEJ URŠULINK

In zdaj k novicam zadnjih dveh let. Najzanimivejši dogodek na koncu leta 1949 je bil pač srebrni jubilej prihoda

boljše bodočnosti. Zbogom! — In je odšel.

MOLITE ZA MISIJONSKE ŠOLE

Vidite, s kolikimi težavami se mora boriti misijonar med poganskim narodom. Katoliške šole, katoliška mladina, ali vsaj katoliško vzgojena mladina so misijonarjev največji up in največja pomoč za hitro širjenje božjega kraljestva. Če mu vzamejo te, kaj bo storil? Sovražnik duš se na vse načine prizadeva, da bi to dosegel. Zato so škofje Indije budno na straži, pripravljeni braniti, kar je njihovega, in pozivajo vse vernike, naj prosijo Boga, da bi jim ohranil njihove šole. Dragi prijatelji! Združite tudi vi svoje molitve z našimi in vseh indijskih katoličanov, da nas Gospodova roka varuje in blagoslovi naše delo.

Kešpřet Ivan SDB

uršulink v Siamu. Če se spomnim, vam je č. m. Ksaverija v zadnji številki „Kat. misijonov“ leta 1949 na kratko označila zgodovino katoliškega misijona v Siamu. Tako se morda spomnite, da so prve štiri uršulinke prišle v Siam 25. novembra 1924. 25 letnico je bilo torej treba slovesno praznovati. Od štirih prvih misijonark je bila med nami samo še č. m. Ksaverija. Veleč. mati Rafaela je, kot veste, generalna asistentka v Rimu. Francozinja m. Marie Agnes je umrla 24. julija 1944, in skoro do dneva natančno pet let pozneje ji je sledila na pokopališče sv. Frančiška Ksaverija v Bangkoku m. Therese de l'Enfant Jésus, prva prednica.

Začetek je bil res tako težaven, da je zahteval poleg obilne milosti od zgoraj tudi pravega junaštva in skrajne samoodpovedi. Ko so prišle naše prve misijonarke v Bangkok, so dobile za prvobivališče majhno sobico v katoliški bolnišnici. Tudi je bila ta tropična vzhodna dežela pred 30 leti na znatno nižji stopnji civilizacije kot je danes. V dveh mesecih so tri izmed štirih zbolele na strašnem tifusu in četrta je postala njih bolničarka podnevi in ponoči. Proti kon-

M. Ksaverija Pirc s siam. učenkami

cu januarja 1925 jim je apostolski vikar v Bangkoku, ki jih je poklical v Siam, odkazal župnijsko šolo za deklice v kitajski župniji „Kalvariji“. Misijonarke naj bi imele tudi skrb za župnišče: pripravljale naj bi hrano, prale, likale in krpale perilo. V tem času je bila m. Terezija še močno bolna na tifusu, M. Rafaela tudi še ni okrevala in M. Ksaverija je prvič vstala na dan pred odhodom v „Kalvarijo“.

Vendar so se pogumne misijonarke takoj lotile dela vkljub ogromnim težavam, med katerimi njih pičlo znanje jezika ni bila najmanjša. Začele so s poučevanjem in tudi težko gospodinjsko delo jih ni oplašilo, dasi so ga bile od doma malo vajene. Tako se je zgodilo, da je č. m. Rafaela najprej pomedla in pripravila učno sobo in nato začela s poukom. Siamski in kitajski otroci znajo biti tudi poredni, zlasti če so okoliščine ugodne. Tako je bilo v tistem času č. m. Rafaeli nemogoče v dobri siamsčini razložiti važnost discipline in jih pomiriti; pa je našla drugo sredstvo. Začela jih je karati v čisti slovenščini in je učinkovalo kot grom in strcla. Učenke so obmolknile in prevzete poslušale nenavadni govor, nakar se je pouk mogel mirno nadaljevati.

Gojenke pri narodnem plesu

ŽENSKA GIMNAZIJA „MATER DEI“

Take in enake so bile težave v začetku l. 1925: boj z boleznijo, ubožtvom, prenapornim delom za šest rok, kajti poteklo je nekaj mesecev, preden je č. m. Terezija okrevala. Tedaj je nenadno č. m. Ksaverija morala odpotovati na kitajski uršulinski misijon v Swatow, ki je tudi bridko potreboval zmognih delavk. Za nekaj časa so na „Kalvariji“ v Bangkoku ostale samo tri misijonarke. Pa je Gospod čudovito blagoslovil njih trud in samoodpoved. Prišlo je na pomoč več novih misijonark raznih narodnosti. Na prošnjo apostolskega nuncija so uršulinke 2. februarja 1928 odprle prvo žensko gimnazijo v Bangkoku „Mater Dei“. Začela se je s 46 učenkami, njih število pa se je kmalu pomnožilo.

Leta 1932 so misijonarji ustanovili nov misijon v Čieng-Maiu na severu te dežele. Prosili so, da uršulinke odpro šolo za žensko mladino. Število misijonark se je med tem v Mater Dei toliko pomnožilo, da je bilo mogoče poslati na sever 4 redovnic, ki so ustanovile „Regina Coeli“, šolo, ki se je tudi zelo lepo razvila.

Naslednje leto se je vrnila iz Swatowa na Kitajskem č. m. Ksaverija, da prevzame vodstvo vidno napredujoče šole v Mater Dei. Še danes je ravnateljica in upamo, da bo s svojo požrtvovalno in spretno roko vodila to Marijino šolo še mnogo let. Sedaj šola Mater Dei šteje nad 1200 otrok, katere poučuje okrog 60 učiteljic, samo četrtnina med njimi nas je redovnic. Ko bi nas bilo več, in bi bilo več prostorov na razpolago, bi imele lahko več tisoč učenk. Vsak dan prihajajo prosit za vstop, a jih moramo z žalostjo v srcu odsloviti. Večina so seveda poganke in le prav malo se jih spreobrne, a skoro vse se navzamejo vsaj malo krščanskega duha, ki počasi prodira v njihove duše in v njihove družine.

Tudi naša prva šola v „Kalvariji“ je še pri življenju. Za nekaj let je postala popolnoma kitajska in ni bila več v uršulinskih rokah. Predlanskim pa je prišla sem misijonarka, ki je preživela skoro 20 let na Kitajskem v Swatowu

in je vzela v roke težavno delo v tej šoli, ki je dragocen spomin na prve čase uršulinskega misijonskega dela v Siamu. „Tisti, ki sejejo v solzah, žanjejo z veseljem.“

Teh 25 let setve smo se s hvaležnostjo v srcu spominjale ob srebrnem jubileju 25. novembra 1949 in učenke so se veselile z nami. Zjutraj je bila za hvalna pontifikalna sv. maša v dvorani, ker kapelica bi bila mnogo premajhna za to priliko. Učenke, katoliška peščica in poganska masa, so pele po latinsko! V kratkem govoru je siamski duhovnik, eden prvih naših učencev, razložil pomen uršulinskega vzgojnega dela v sv. Cerkvi in zlasti v tukajšnjem misijonu. Tudi naslednji dan je bil še praznik, zlasti za učenke, ki so imele igre in zabave ves dan. Naše misli so se tudi v hvaležni ljubezni mudile v večnem mestu pri veleč. m. Rafaeli. 15 let je bila prednica tu v Mater Dei in na severu v Regina Coeli. L. 1947 je morala darovati veliko žrtev in se odtrgati od svojega dragega misijona, kajti njena navzočnost je bila potrebna v Rimu. Čudovito je, kako se je po letih odsotnosti, učenke, starši še zvesto in z veliko hvaležnostjo spominjajo in molijo za njen povratek. Bog daj, da bi bili uslišani, če je to v božjih načrtih.

MANJKA MISIJONARK

Tako sem vam naš srebrni jubilej na široko opisala, kajti zdi se mi, da je za vse misijonsko zavedne Slovence izredno pomemben. Pomislite, ob začetku uršulinskega misijona v Siamu je bila polovica osebja slovenska, dve od štirih ustanoviteljic. Naši prvi uršulinski slovenski misijonarki sta toliko molili, delali, žrtvovali, trpeli, pisali za ta misijon! Četrto stoletja je preteklo, v Siamu pa smo še samo tri Slovenke: č. m. Ksaverija, č. m. Deodata in moja prav majhna malenkost. Dela je polne roke in več, ne samo za diplomirane misijonarske učiteljice, ki znajo več tujih jezikov, marveč tudi za mnogo drugih duš dobre volje, za delo v samostanu, kapeli, šoli, kuhinji, perilnici, itd. Te redovnice, ki se pečajo z domačimi posli, sodelujejo pri skupnem misijonskem delu, in če se nauče siamskega jezika, jim ne manjka prilik tudi za direktno misijonsko udej-

Oltar za došlo Fatimsko Marijo v naši dvorani, spremenjeni v okrašeno kapelo

stvovanje. Veste, kako žalostne so razmere v uršulinskem samostanu doma: boj za obstanek v najhujših nevarnostih. Zaenkrat res ne moremo pričakovati naraščaja iz domovine, brez izrednega posredovanja božje Previdnosti. A med vami, drage rojakinje v tujini, je prav mogoče, da Gospod Jezus potrka na vrata duše in jo povabi na misijonsko pot, morda tudi v Siam. Kolikokrat molim v ta namen in zdi se mi, da je to moja posebna dolžnost, ker sem najmlajša in zadnja med slovenskimi misijonarkami v tej hiši.

V LETU 1950

Sveto leto 1950 je bilo tudi tu izredno leto. Majhna skupina katoličanov, med njimi ena naših učiteljic, se je v maju podala na dolgo romanje v Rim. Drugi, katerim ni bilo mogoče, smo skušali zadobiti svetoletni odpustek kar doma. — Tudi v zgodovini siamskega naroda je bilo to leto važno. Kakor veste, je mladi siamski kralj Phumipol Adulded v Švici. Lani, meseca marca, pa se je vrnil za nekaj mesecev. V tem času so se vrstili veliki dogodki: najprej slovesni sežig ostankov njegovega brata,

kralja Ananda Mahidola, ki so ga 9. junija leta 1946 našli mrtvega v kraljevi palači. Sledila je poroka Njegovega Vel. mladega kralja Phumipola s 17 letno princezino Sirikit, in kmalu nato največja slavnost kronanja. Kmalu po teh slavnostih sta se N. V. kralj in kraljica vrnila v Švico. 5. aprila 1951 se jima je rodila hčerka, Ubolratana. Ubol pomeni siamsko lotos in ratana dragulj. Astrologi so smatrali to za najbolj srečno ime, tako ni bilo treba izbirati. Kraljeva družina se vrne v Siam menda meseca oktobra.

Čas tudi tu hiti, hiti. Komaj verjamem, da so minula že tri šolska leta tu v Mater Dei. Hval Bogu, sem se na vročino medtem kar dobro privadila, na vlago v deževni dobi, ki traja šest mokrih mesecev, od maja do novembra, tudi, krvoločnih komarjev bolj ali manj, na značaje tukajšnjih otrok tudi in jezika tudi, dasi še ne popolno. To zadnje ni bilo tako enostavno.

KAKO SE KAJ POČUTIM

Če gledam nazaj, vidim, da so bila moja študijska leta, obilna po številu, tudi dobro zaznamovana s križem. Prva doba v Jugoslaviji, zlasti na učiteljišču v Škofji Loki, je bila zelo lepa in bogata, vendar šele sedaj umevam velikianske težave, ki jih je imela naša privatna šola s sovražno vlado. Ko sem prišla na učiteljišče leta 1930, nas je bilo nad 60 gojenk v treh letnikih, za maturo leta 1935 nas je bilo le še 14 deklet. V „drugih dobi“, na Angleškem sem tudi precej študirala, prav od matriculacije do univerzitetnega izpita. A bila so to vojna leta, in kaj nismo prestali tudi v Londonu v letih 1940—41 in 1944—45!

Ko sem prišla v Siam, študij jezika spet ni bil brez težav. Z dvema sosestrama iz Amerike sem skoro takoj začela s poučevanjem angleščine, ko sem znala malo več kot odpreti usta po sijamsko. Tisto prvo leto je bilo časa za študij silno malo, vendar je bilo treba misliti na izpit, ker smo bile vpisane kot učiteljice na ministrstvu prosvete. Julija 1949 smo morale vse tri poizkusiti srečo pri izpitu in... vse tri smo padle. Ne mi-lite, da nam je to vzelo pogum. V večjo slavo božjo uspeh ali

neuspeh! Nadaljevale smo s študijem, kolikor je bilo pač mogoče, za izpit naslednje leto. To pot nam je bila vsem trem sreča mila.

IZPIT IZ SIAMŠČINE

Morda vas zanima ta izpit iz sijamskega jezika. Obsega štiri dele: narek (črke so precej čudne in pravopis ne tako lahak), pismo, spis in čitanje s pogovorom in slovnico. Prva dva dela in zadnji sta mi šla kar gladko, hvala Bogu. Za spis, tretji del, je zgodba, ki jo siamski gospod hitro dvakrat prečita in jo mora kandidat potem napisati. Tole je bila moja zgodba, prežeta z bu-dističnim moralnim naukom:

Bil je zajec, izredno dobrega in plemenitega srca (nauk o preseljevanju duš!), ki si je hotel z dobrimi deli utreti pot v nebesa. (Nebesa se zaslužijo s svojim lastnim naporom.) Samotaril je v gozdu in imel bivališče v suhi travi. Nekoč mu pride nasproti starček, onemogel in bolan, in ga prosi miloščine. Dobri zajec ga je ljubeznivo sprejel. „Tole je,“ si je dejal, „lepa prilika za pot v nebesa. Žrtvoval bom svoje življenje za tega starca.“ Hitro zapali ogenj v suhi travi in se odločno vrže vanj, da se živ speče v pečenko ubožcu za kosilo. Pa je nenadno začutil v plamenih, da veje sveža sapa, in v hipu se je starec spremenil v lepega angela, ki mu je govoril: „Dobro, zelo dobro, plemeniti zajec. Tvoja želja se je izpolnila. Odprta so ti pot in vrata v nebesa. A v spomin na tvojo žrtev bo tvoja slika za vedno ostala na luni.“

To je zgodba sijamskega „zajca na luni“. Meni je bila ta zgodba čisto nova in moje siamsko uho ne preveč ostro. Jezik ima 5 tonov: srednjega, visokega, nizkega, dvigajočega in padajočega in zlogi so dveh vrst. Luna je „duangčan“ in srce „duangčaj“. Namesto duangčan sem razumela duangčaj in zaključila zgodbo, pisano verjetno v precej revni sijamsščini, z zajcem v srcu!!! Kaj-ne „gluhec vedno primeroma najde“, tudi če ni več na Kranjskem. Pošteno pa sem se oddahnila, ko sem mesec pozneje zvedela: „sob daj“, to se pravi: „uspela“ in še: „keng“, to se pravi: „prav dobro“. Vse v slavo božjo in hvala Bogu za vse!

KAKO BO V BODOČE?

O kako čutim božjo pomoč, ne le pri izpiti, marveč tudi pri vsakdanjem delu, ki včasih precej od nas zahteva, nikoli nemogočega sicer, a mnogo dobre volje in samoodpovedi, ki je skrivnost vsakega uspeha. A kako sreča raste v službi Gospodovi in Njegove sv. Matere iz dneva v dan in iz leta v leto! Tudi skrb za bodočnost polagamo vso v božje roke. Bomo li mogle dolgo nadaljevati z našim lepim vzgojnim delom in sejati seme Kristusovo, ki počasi umira, in potem kali, se dviga in tu in tam že zeleni? Vse okrog nas se vale rdeči valovi. A v miru in preganjanju, v delu in brezdeltu smo v Njegovi službi in Njegove „priče“ v tej poganski deželi, ki jo imenujejo „Vzhodno švico“ in „miren otoček na razburkanem morju“.

UPAMO V FATIMSKO DEVICO

Imamo velike upe, da bo ta lepa in bogata dežela obvarovana rdeče nevarnosti. V zadnjem mesecu svetega leta jo je prišla obiskat Marija iz Fatime in ji prinesla svoj „message“ molitve in pokore. Ne samo katoliški prebivalci, marveč tudi veliko število poganov je prisluhnilo in se začutilo v stiku z nadzemskim. Ko smo zrli v snežnobeli kip Marijin, smo videli v njem medel odsev Nje, ki je radost nebes. Skoro ob vsakem pogledu Nanjo sem mislila na domovino, na vas, ki ste košček domovine v tujini, in položila vse prošnje v Njeno plemenito brezmadežno Srce. Med temi prošnjami je bila posebno goreča molitev za odvrnitev strahotne rdeče šibe od domovine in od sveta, mir v pravici in ljubezni, in pa molitev za duhovniške, misijske in redovne poklice. Ko sem Jo zrla vso belo, usmiljeno in

ljubeznivo, sem malo bolje razumela našo veliko odliko in srečo, da ji moremo biti na nek način podobne in igrati, po svojih slabih močeh, Njeno visoko vlogo v tej dolini solz: to je, biti deviške matere in dekle Gospodove, Matere Kristusovih bratov in sestra v mističnem telesu...

OBISK GG. WOLBANKA IN KOPAČA

Naj končam z upanjem, da se kmalu spet oglasim in zlasti, da bomo mogle še nadalje v „Duhovnem življenju“ in „Katoliških misijonih“ biti v stiku z dragimi Slovenci v tujini in tudi v domovini.

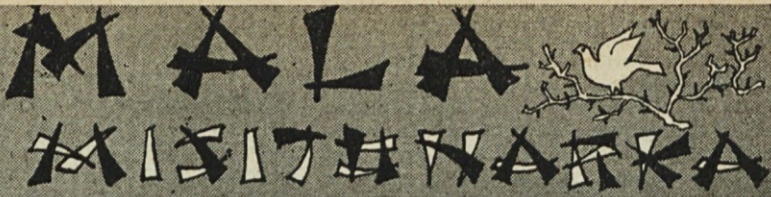
Med tem boste morda zvedeli kaj več tudi o Mater Dei direktno po preč. gg. Wolbanku in Kopaču, ki sta nas presenetila s svojim prekratkim obiskom. Dasi je bil kratek, je Marija hotela, da sta oba darovala sv. mašo na oltarju, ki je njej posvečen in nad katerim visi njena slika, delo č. m. Ksaverije. Kako lepo in domače je bilo v naši kapeli na tisto kvaterno soboto v postu, ko sta prva slovenska duhovnika darovala sv. daritev na našem oltarju. V veliko veselje in tolažbo, a tudi v žalost nam je bil ta obisk, če pomislimo, zakaj sta morala zapustiti ljubljeno Kino in se spet podati na pot po svetu. Kakšna je li usoda drugih, ki so še tam?... Bog jih čuvaj, naša molitev je z njimi in z vsemi dragimi rojaki v domovini, v misijonih, v Argentini in povsod po svetu. Še enkrat Bog povrni za nad vse dragocen dar „Duhovnega življenja“ in „Katoliških misijonov“.

Z najlepšimi pozdravi v Gospodu in Njegovi Materi, hvaležno vdana

Marija Frančiška Novak O.S.U.

MOLIMO ZA MISIJONARJE

Slovenski misijonski odsek organizira molitveno akcijo „Živi rožni venec za slovenske misijonarje“. Pridruži se tudi ti! Vsak dan zmoliš desetko rožnega venca za gotovo skupino misijonarjev oz. misijonark. Piši Slovanskemu misijonskemu odseku Cochabamba 1467, Bs. Aires, Argentina!

Najmlajša učenka

Bilo je nekako dva meseca pred prihodom rdečih kitajskih „osvoboditeljev“ v juniju 1949. Misijonar je sklenil ustanoviti misijonsko ljudsko šolo in začel z nadebudnim gimnazijcem katehumenom Choum iskati šolarjev za vpis. Med prvimi učenkami se je prijavila blizu misijona stanujoča trojica mladih Lojevih: Najstarejša hči Yi Ching, njen brat Kuang Ping in mala Yi Ying, ki ji je bilo šele pet let in pol. Oče je bil po poklicu krojač, ki je s težavo preživljal svojo družino. Preselil se je v Ningtu, ki je štel okrog 15.000 prebivalcev, iz mesta Nanchang, sedeža province Kiangsi, ki je velika kot Jugoslavija in ima približno enako število prebivalcev. Starši so bili konfuceisti, a kot na splošno vsi priseljenci niso častili malikov tako goreče kot ningtunški domačini, ki so zaradi svoje vraževnosti znani daleč po provinci in imajo v mestu in okolici ogromno pagod, boncev in boncinj, poganskih duhovnikov. Krojač Lo mi je večkrat ob stikih pripovedoval, da ne more verovati v nauk, ki ga mi učimo. Ni rad poslušal verskega nauka. Imel je tudi protestantskega tovariša, s katerim je često posedal ob pitju čaja in po kitajsko ob tem kramljal. Ta protestant ga je vedno ščuval proti nam in naši katoliški šoli. V nasprotju je bila gospa Lojeva naravno zelo plemenita in skrbna mati. Ena izmed onih naravno poštenih pogank, o katerih mi je pripovedoval že v Kunmingu preizkušeni slovenski misijonar Majcen, da vzgajajo svoje otroke odlično, ker jim je veliko na tem, da bi bili dobri. Treba jih je samo poučiti o veri in jih krstiti, pa postanejo goreči katoličani. Spoznaje starešv Lojevih, da so zaupali svoje tri otroke poštenim in skrbnim vzgojiteljem, ki njihove otroke zelo ljubijo, je zadostovalo, da so jih puščali v mi-

sijonsko šolo kljub stopnjujoči se agrizenosti rdečih proti vsemu našemu delu, posebej še proti šoli.

Kmalu prva v razredu

Mala in tudi po postavi dokaj drobna Yi Ying po šolskih zakonih sploh ne bi smela še obiskovati pouka, ker še ni izpolnila šest let. A mama je zelo želela, da ji gre otrok izpod nog in na varno, da je mogla tako sama nemo teno vršiti svoje delo. Na splošno so kitajski otroci mnogo bolj kot evropski navezani na igranje. Često se v gručah zbirajo po ulicah in po hišnih dvoriščih k raznim skupinskim igram, kar je tudi za misijonsko pridobivanje važno in priporočljivo. Zaradi tega so otroci pri pouku mnogo bolj raztreseni in težko prenašajo v šoli red in disciplino ter često kar vseprek govore in kriče. Tudi kitajski učitelji so na splošno na to vajeni in jih nedisciplina in nered ne spravljata preveč iz ravnotežja. Pa tudi zrela so za obisk šole otroci kasneje kot pri nas.

Yi Ying je bila ena izmed redkih častnih izjem. Že od prvega dneva pouka zelo vzorna, se ni nikoli kot mnogi drugi učenci brez dovoljenja presedala v druge klopi. Sedela je v prvi klopi. Sledila pouku z vso zbranostjo in zrla v svoje učitelje. Izredno hitro je dojemala tvarino in se z lahkoto učila na pamet raznih predmetov, z izjemo računstva, ki ji je bilo pokora. Zlasti je hitro spoznavala in si zapomnila kitajsko, črke. Le pisala je z nerodnim kitajskim čopičem, ki služi šolarjem mesto našega peresa, malo težko in večkrat napravila kako packo, kadar je morala delati z vodo in raztopljenim kamnom novo kitajsko črnilo. Pri verouku je že od prve ure s posebnim zanimanjem sledila razlagi, si vse prav v podrobnostih zapomnila in venomer

želela še kakih pojasnil k velikim katekizemskim slikam, ki so služile misijonarju za ponazoritev nauka. Kitajčkom, ki o Bogu poprej še niso ničesar slišali, je potrebno ob slikah temeljito razložiti ves katekizem. Brez ponazoritve pouka s slikami, bi najbrž mnogi že prvo uro nehali hoditi h krščanskemu nauku, saj je razumljivo, da človeka ne prime, kar ne razume. Pri pouku pride kitajska navezanost na slike tako do izraza, da mora biti misijonar zelo previden, da mu slik takoj ne uničijo, ker hoče vsak ne le dobro in natančno ogledati, marveč celo z lastnimi prsti otipati. Lo Yi Ying zlepa ni premagala skušnjava, ki so ji mnogi drugi učenci tako pogosto podlegali, da bi med zadnjo dopoldansko uro med pisanjem ušla domov h kosilu, ki je po kitajskem starem običaju okrog 10. Pa ji je gotovo po želodčku močno kruliło, morda še bolj kot ostalim, ker je vstajala zelo zgodaj in prihajala med prvimi zjutraj v misijon. Včasih ji je skrbna mama stisnila že ob odhodu v šolo v žep kuhan kitajski krompir, da si je Yi Ying ob pavzi lakoto malo utešila. Po dveh tednih je bila Yi Ying med 30 učenkami v prvem dekliskem razredu že prva in najboljša, čeprav je bilo v razredu nekaj zelo nadarjenih učenk, ki so pa bile že v 7, 8 in 9 letu starosti.

V zdravem okolju

Yi Ching, dvanajstletna sestra male Yi Ying, je kazala veliko gorečnost za verouk, molitve in šolski pouk v splošnem ter je bila tako mali sestrici v začetku odlična kašipot. Pridno se je učila in živahno sodelovala pri dnevni veroučni uri med šolskim poukom. S prijateljico Chang Ying iz ugledne in poštene trgovske družine, ki je bila navdušena pevka in gorela za razne nastope, sta bili zelo povezani. Yi Ching je kljub svoji starosti obiskovala šele drugi razred, kar je na Kitajskem nekaj običajnega, ker večina deklet ne hodi v šolo, ali pa obiskujejo pouk že precej odrasle. Ker sta bili Yi Ching in Chang Ying do božiča že duhovno in umsko za vstop v katoliško Cerkev lepo pripravljene, sta bili na sveti večer pred polnočno mašo v čudovito lepem razpoloženju obe krščeni po lastni želji na ime Terezije D. J., ki je bila sploh predmet

občudovanja vseh naših katoliških in poganskih učenk. Kip sv. Terezije na misijonarjevi mizi je bil vedno v nevarnosti, da se razdrobi, ker ga je hotela vsaka učenka malo popostovati in občudovati zavetnico misijonov s križem in rožami v naročju. Veliko naših katehumenov je na sveti večer z dovoljenjem staršev prenočevalo kar v misijonu. Prinesli so zvečer s seboj odeje in našli v misijonu že pripravljenih nekaj sob za prenočevanje. Večina le-teh je bila kasneje krščena in ni mogla pozabiti lepega prvega božiča, ko jim je Jezus iz jaslic prvi izrazil toplo željo, da mu pripravijo čimprej tople jaslice v svojih srcih. Komunisti, ki ponoči najraje motijo uboge zemljane, so tisto noč misijonu prizanesli, ker so imeli veliko drugih skrbi z upornimi meščani. Tako ni izostal v vseh dušah globok vtis svetonočne lepo preživete polnočnice. Chang Ying je pred krstom že komaj premagovala spanec, pa jo je misel na Jezusa, ki se želi prav to noč, v težkih urah kitajskega naroda, roditi v njeni duši, dvignila v veselo pripravljenost na to zadnjo žrtev pred dosego lepega cilja — sv. krsta.

Pri polnočnici smo opazili, da naše male Yi Ying ni. Po slovesni jutranji božični sv. maši je pripovedovala misijonarju, da ji je zvečer mama ukazala iti spat, ker da je še premajhna, da bi bila vso noč pokonci in — zdoma. Seveda je ona morala samo ubogati. Saj se je tako tudi pri verouku učila: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji!“ A gorečnost novokrščene njene sestre Terezije in živahnega, pa nepokvarjenega 10 letnega brata Kuang Pinga, ki se je tudi pripravljala na sveti krst, je Či Ying prav lepo utrjevala. Dnevno so vsi trije prihajali k sv. maši, ki je bila namenjena našim šolarjem in je privabila vsak dan od 40—70 rednih udeležencev do takrat, ko so komunisti iz sovraštva do vere te mladine ukazali, da moramo začenjati s poukom ob času, ko pričenjamo sv. mašo, in smo morali pomakniti šolsko sv. mašo na bolj zgodnjo uro in so prihajali k njej le naši najbolj goreči novokristjani, katehumeni in učitelji. Zlepa pa ni manjkalo v prvi klopi na svojem mestu male Yi Ying. Le malo kdaj je bila brez mašne knjige. in še to

bolj v dobi, ko je znala že skoraj vse potrebne molitve na izust. Klečala je, vsa zaverovana v to, kar se je dogajalo na oltarju, in često je s svojim zgle-dom kar potegnila raztresene sošolke iz prvih klopi k svoji zbranosti.

Dasi je Marija včasih podlegla skušnjavi in s tovarišicami postala med kako pridigo malo raztresena, je vendar običajno sledila misijonarjevi besedi z veliko zbranostjo. Bilo je popoldne pri krščanskem nauku na neko nedeljo. Misijonar je govoril o naši dolžnosti ljubi-ti božjega Jetnika v tabernaklju in poudaril, kako Jezus zlasti svoje naj-manjše, otroke, rad posluša in usliši. Ljubiti Jezusa je naša dolžnost, pa tudi nepopisna sreča, saj nas ljubezen do Jezusa vodi k njemu v nebesa. Marija

je živo zrla v misijonarja in sledila s čudovitim zanimanjem njegovim izvaja-njem. Naenkrat glasno vpade misijo-narju v besedo in pomenljivo izpove: „Wo ai Jesu, han ai t a. Jaz ljubim Jezusa, zelo ga ljubim!“ Vsi v cerkvi zbrani številni verniki, mladi in stari, so zrlji v otroka, med tem ko je misi-jonar smehljajoč se pokazal na taber-nakelj in dejal: „Jezus je vesel svojih zvestih častilcev! Ljubiti ga moramo vsi v presveti Evharistiji vsak dan bolj.“ Po nauku je bil v misijonarjevi sobi se-stanek evharističnega krožka katoliških učenk misijonske šole in takrat je smela Marija bolj na široko razložiti vsem to-varišicam, kako ljubi malega Jezusa v tabernaklju.

(Se bo nadaljevalo.)

Borut

SLOVENSKE MISIJONARKE V PARAGUAJU

V Paragvaju deluje med Čulupi In-dijanci, ki so še večinoma poganski rod, več slovenskih mariborskih sester. Iz naslednjega popisa je otipljivo in raz-vidno, da je delo teh naših misijonark res misijonsko delo. Pismo piše M. Se-rarina Černe.

Ker je ravno danes obletnica tra-gične smrti nekdanjega mojega učenca, Vam hoče stvar malo opisati.

ČAROVNIKI V PARAGUAJU

Naši Indijanci imajo navado, da pri-pravijo deklicam, ko nekoliko dorastejo, neke vrste praznovanje, ki traja pri nekaterih po več mesecev, kakor so pač bolj ali manj bogati, to se pravi, na ovcah. Ob teh prilikah poučujejo de-kleta v njih vražah ter proti npravno-sti. Zato so navadno taka dekleta za nas izgubljena. V kolikor moremo, tistim, ki so v misijonu, preprečimo taka praz-novanja. Vendar nam večkrat katera uide radi tega.

Podobno je bilo v tem primeru. Ušla nam je dekleta na praznovanje. Še isti večer so skoraj celo noč plesali. Cela vas iz nasprotne strani se je dvignila in jo ucvrila kar čez misijonsko polje. Še iz misijona nam jih je več ušlo. Ker postanejo kakor neumni ob tem

Indijanske deklice iz misijona naših misijonark

divjem praznovanju, zato je naš pater rektor ukazal očetu dotične deklice, naj se s slovesnostjo nekoliko odstranijo od misijona. On je pa, čeravno čarovnik, raje dekle nam nazaj poslal ter praznovanje prekinil.

Živega so hoteli pokopati

Imajo pa vero, da če se ta praznik prekine, kdo v družini umrje. In da bi čarovniki, ki to uče, ne ostali na laži, so zastrupili brata tiste punce. Ubogi, celi teden je zelo trpel. Isti čarovniki, ki so ga zastrupili, so ga potem s svojo čarovnijo hoteli ozdraviti. Nazadnje so ga še živega hoteli pokopati. Ker je bil prej več let v misijonu in dobro razumel verske resnice, ga je misijonar krstil. Živega so namreč prinesli na misijonsko pokopališče. K sreči je g. pater opazil, da še živi, ter ga je poslal njegovemu očetu, ki je od žalosti omedlel. Z otroci sem šla mladega zastrupljenca gledat. Kar kmalu so ga spet začeli zavijati, da bi ga odnesli pokopat, seveda še živega. Takrat sem vse skupaj skregala, rekoč, da jokajo za njim kot bi ga imeli radi in vendar ga hočejo še živega pokopati. Čarovniki so nato odšli. Domači so ga pa lepo pazili še celo dopol dne, ko je nato kmalu izdihnil. Že leto dni počiva na misijonskem pokopališču. Njegova prav mlada žena pa že celo leto žaluje, da ne gre iz hiše. Pravijo, da še nima dosti dolih las. Če kdo sorodnikov umrje, se namreč vedno ostrižejo. Imajo tudi svoje določene ure, kdaj jokajo za svojimi mrtvimi.

Da žive pokopljejo, se tukaj večkrat zgodi. Če namreč čarovnik reče, da je kdo mrtev, ga kar odnesejo, če tudi vidijo, da diha. Pravijo, da je čiče (hudobni duh), ki je po njih mnenju vzrok boleznj in smrti, in da ta v njih živi. Zdravijo samo s čarovnijo in s srkanjem bolnega mesta. Včasih pridejo tudi v misijon prosit zdravila, a se jim ne more vselej ustreči, ker niti misijon nima dosti zdravil. Pa še nevarno je, kajti če bi bolnik vseeno umrl, rečejo, da ga je pater umoril.

Po dolgem času krsti

Prve dni meseca oktobra smo imeli tu dva vesela dneva. Na praznik sv.

Ena od naših misijonark pri lovu na tигра...(!)

Male Terezije, ki ga tukaj obhajamo kakor velike praznike, saj je patrona misijonov, smo imeli sv. krst 15 odraslih Indijancev. Res ganljivo je gledati, ko ti možje in žene, nekateri že precej priletni, sklonijo glave za obliv s krstno vodo. Naslednji dan je bil krst 15 otrok. Torej 30 sv. krstov skupaj. Po dolgih letih skoraj brezuspešnega truda vendar enkrat vsaj nekaj sadov! Nekateri od odraslih novokrščencev so bili moji nekdanji učenci, nekateri še v misijonu San José, ki so nam ušli iz misijona. A se le vidi, da ni bilo vse zastoj, ker se vsaj nekateri zopet približajo misijonu, če tudi šele po dolgih letih. Bog daj, da bi zgled novih kristjanov privedel še mnogo drugih do sv. vere.

Misijonarji pišejo

Iz Južne Afrike, s postaje Glen Co-
wie, piše brat Valentin Poznič:

Najlepša Vam hvala, kot tudi vsem
rojakom, za Vaše molitve in duhovne
darove za nas misijonarje v črni Afri-
ki. Pred nekaj meseci je prišel iz Evrope
spet nazaj k nam misijonarit č. g. p.
Bratina, ki je tu že preje deloval nad
8 let. Tako nas je sedaj že malo več
Slovencev, saj je tudi p. Kladnik že ne-
kaj let med nami.

Naj Vam malo opišem, kako na
naši postaji praznujemo božič.

Ker se naša postaja nahaja na tako-
zvanem „locationu“, kjer so morali
Evropci vse farme prepustiti domači-
nom, zato so sedaj tukaj daleč naokrog
sami črnici razen nas misijonarjev in
komisarja z nekaj policaji kakih 7 milj
od nas.

V šoli imamo kakih 200 učencev
ljudske šole. Ko to končajo, gredo dru-
gam naprej študirat. O božičnih praz-
nikih pa radi prihajajo na postajo pre-
živet sveto noč in sveti dan, kar tudi
nam zelo prav pride, kajti ker so skoro
vsi na katoliških višjih šolah, znajo
večinoma peti latinske maše.

Popoldne pred praznikom smo imeli
še veliko dela. Prejeli smo namreč novi
tabernakej, ki ga je bilo treba lepo na-
mestiti na oltar; jaslic kajpada ni smelo
manjkati in v cerkvi smo pomnožili
električno razsvetljavo. Sestre redov-
nice so okrasile jedilnico, postavile celo
božični drevesček. Ob njem smo po ve-
čerji malo posedeli in pokramljali, kar
nas je bilo na postaji.

Okrog 10 ponoči so že začeli pri-
hajati verniki in ob polnoči je bila cerkev
povsem polna. Najprej je predstojnik
imel kratek nagovor, nakar smo zapeli
božično pesem, ki ji je sledila slovesna
sveta maša, med katero so študentje
peli koral in pa tudi nekaj domačih bo-
žičnih pesmi. Med sveto mašo je večina
navzočih prejela sveto obhajilo. Po maši
je bil še blagoslov z Najsvetejšim, in

s tem je bila zaključena verska sloves-
nost.

Tu ne moremo praznovati božičnih
praznikov tako kot smo jih obhajali
doma, kajti so tudi povsem druge raz-
mere in drugi ljudje. A prepričani smo,
da je dobri Bog upošteval našo dobro
voljo in jo bo poplačal z blagoslovitvijo
vsega našega prizadevanja.

Molimo drug za drugega, pa tudi za
razširjanje svete vere!

Naš skorajšnji novomašnik v misi-
jonih, salezijanec č. g. Stanislav Pavlin
poroča iz Hong Konga mnogo zanimi-
vosti.

Prvo pismo z dne 18. oktobra se ta-
kole glasi: Že nekaj časa je v Makau,
portugalski koloniji, kake tri ure od
nas, slovenski misijonar salezijanec g.
Andrej Majcen, ki je prišel iz Kunming-
ga. Pri nas v Hong Kongu je bil kake
tri tedne in mi je pravil o Kunmingu,
mons. Kerecu, o dr. Janežu in sestrah v
Čaotungu. Dospel je v Hong Kong z dve-
ma sobratoma, ki sta bila tudi izgnana.
Kaj vse so morali pretrpeti! Najbolj
žalostno je to, da je bilo med Judeži
nekaj naših gojencev, ki smo jih spre-
jeli v zavod takorekoč s ceste, jih vzgo-
jili in izobrazili. Kot veste, sta bila
mons. Kerec in g. Majcen skupaj inter-
nirana v Kunmingu, seveda vsak v dru-
gem prostoru. G. Majcenu se je sčasoma
internacija nekoliko zboljšala, ko so mu
dali poučevat ruščino na neki gimna-
ziji blizu našega zavoda. Po zasliševan-
jih in ljudski sodbi so ga izgnali iz
Kitajske.

Isto sodbo so izrekli tudi nad mons.
Kerecem, ki se je že pripravljal na od-
hod, ko je zadnji večer pred potovanjem
došla naredba, naj ga zadrže. Obtožili
so ga, da so v njegovi škofiji Čaotung
našli orožje, radijo in podobno... Tako
je ostal v zaporu.

V Kunmingu je sedaj v našem za-
vodu samo en kitajski duhovnik in dva

brata laika. Našo lepo kapelico so spremenili v plesno dvorano. Vodijo vse „rdeči“.

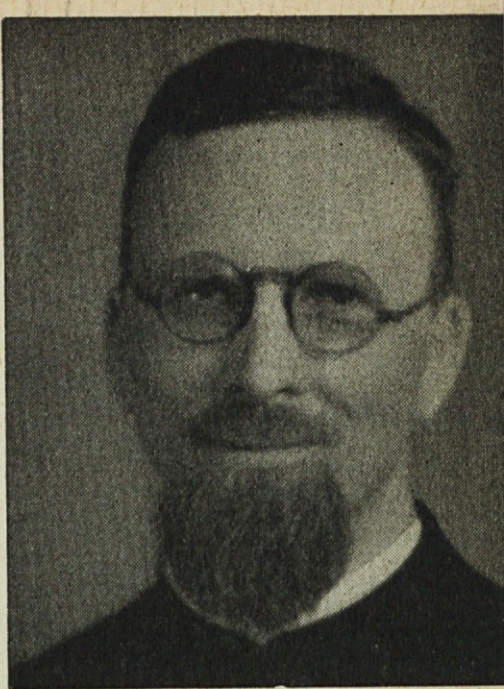
Pred meseci je bil izgnan iz Kitajske papeški internuncij mons. Riberi, ki se sedaj nahaja tu v Hong Kongu, kjer je tudi še več drugih škofov in duhovnikov-izgnancev. Zadnje čase so začeli tudi v Šanghaju bolj pritiskati. Našim sobratom tamkaj so že vse zasegli in v ječo potaknili pet duhovnikov, dva evropska in tri domačine. Duhovnike silno silijo k odpadu od Cerkve. Ko so tako enega pred ljudskim sodiščem silili in jim je ta s posebno odločnostjo odgovoril, da kaj takega noben katoliški duhovnik nikdar ne more, so ga do smrti tam pred množico pretepli.

Isti misijonar v pismu za praznike z dne 12. decembra poroča še sledeče podrobnosti:

Iz našega misijona v Kwangtungu so „rdeči“ izgnali škofa in mnogo misijonarjev, tako so tamkaj ostali samo trije, med njimi naš rojak mons. Geder Joško iz Prekmurja. — Mons. Kerec je še vedno v strašni negotovosti v Kunmingu, kaj bodo naredili z njim. — V Hong Kong prihajajo dan za dnem novi izgnani misijonarji in misijonarke; skoraj vsi se vračajo v Evropo ali pa se podajo na tukajšnje bližnje otoke. V Hong Kongu jim angleška vlada ne dovolji bivanja, ker v tej koloniji je prenatrpano prebivalstva.

Iz Šanghaja se je oglasila slovenska Frančiškanska Marijina misijonarka s. Gebhardina Hrastnik, ki je dne 8. septembra pisala za nas sledeče vrstice:

Prav lepa Vam hvala za Baragovo devetdnevnicu. Z velikim veseljem jo bom opravila. Molitev za njegovo beatifikacijo bom pa kar k mojim vsakdanjim molitvam dodajala. Zelo si želim, da bi sv. Cerkev tega velikega našega rojaka povzdignila na oltarje. Priznati moram, da sem doslej le malo o njem vedela in čudno se mi zdi, kako da Slovenci naše največje može tako malo cenimo, med tem ko drugi narodi toliko delajo, da njih sveti pridejo na oltar. Nam, misijonarjem in misijonarkam, je Baraga poleg vsega drugega še posebej vzor svetega misijonarja. Čim bolj ga bomo poznali, tem bolje bomo znali nositi sveti križ misijonskega poklica. — V naši bolnišnici, kjer delu-

G. Andrej Majcen SDB

jem, zaenkrat ni veliko sprememb, razen da smo sestre povsem zapostavljene in da so nam naše stanovanje zelo omejili. Toda dokler nam puste Gospoda v tabernaklju in pa delo med bolniki, imamo vse poglobitno. Kako dolgo nam bodo to pustili, se pa ne ve. Molite za nas, mi bomo pa molili za Vas in vse Vaše drage!

Dr. Janež se nam je zadnjikrat oglasil iz Čaotunga dne 20. novembra 1951. Pismo je prišlo k nam odprto in vse raztrgano, v njem pa samo pet serij kitajskih znamk, namesto 10, ki jih dr. Janež v spremnih vrsticah napoveduje. Vse tako izgleda, da je bilo v kuverti še njegovo običajno daljše pismo, a da so ga ali zasegli ali pa da se je izgubilo. Pravi tudi, da pošilja dvoje pisem z znamkami... Doslej nas je doseglo le eno. Vsekakor pa nam je ta, čeprav okrnjena pošta prinesla dragoceno vest, da je naš priljubljeni misijonar še na svojem mestu in na svobodi. Rog ga spremljaj in čuvaj!

Mnoge bo zanimalo, kako se kaj ima č. g. Andrej Jerman CM na Filipinih, kamor se je bil umaknil s Kitajske in kjer čaka kot profesor na novo možnost misijonarjenja. Pred nedavnim je pisal tole pismo predsedniku Slovenskega misijonskega odseka:

Mendalugong, 16. XII. 1951.

Večkrat sem imel namen odgovoriti Vam, pa je vedno kaj vmes prišlo. Res da sem z delom preobložen, vendar je kriva nekoliko tudi moja malomarnost, da se Vam tako pozno oglašam. Prosim, oprostite mi! Čut hvaležnosti do Vas me priganja, da Vam vsaj za novo leto napišem nekaj vrstic.

Če se dobro spominjam, sem vsaj trikrat že dobil iz Vašega „kvartelgeneral-a“ (Slovenski misijonski odsek) pismo in druge bogate slovenske publikacije iz Argentine. Zlasti sem bil prijetno iznenaden, ko sem prejel „Koledar Svobodne Slovenije“, prevod: „Vir največje sile“. Vesel sem bil pa tudi drugih stvari, saj mi prav dobro dene, če dobim kaj slovenskega v roke. To boste še bolj razumeli, če Vam omenim, da sem tu na Filipinih čisto sam; v več kot dveh letih se še nisem srečal s kakim Slovincem, zato mi ni dana prilika slovensko govoriti. Edino pisma in Vaše cenjene pošiljke me še vežejo s slovenskim življenjem.

Že dolgo časa se čudim, da ste Slovenci-begunci v Argentini zlasti v organizacijskem pogledu tako na višku, saj se ponašate v vsakovrstnih organizacijah, primernih današnji dobi. Nič manj občudovanja vredna je Vaša razgibanost na literarnem polju in v misijonskem vprašanju. Računajoč namreč z Vašim življenjskim položajem (ste namreč begunci) lahko brez pretiravanja rečem, da izpolnjujete orjaško delo. Moji kolegi-sobratje, semenišniki, vsi, katerim dam na vpogled n. pr. „Duhovno življenje“, katerega redno dobivam od Vašega misijonskega odseka, se čudijo, kako morejo Slovenci-begunci kaj takega skup spraviti. Še bolj bi se pa čudili, če bi razumeli prebogato vsebino DŽ. Lahko se ponašate pred svetovno javnostjo, toda zlasti pred Bogom s svojim delom in uspehom. Vaše delo v Argentini je brez dvoma najboljša priprava za obnovitveno delo v domovini,

kadar se po božji volji tja vrnete. Če le ostanete na takšni višini kot dozdam, se v nobenem pogledu ni bati za slovenske begunce v Argentini.

Odkar sem zapustil Kitajsko, nimam več stika z ljudstvom in zunanjim okoljem, zato je težko kaj primernega napisati za misijonsko poročilo. Zlasti tu na Filipinih mi življenje poteka v semenišču, ki je dokaj monotono. Upam, da se mi bo v doglednem času odprla pot na misijonsko polje kjerkoli že, potem bo seveda lažje kaj zanimivega napisati za misijonske prijatelje.

Ne vem, kako bi se Vam zahvalil za Vašo skrb za slovenske misijonarje. Mislim na to, kako bi Vam primerno odgovoril za Vašo uslugo. Prav hvaležen Vam bom tudi v bodoče, če me boste kot dozdam zakladali s slovensko pisano besedo. Vsem misijonskim prijateljem, zlasti pa Vam želi vesele božične praznike in srečno novo leto Vaš hvaležni duh. brat
A. Jerman CM

Iz znamenitega misijonskega središča v Indiji, Ranchija, se nam je z daljšim pismom oglasil misijonar o. Janez Ehrlich D. J., ki je tamkaj, kot znano, nekak podravnatelj velike katoliške tiskarne. V pismu nam je na našo željo podrobno opisal delovanje te važne katoliške ustanove, ki zaposluje kakih 100 večinoma katoliških uslužbencev. Tiskarstvo med drugim tudi za indijska ministrstva razne knjige in tiskovine, iz dobička, ki ga to prinese, pa potem lahko izdajajo cel kup misijonskih knjig, ki jih pošiljajo misijonarjem po celi Indiji za njih vsakdanje delo pri spreobračanju, v šolah in pri organizacijah. Zlasti je tudi važno izdajanje raznih misijonskih listov, ki naj so vsakdanji duhovni kruh indijskih katoličanov. Delo v tiskarni začenjajo in končavajo skupno molitvijo. — Gospod misijonar se zahvaljuje za pošiljanje slovenskih listov „Svobodna Slovenija“ in „Duhovno življenje“ in vse rojake prav iskreno pozdravlja, priporočajoč se v molitev.

Iz Južne Indije nam salezijanski brat Ludvik Zabret piše sledeče prijazne vrstice dne 3. decembra: Dovolite mi, da Vam izrazim svoje veliko veselje nad pošiljanjem „Duhovnega življenja“ in

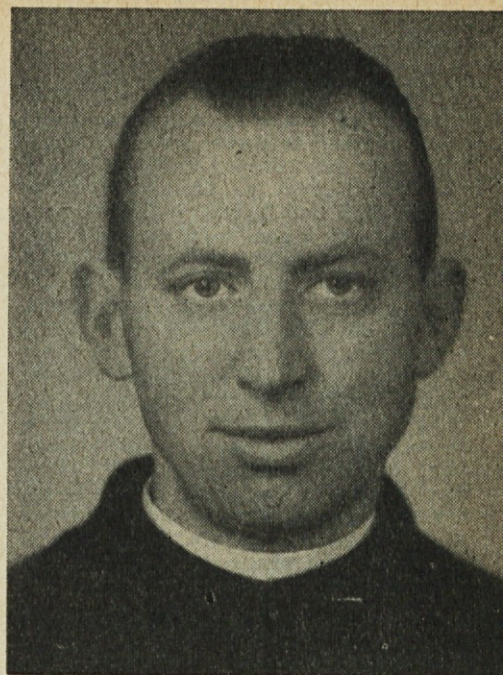
raznih knjig, pa nad obširnimi pismi Slovenskega misijonskega odseka. Kako nam to dobro dene, ko se zavedamo, da za nami stoji tako lepa skupina samih mladih idealnih fantov in deklet, ki mislijo na nas in sodelujejo z nami po svojih najboljših močeh! Upam, da Vam bom v kratkem mogel poslati nekaj slik in poročila. Bil sem namreč z motornim kolesom kakih 400 km daleč od tu v Yercaudu pri naših dveh gg. Berniku in Kustecu. Oba sta zdrava in se dobro imata. — Vam in misijonskemu odseku, kakor tudi vsem misijonskim prijateljem širom sveta voščim prav vesele božične praznike in blagoslovljeno novo leto!

Iz Šanghaja poroča misijonski brat Ciril Verdnik o položaju na Kitajskem dne 18. julija sledeče:

Gonja proti Cerkvi se zelo in hitro zaostrojuje. V posameznih delih Kine je misijonsko delo popolnoma onemogočeno in misijonarje v množicah izganjajo. Drugod, kjer misijonarje še puste, jih onemogočajo z neznosnimi davki, ki jih morajo sčasoma zadušiti. Te dni posebno pritiskajo okrog Hanchowa in Honana. Pred cerkvijo postavijo straže, ki imajo nalog opazovati, kateri si še drznejše hoditi v cerkev. Drugod zopet ob nedeljah prirejajo mitinge, na katerih oltarjujejo tujce. V Tientsinu je več domačih duhovnikov zaprtih. Kar je bilo dobrih kristjanov, se krepko drže, a na žalost je bilo le preveč ljulke... Tu v Šanghaju smo zaenkrat še kar na dobrem. Zasegli so povečini že vse šole, bolnišnice in druge ustanove. Mnogo tujcev je popustilo svoje hiše radi strašnih davkov in se umaknilo iz tega rdečega raja. — Jaz sem zaenkrat še kar po starem, a ne vem, kako dolgo bo moja glava zdržala živčno napetost. Tudi naša hiša jim diši, a se jih otepamo kar se da.

V pismu z dne 22. novembra, ki nam je pred kratkim došlo, pa poroča sledeče:

Kot povsod, tako tudi tukaj, sedaj že slepci spregledujejo in čim večja je napetost in nevarnost preganjanja, tem bolj se dobri kristjani organizirajo. Ker so časi tako resni, so zlasti za mladino vpeljali dve maši na teden,

Misijonski brat Ciril Verdnik CM

popoldne po šoli spoved in drugi dan sveto obhajilo. To po vseh cerkvah velikega Šanghaja. Naj vam malo popišem nedeljsko službo božjo v farni cerkvi sv. Petra, kamor redno zahajam. Ob 6 zjutraj je sv. maša s pridigo, prav tako ob 7. Ob 8 recitirana sveta maša s pridigo; sodeluje in krasno moli vsa cerkev. Taka recitirana maša je tudi ob 9 in 11. Popoldne ob pol 3 je krščanski nauk, ob 3 križev pot, nato večernice. Po večernicah ponovno katekizem, a to pot za uboge in katehumene, kateremu sledi sveta maša z obhajilom. Ob četrtna šest rožni venec, pridiga in blagoslov, s čimer se nedelja zaključuje. Pa recite, če ne znajo dobro izrabiti nedelje!

Te dni je v ječi umrl ravnatelj kolegija v Zikawei po trimesečnem zaporu. Mogel ga je videti samo en duhovnik, ki je šel podpisat mrliški list. Pokojnega je bila sama kost in koža. Kot strela se je po mestu raznesla vest o njegovi smrti. Takoj so napravili ve-

černo službo božjo in kar v rdeči barvi v Zikawei in v še dveh drugih cerkvah s pridigo o svetem življenju in trpljenju pokojnika. Ljudstva je povsod toliko prišlo, da so morali mnogi pred cerkvijo ostati. „Rdeči“ so potem protestirali radi teh posmrtnih slovesnosti in zakaj v rdeči barvi... A to nas ni ostrašilo. Že naslednji dan je bila velika posmrtna pobožnost v naši farni cerkvi zvečer ob petih. Vse kar najslavesnejše kot ob največjih praznikih: slovesna maša v zlatih oblačilih, pridige in slovesni blagoslov z Najsvetejšim. Med slovesnostjo so akademiki katoliške univerze Zikawei, ki jo je pokojni vodil, peli latinsko, na koncu pa je vsa cerkev poprijela kitajsko himno. Kristjani so cerkev okrasili z rdečim cvetjem in z velikim križem iz samih belih gladiol. Tretji dan po smrti so želeli opraviti podobne osmrtnice še na več drugih krajih, pa je oblast prepovedala. A množica se je kljub temu zbrala in šla pred ječo javno protestirat proti ravnanju s pokojnikom, tako da je imela policija veliko opraviti.

Zadnje čase, ko se je po izgonu internuncija gonja proti njemu malo polegla, so se vrgli na Marijino legijo. Kaj vse so prinašali časniki! Voditelje so kajpada takoj zaprli, med njimi dva škofa, in nihče ne ve, kaj je z njimi, ne kje so. Nato so zahtevali, da mora vsak član Marijine legije prijaviti svoje članstvo policiji in podpisati tri točke. A šanghajski škof je takoj izdal proglas, da oblast nima pravice to zahtevati in da člani Legije tega ne smejo storiti. Na to se je gonja malo polegla.

Časopisje prav te dni piše, da bodo oblasti v kratkem popisale vse premoženje cerkva in ves inventar. Tudi mi bomo najbrže morali v kratkem rdečim prepustiti naše glavno poslopje.

Še nekaj novic o drugih: M. Kalista Langerholz je še vedno na svojem mestu in tudi Marijino legijo še naprej vodi, kljub preganjanju, toda živci so ji že zelo oslabei. Tu imam zadnje čase 3 znanca Dalmatince, ki so že kakih 30 let v Šanghaju, pa ga sedaj nameravajo zapustiti. — P. Beniger Aleš OFM je v Hong Kongu. P. Rudolf Pifko OFM je še vedno na starem mestu v sredini Kitajske. — Jaz sem zdrav in korajžen.

Dokler se bo le dalo, bom tu ostal, potem je pa možno, da me pokličejo na našo prokuro v Hong Kongu, kjer so že 4 naši misijonarji iz 4 različnih provinc. — Živeli Slovenci!

O misijonarju Jerebu Francetu, ki je zadnji in edini ostal od slovenskih misijonarjev na ozemlju Baragovega kitajskega misijona v škofiji Kanchow, vemo bolj malo, in to iz dveh drobnih pisem, ki ju je dne 13. julija in 17. novembra poslal svojemu sobratu br. Cirilu Verdniku v Šanghaj, ta pa potem nam. Takole je s tem znanim slovenskim misijonarjem, ki že nad 20 let deluje na Kitajskem: V začetku julija so mu rdeči zasegeli na misijonu velik vrt in ga spreminjajo v svinjsko farmo. Vse nasade so pokončali. Misijonarju je s tem odrezan edini vir dohodkov in onemogočen doseadanji njegov — poklic. Kajti po prihodu rdečih se je iz več razlogov lotil vrtnarstva, da s tem prikrije svoje misijonsko dejstvovanje in se kot delavec lažje ohrani med verniki. Zele njavo je gojil in prodajal na trgu, sedaj jo bo moral pa še zase kupovati. Nižji policijski uradniki so okrog misijonarjevih sosedov že šušljali, da bo moral misijonar iz hišice in iz Kitajske sploh. O položaju na središču škofije g. misijonar takole poroča: „Sklepam, da bodo našega škofa kmalu zagrabili. Dolže ga hudih reči in z njim še drugega sobrata. Če ju bodo samo izgnali, se bomo globoko oddahnili. Bojim se, da bo kaj hujšega. Našim sosedom na vzhodni strani so pred tremi tedni zaprli stolnico in prepovedali vsako službo božjo. Le name so čisto pozabili. Sedaj nemo teno na trgu prodajam pomaranče, se sprehajam po okolici in ob nedeljah pridigam svoji čredici. Zadnje čase prihajajo k službi božji v kar nekam večjem številu kot poleti. In kar posebno dobro dene mojemu srcu, me sedaj ponovno pozivajo, naj jih ne zapustim. Spomladi so me namreč nagovarjali, naj odidem ter s tem prihranim sitnosti njim in sebi. Nekateri kristjani se zelo odlično drže. S škofije mi prevzvišeni poroča, da se naše sirote iz sirotišča, ki ga je oblast zasegla, še vedno udeležujejo službe božje, dasi jim je prepovedano in so zato kaznovane. Bog blagoslovi vse junaške kristjane in misijonarje!“

IZGON PAPEŠKEGA INTERNUNCIJA MONS RIBERIJA IZ KITAJSKJE

4. septembra opolnoči je bilo papeškemu internunciju za Kitajsko javljeno, da je „za vedno“ izgnan iz Kitajske.

Ko so ga prvič zaslišali v njegovi rezidenci, v kateri so ga imeli že dolgo interniranega, je predstavniku Svete Stolice mlad policist prebral izjavo, da komunistična oblast pozna dobro „vsa dejstva“ in da ne potrebuje kakih procesov, kakor so v navadi v imperialističnih državah. „Vendar,“ je dodal mladi funkcionar, „komunisti znajo biti popustljivi napram vsem onim zločincem, ki priznajo svojo krivdo in se pokesajo ter podpišejo tozadevno izjavo.“

Pri vsakem zaslišanju, ki so potem sledila, so internunciju grozili z ječo, tudi dosmrtno, če ne bi podpisal svoje obtožnice. Zadnje zasliševanje je trajalo od pol dveh popoldne do polnoči, nepretrgano, v navzočnosti številnih fotografov in pred zvočniki ter aparati za snemanje. Malo po polnoči so spet skušali doseči od njega podpis obtožnice, v kateri so navajali njegove „prestopke“. Mons. Riberi je podpis odločno zavrnil, rekoč: „Nikdar ne podpišem takih poverbo!“ Tedaj so ga odpeljali v njegovo palačo, kjer so naredili še zadnjo preiskavo ter popisali vse, kar se je v njej nahajalo, nakar so ga v spremstvu 30 policistov odpeljali proti Hongkongu. Spremljala sta ga tudi dva duhovnika-sodelavca. Vozili so se v železniškem vozu tretjega razreda tri dni in tri noči.

Kljub utrujenosti je mons. Riberi dospel do hongkonške meje čil in zdrav. Tam so ga že čakali tajnik internuncijature in kapitularni vikar tamkajšnje škofije z množico duhovščine in redovništva. Na meji mu je hongkonška oblast dala na razpolago najodličnejši voz do Kowloona, kjer mu je bil pripravljen veličasten sprejem tisočev katoličanov. Po sprejemu se je internuncij v osebnem motornem čolnu hongkonškega guvernerja prepeljal čez preliv, ki loči kitajsko celino od hongkonškega otočja.

Ob svojem prihodu v Hongkong je med drugim izjavil tudi sledeče: „Z ve-

liko bolečino sem zapustil kitajski narod, a nikdar ne bom nehal moliti zanj, za njegove misijonarje in za vernike. Kljub tolikim težavam v današnji Kitajski sem na vsak način hotel ostati tamkaj, ne samo zato, da bi izpolnjeval svojo dolžnost kot predstavnik Svete Stolice, ampak tudi radi mojih globokih simpatij do kitajskega naroda, ki ga bom vedno ljubil.“

BREZ KOMENTARJA

Uradni poročevalec rdečega kitajskega diktatorja Maoja je v nekem radio kramljanju podal v isti sapi dve zelo nasprotni novici. V prvi je javil, da se je na neki demonstraciji zbralo kakih 60.000 Kitajcev, ki so protestirali radi odpusta šestih, komunizma obtoženih učiteljev javnih šol v New Yorku. — Malo nato pa je isti glas označil sledeče: „Kanton: šest časnika je bilo postavljenih pred sodišče radi pošiljanja pošte v inozemstvo brez dovoljenja; bili so obsojeni na smrt in ustréljeni.“

je v Siamu deležen izrednega češčenja. Če se pojavi v začetku vladanja kakega kralja, pomeni to dobro znamenje in se vsi vesele. Leta 1926 so našli takega belega slona. Naložili so ga v poseben železniški voz, ki je bil nad vse

udobno opremljen: ventilator, električna razsvetljava, vodni tuš, itd. Celo telefon so napeljali v ta voz, da je mogel čuvar potujočega belega slona vsak čas obvestiti odgovorne o razpoloženju svete živali. Tako se je slon vozil dolgo pot iz Chiengmaja na severu Siamu do Bangkoka ob morju.

Ko še ni bilo železnice, je tak slon potoval po rekah. Nasproti mu je šel kak mandarin ali celo princ s spremstvom na kakih 50 ali 60 barkah, z godbo. Žival so v mestu samem pričakali najvišji oblastniki s samim kraljem na čelu, ki je slonu nadel naziv „mogočni in veliki beli slon“.

Po tem sprejemu slona spravijo v razkošno opremljen hlev, ga najbolje hranijo in mu ne dajo nobenega dela. Le v raznih procesijah mora ves okrašen slovesno stopati, kajti budisti verujejo, da se bo novi Buda pojavil najprej v podobi krasnega slona.

V NOVI KITAJSKI

Po Hongkongu, kamor se zatekajo vsi pregnanci in begunci iz rdeče Kitajske, krožijo številne anekdote na račun rdečih. Ena na primer pripoveduje, da sta se dva višja funkcionarja stranke v Peking sprehajala po ulicah, kar se eden od njiju ustavi in vpraša drugega: „Kaj misliš o bodočnosti naše rdeče Kitajske?“ — Drugi je gladko odgovoril: „Mislim isto kot ti.“ — „Kaj, tako?! Če misliš tako kot jaz, te nemudoma javim policiji!“

POGLAVARJI KOMUNIZMA NA KITAJSKEM

Prav za prav se niti ne ve dobro, kateri so gospodarji položaja v rdeči Kitajski, kajti vodilne osebnosti žive zelo odmaknjene od ljudstva. Na splošno pa se prideva največji vpliv sledečim:

Mao-Tse-tung, voditelj kitajskih komunistov, ima sedaj 59 let, trpi na srcu in se zdi, da ne more več toliko delati kot nekdanj.

Chu Teh ima 65 let, je najstarejši „tovariš“ Maotsejev, po imenu komandant vseh rdečih vojaških sil, a dejansko le figura.

Li Li-san je bil poglavar kitajskega komunizma do leta 1930, ko ga je nasledil Mao. Potem je šel v Moskvo, kjer so ga skozi 15 let „prevzgjajali“. Sedaj se je povrnil na Kitajsko in je voditelj vseh kitajskih delavskih organizacij. Od njega zavisi vsa kitajska industrija.

Liu Shao-chi je teroretik stranke in ga smatrajo kot tekmeca sedanjega ministrskega predsednika Chou En-lajja. On pred vsem vzdržuje zvezo Pekinga z Moskvo. Pravijo, da se zdi Liu bolj pravoveren komunist, kajti on imenuje severoamerikance „prašiče“, dočim jim Chou privoščil le naziv „imperialisti“.

Chou, predsednik vlade in obenem zunanji minister, je član Politburoja in se lahko reče, da drži v rokah vajeti vsega dogajanja na Kitajskem, od surovih apokaliptičnih pomorov v masah do nastavljanja cene rižu. Chou je tipičen vzhodnjak in ravna tako prebrisan, da so se zapadni politiki šele po dolgem času in mnogih bridkih izkušnjah prepričali o dejstvu, da je Chou prav za prav najnevarnejši človek rdeče Kitajske.

KATOLIČANI PAKISTANA V OBRAMBO SVOJIH PRAVIC

Iz Karachija poročajo, da so se katoličani te muslimanske države dvignili proti smešenju in žaljenju njih katoliškega in verskega čuta po šolskih knjigah, v indijskem in angleškem jeziku pisanih.

Ena teh knjig na primer vsebuje zgodbo z naslovom „Požrešni župnik“, na drugem mestu pa prikazuje križarske vojske tako, da prikaže katoličane in

križarje kot napadalce, proti katerim se mora zgodovina maščevati. Ena zgodovinskih knjig piše o Kristusu, kakor da ni bil nič drugega kot navaden prekor in da ni umrl na križu.

Proti takim knjižnim napadom na katoliško vero je škofijski odbor Katoliške akcije v Lahore objavil v „The Christian Voice“, ki izhaja v Karachiju, odprto pismo ministrskemu predsedniku s prošnjo, da prepove knjige, ki na ta način žalijo katoličane in njih vero.

XII. ZBOROVANJE JAPONSKIH IN AMERIKANSKIH VISOKOŠOLCEV

Pred kratkim je bila v Osaki na Japonskem otvoritev te že kar tradicionalne ustanove, katero so začeli v letu 1934. Namen zborovanj je pospeševati medsebojno poznanje in razumevanje, zaupanje in prijateljstvo med akademiki Japonske in Amerike, dveh narodov, od katerih obeh zavisi mir v Tihem oceanu.

Letos se je udeleževalo zborovanja 110 japonskih delegatov, 30 severoameriških, 3 francoski misijonarji, nekaj korejskih in kitajskih. Razpravljalo se je v angleščini, kar je bila trda preizkušnja za Japonce. Zborovanje je imelo več sekcij: Verstvo, Vzgoja, Literatura, Socialni problemi, Politika, Znanost, Zdravstvo. Vsaka sekcija je morala razpravljati svoje teme kolikor mogoče v odnosu do ustalitve svetovnega miru.

Sekcija Verstvo je budila mnogo zanimanja, tako da so jo morali razdeliti v dve podsekciji. Od budistov je bil en sam delegat, ki je razložil svojo vero kot pot do notranjega miru. Večina delegatov je bila bolj ali manj krščanskega nastrojenja; bilo je tudi nekaj protestantov, ki so želeli vedeti, v čem je prav za prav razlika med katoliško in protestantsko vero. Mnogo delegatov se je pokazalo zelo blizu katolicizmu, nekateri celo že katehumeni. Bilo jih je pa tudi nekaj, ki jih je branje Nietzscheja in Comteja odvrnilo od vere.

Navzoči misijonarji so imeli dragoceno priliko, da so se zblížali s številnimi delegati; obenem so mogli pogledati v dno mišljenja študirajoče mladine, kar je silno velikega pomena radi čim uspešnejše metodike evangelizacije.

SAMOMORI NA JAPONSKEM

Od 1.105 samomorov v letu 1944 je število v letu 1950 zrastle na 18.368. Tradicionalni način japonskih samomorilcev „harakiri“, počasi izginja in si Japonci končavajo

življenje na razne bolj „moderne“ načine: z obešenjem, z zastrupljenjem, z utopitvijo in s skokom pod vlak. Vzroki samomorov so pred vsem revščina, razočaranja, slabo zdravje in nesrečna ljubezen.

Pred nedavnim so se pojavili na mostovih in železniških prehodih in drugod letaki s samomorilno protipropagando, na primer: „Zaupaj nam svoje težave. Pridi z nami pokramljat v našo pisarno javnega blagra.“ In drugi: „Počakaj! Dobro premisli. Morda pa vsa zadeva le ni tako obupno nerazrešljiva kot misliš!“ Ta napis je postavljen okrog vulkanskih žrel Mihara in nad ogromnimi slapovi Kegona pri Tokiju, kjer si samomorilci še posebno radi končavajo življenje. Kljub tem napisom je samo lani kakih 500 nesrečnežev iskalo rešitve v goreči lavi ali bobnečih slapovih.

PREPOVEDANE TATVINE

Indijski tatovi imajo posebno svojo moralco. Bog varuj, na primer, da bi kdo sunil „thali“ (poseben obsek poročenih žen), tudi če bi bil zlat! To bi bil zločin brez primere, ki ga božanstvo kaznuje s preklestvom ne samo

nad tistim, ki je kradel, ampak tudi nad vsemi onimi, ki so kraji prisostvovali, pa je ne preprečili. Ni dolgo tega, kar je poglavar razbojniške tolpe pobil svojega namestnika, ki je poleg dragotin ukradel neki ženi tudi „thali“, ne da bi bil to opazil.

Prav tako je zabranjeno krasti pri tistih, ki se posvečajo delom ljubezni do bližnjega. Nekega dne so tatovi napadli zelo znanega madraškega odvet-

nika in mu pobrali vse, kar je imel na sebi. Kako je bil mož naslednje jutro iznenaden, ko je našel pred vrati svoje hiše prav vse ukradene stvari, zraven pa pismo s sledečim besedilom: „Prosimo Vas oproščenja radi naše nerodnosti. Nismo vedeli, gospod, da naredite toliko dobrega ubožcem.“

POŽRTVOVALNOST KATOLIČANOV V UGANDI (ČRNA AFRIKA)

Misijon ugandskega vikariata gradi veliko semenišče. Več vasi se je obvezalo, da bodo vsak po svoje prispevali za kritje stroškov enega in drugega dela obširnih poslopij. Tako na primer so se trije tesarji ozir. mizarji obvezali, da bodo žrtvovali vsak po en mesec dela za dokončanje mizarjskih del pri stavbah.

LAKOTA, REVŠČINA IN BOLEZNI V INDIJI

Po tej veliki deželi že itak velike revščine, spet divja lakota sredi ne. V velemestih kot sta Bombay in Kalkuta dvajset odstotkov delavcev nima, kamor bi glavo položili, in prenočujejo kar na pločnikih, ki so na kilometre daleč pokriti s spečimi. Kajpada v takih življenjskih okoliščinah boleznijo cveto, kakor kaže statistika: 100 milijonov Indijcev ima malarijo, dva milijona in pol je takih, ki imajo odprto jetiko in jih umrje pol milijona letno za to boleznijo, 70.000 jih umrje letno radi koz in 117.000 radi kuge. Od 5 milijonov gobavcev na vsem svetu jih je 1 milijon v Indiji. Zlasti umirajo otroci. Na tisoč rojenih jih umrje v detinski dobi 160. Povprečno živi Indijec le 27 let, dočim živi Japonec 47 let in severoamerikanec 60 let...

ŠTEVILO KATOLIČANOV NA JAPONSKEM

V letu 1950 je bilo katoličanov 142 tisoč 460, letos jih je 157.241, kakor poročajo uradne številke apostolske delegacije v Tokiju. V številkah je vključeno tudi misijonsko osebje. Napredek

katoličanov je 10 %, v zadnjih 12 mesecih. Število odraslih spreobrnjenecv je bilo v letu 1950 10.620, v letošnjem letu pa jih je bilo 11.345, število katehumenov je pa še veliko večje, namreč od 23.511 lanskega leta se je dvignilo na 31.362 letošnjega leta, to se pravi, je porasta okrog 33 %.

TRPLJENJE KOREJSKEGA LJUDSTVA

Težko je opisati in si predstavljati, koliko je moral preстати v zadnjih 16 mesecih korejski narod. Nesreče so navalile že davno pred sedanjo vojno, ko je kake 4 milijone Severokorejcev zapustilo od rdečih obvladano Severno Korejo. Potem je prišla vojna, ki je v svojem vihanju sem in tja deželo skoro docela uničila. Posledice so težke. V prurušeni Seul je bil dovoljen povratek samo 200.000 prebivalcem, toda še drugih 700.000 se jih je naselilo brez dovoljenja. Večina tega ljudstva nima sredstev za vzdrževanje. Tisti, ki so prišli prvi nazaj v Seul, so imeli vsaj kaj izropati po dolgo zapuščenih ruševinah. Ti sedaj prodajajo najrazličnejše stvari. Otroci se oklepajo ameriških vojakov, da bi izmoledovali kako konzervo, četudi le prazno; vojaki jih potem radi porabijo za posredovalce pri črni borzi, ki jo prakticirajo le preprogostov. Velika je množica otrok-potepinčkov. Amerikanske oblasti jih skušajo pobirati po cestah in jih spravljati v sirotišča, katoliška in protestantska, kar pa nikakor ni tako lahko, kajti le težko se ti otroci privadijo disciplini in urejenemu življenju po tolikih razvadah. Težke razmere med prebivalstvom skušajo omiliti razne mednarodne organizacije, ki delujejo tamkaj.

Še večja kot materialna je duhovna revščina. Na splošno so se korejski katoličani dobro zadržali pod pritiskom rdečih in ni bilo formalnih odpadov. V južni polovici dežele, kjer vladajo zapadne sile, se je versko življenje s povrnitvijo in obnovitvijo misijonskih postaj začelo obnavljati. Na severu pa so katoličani domala brez vsake verske opore, ne le odkar vihra vojna, ampak še od preje, od zasedbe rdečih, ki so pozaprli ali pomorili skoro vse duhovnike in redovnike. Ševeda so pa katoli-

ličani v tej deželi le prav neznatna manjšina. Velika večina prebivalstva je še povsem poganska in se še težje drži pokoncu v tolikih nevarnostih za poštenje. Zlasti je žalostna usoda žena in deklet, ki jim je denar neprestana skušnjava in vaba v grešno življenje.

ANGELOVO ČEŠČENJE V TANGANIKA

Tale zapisek najdemo v dnevniku nekega angleškega kolonijal. nadzornika: „Črnci so pred kratkim imeli neko veliko zborovanje v Kilema, ki so se ga udeležili poglavarji in starešine okoliša. Opoldne je sicer živahno razpravljalo. Vsi navzoči so

ljanje na mah utihvstali. V začetku nisem razumel, kaj naj bi to pomenilo. Eden od njih je molil naprej, drugi so odgovarjali. Tudi jaz sem vstal. Šele tedaj sem začul cingljanje zvončka na misijonski postaji... Ko je bila molitev končana, so mogoče nadaljevali z zborovanjem.“

CERKEV IN RASNI PROBLEM V SEVERNI RODEZIJ

Vprašanje odnosov med belimi in črnimi je še v tako civiliziranih in kulturnih deželah kot je na primer Severna Amerika zelo težko, še toliko bolj v misijonskih pokrajinah kot na primer v Severni Rodeziji, kjer je število belih priselencev razmeroma veliko. Katoliška Cerkev se tamkaj proti pregradi med njimi in črnimi zelo odločno bori. Pri velikih verskih slovesnostih, kot na primer v procesiji sv. Rešnjega Telesa, beli kot črni stopajo v istih vrstah in posedejo po istih klopeh. Prav tako domači kot inozemski misijonarji jedo pri isti mizi, kar je drugače nekaj nezaslišanega v deželi. Pred kratkim so napravili načrt za novo katedralo v Lusaka, pa so odločili, da ne bo nobenih posebnih prostorov za bele kot je to bilo v nekaterih preje zgrajenih cerkvah, ampak da bodo imeli povsod isto mesto in pravico črni kot beli.

„JOGIJI“

bi radi tekmovali z ONU. Pod šotori na širni planoti, po kateri teče reka Jumna, se je zbralo kakih 500 „jogijev“ iz Delhija na duhovno zasedanje, katerega cilj bi bil, pripomoči kaj k svetovnemu miru. Dasi so jogiji navad-

no popolnoma odrezani od vsega posvetnega, jih je ogroženi mir dvignil na noge. Zbrani v raznih skupinah so s svojimi prošnjami k božanstvom miru molili za mir, od časa do časa izrekajoč sveto besedo „om“, ki jo imajo za mistični zvok, zmožen vplivati na zunanji in notranji svet in njega dogadljaje. Zvok tega „om“ naj bi bil pomirjevalna protiučej vojnim pripravam svetovnih velesil. Na splošno je med „jogiji“ vladal optimizem, a eden od njih je pa celo izrazil, kako malo upanja ima. Dejal je: „Zal mi je, da sem se prikazal zunaj svoje votline, kajti vojska je neizbežna...“ Dobri mož je bil do tega zborovanja celih 26 let v samoti in ko je za časek zapustil, je ob pogledu na svet obupal... .

DROBNE

V Južni Afriki rasno sovraštvo terja letno kakih 3000 žrtev; večinoma so belci tisti, ki se znesejo nad črnci.

Prebivalstvo Kalkute s predmestji vred šteje danes 7 milijonov, dočim je šlo pred komaj 20 leti le 600.000 duš. 70 % prebivalstva prebiva v takih stanovanjskih razmerah, da pride na 1 sobo 10 stanovalcev... .

Kakor poroča statistika Vatikanskega radija, se je občutno zmanjšalo število kristjanov v Palestini v času zadnjih sprememb in negotovosti v tej deželi. Vsega skupaj jih je danes po celi Palestini samo 40.000, od tega 15.000 katoličanov vzhodnega obreda in 15.000 pravoslavnih; poleg njih je še 5.000 katoličanov romunskega obreda in 2.300 maronitov-katoličanov; končno je kakih 600 ločenih koptov in Abesincev, 1000 Armencev in 1200 protestantov.

SLOVENSKA MISIJONSKA ZVEZA

Ne samo največji misijonski gorečnejši, ampak vsi nekoliko bolj razgledani in široko, resnično katoliško čuteči rojaki vedno bolj in bolj spoznavajo potrebo, da Slovenci na svobodi gojimo misijonsko zavest in misijonsko delamo, zlasti v pomoč slovenskim misijonarjem, toliko bolj, kolikor manj je to možno v domovini — v sužnosti.

Zato se ni čuditi, ako se tu in tam med rojaki v Slovenskem Primorju in med izseljenci poživljajo ali pa ostvarjajo skupine misijonskih apostolov, ki bi radi sodelovali pri slovenski misijonski akciji v zaledju, v oporo akciji Cerkev in slovenskih misijonarjev na misijonskem polju.

Že od nekdaj je misijonskim delavcem dobro poznana vnema Dekliške Marijine družbe v Trstu, ki sredi mnogo težjih razmer ni prav nič zaostajala za katero koli misijonsko skupino v domovini in ki njenega zanimanja in delovanja za misijone niso mogle ubiti ne fašistične šikane, ne vojne in povojne razmere, ne rdeča protipropaganda. Misijonski od-

sek te Marijine družbe je tudi dandanes pridno na delu za misijone. Kar je pa na tem mestu še posebej važno povdariti: čuti potrebo celo po sodelovanju z misijonskimi akcijami, ki jih proži sedaj iz Buenos Airesa na Tržaškem in Goriškem že od nekdaj zelo priljubljeni in razširjeni misijonski list „Katoliški misijoni“ s svojim sedanjim misijonsko-akcijskim organom Slovenskim misijonskim odsekom. Tako n. pr. je ta vzorna Marijina družba zbrala in odposlala vsoto 50.000 lir za Poderžajevo cerkev in je splošno za misijone darovala in poslala v Buenos Aires misijonskemu znamkarju kar 7 kg rabljenih znamk.

Vemo, da so tudi v mnogih drugih farah tržaške okolice misijonsko delovne skupine. dasi imamo podrobno poročilo le še o eni: o Misijonskem odseku Marijine družbe v Mačkovljah, kjer sedaj kaplanuje g. Stanko Janežič, ki je splošno znan misijonski delavec. Ta Marijina družba se je n. pr. lepo odzvala na povabilo za „Baragov mesec“ lani, ko je priredila po dobro organizirani Baragovi devetdnevni uspešno misijonsko akademijo. Prav tako je tudi

Mirovna pogodba z Japonsko je bila podpisana na praznik rojstva presvete Device; 8. decembra, na praznik Brezmadežne, so Japonci izvedli napad na Pearl Harbour; japonska predaja pa je bila na dan Vnebovzetja Marijinega, 15. avgusta... Zanimivo!

V Španiji imajo organizacijo za pospeševanje laičnih misijonarjev, ki je pred kratkim imela svoj drugi občni zbor. Ta organizacija je poslala v misijone v teku svojega obstoja že 12 dobro pripravljenih laičnih misijonarjev; prav na tem občnem zboru pa so dali

misijonski križ šestim novim, ki v kratkem odpotujejo.

Iz Rima je odpotovalo v Belgijski Kongo 21 Belih očetov kardinala Lavigerija; preje so bili sprejeti v avdijenco pri svetem očetu v Castel Gandolfo. Od 20 duhovnikov in 1 brata laika jih je 14 Belgijcev, 4 Španci, 1 Francoz, 1 Italijan in 1 švicar.

V Mehiki je praznovala tamkajšnja Misijonska dijaška zveza svojo prvo skupščino. Ustanovil jo je komaj pred nekaj meseci rektor mehikanskega semenišča za zunanje misijone.

na oktobersko predzadnjo nedeljo, ki je misijonska, imela misijonsko proslavo.

Na Goriškem je bil dolgo dobo neusahljivi in neutrudni vir misijonske akcije zlasti pokojni dr. Miroslav Brumat, ki ga je sedaj, kot zremo, v tem nadomestil mladi, pa učeni in spretni gospod dr. Kazimir Humar, ki ima, kot njegov prednik, pri ostali, tudi najvišji slovenski duhovščini, vso oporo v misijonskih podvzetjih. Kako delavni in zavzeti za misijonsko stvar so tamkaj, vsak lahko razvidi že iz spodaj objavljenega poročila o praznovanju zadnje, 25. Misijonske nedelje, v Gorici in okolici.

V Združenih državah so vso zadnjo svetovno vojno razni posamezniki pomagali zapeščenim slovenskim misijonarjem, zlasti onim v Bengaliji. Ne vemo pa, je li obstajala tudi kaka bolj ali manj organizirana misijonska skupina. Danes imajo n. pr. v Gilbertu kar dva misijonska krožka: Enega šolske mladine, ki se zavzema pred vsem za pomoč misijonarju o. Jožetu Cukalu, in drugega, sestavljenega večinoma iz deklet, ki je pod vodstvom bivše članice Slovenske Misijonske dijaške zveze, gospe Anice Paternost-Tusharjeve, pred nekaj meseci začel z načrtno, vsestransko in splošno slovensko misijonsko sekcijo, ki je že rodila nekatere prav razveseljive uspehe.

V tej številki „Katoliških misijonov“ je na prvih straneh objavljenih nekaj splošnih misli o slovenski misijonski akciji iz obširnejšega poziva, ki sta ga za lansko Misijonsko nedeljo naslovlila na rojake v USA dva izmed najuglednejših Slovencev tamkaj, Anton Grdina in dr. Valentin Meršol. Pred vsem po zaslugi slednjega, ki je mož resnično katoliške širine, se danes ustanavlja iz članstva Slovenske fantovske in Slovenske dekliske zveze v Clevelandu misijonski odsek, ki si je že naložil nemajhno delo: organizacijo srečolova „Poderžajeva cerkev za slovensko seme-nišče. Posebno važna naloga tega odseka bi bila — poleg splošne misijonske akcije med rojaki Clevelanda in okolice — dati pobudo za ustanovitev podobnega odseka v drugem velikem slovenskem središču v USA, v Chicagu.

Tudi Kanada ima že odlično delujočo

slovensko misijonsko centralo, ki pa obstoji za enkrat v izredno delavnem in iznajdljivem bivšem članu Slovenske misijonske dijaške zveze (v Senegaliji) g. Francetu Turku in njegovih sodelavcih v raznih krajih obširne dežele. Ta centrala se lahko vsak čas in z malimi okrepitvami prelevi v Slovenski misijonski odsek za Kanado.

In Argentina? V Mendози se kar zagotovo odzovejo vsaki akciji, ki jo sproži Slovenski misijonski odsek v Buenos Airesu. Nepozabno je lepo sodelovanje mendoških Slovencev pri akciji za Dr. Janežev rentgenski sklad; dobro, po desetnikih urejeno organizacijo DŠV imajo, misijonski tisk dobro in hitro razpečajo... Tudi tu ne bo ustanovitev Slovenskega misijonskega odseka za Mendozo predstavljala posebnih težav, saj je itak cela skupina misijonom se žrtvujočih rojakov že na delu, samo povezati bi jih bilo treba. Prejeli smo že od č. g. Malenška odgovor, da je misel v načelu odobrena in da bodo v kratkem pristopili k sestavljanju odseka.

V Adrogué imajo slovenski bogoslovci svoj Misijonski odsek bogoslovcev, ki so ga ustanovili oziroma ponovno priklicali v življenje takoj z začetkom izseljeniškega bogoslovja. Namen njegov je v prvi vrsti gojiti med gg. bogoslovci misijonsko zavest in poglobljati misijonsko znanje. Obenem pa krožek tudi pri skupnih akcijah sodeluje. Ta krožek je n. pr. lansko leto oskrboval v „KM“ zaglavje o Baragi, s čimer je lepo pripravil pot „Baragovemu mesecu“, ki ga je organiziral Slovenski misijonski odsek v Buenos Airesu.

Življenja in dela tega Slovenskega misijonskega odseka v Buenos Airesu v celoti ne bomo opisovali. Povdarimo naj le, da si je ta odsek nadel, lahko rečemo, nemajhno nalogo, med izseljenci in primorskimi rojaki vršiti podobne akcije, kakor sta jih v domovini obe splošno misijonski središči skupaj: Slovenska misijonska pisarna in Misijonišče Groblje ozir. „Katoliški misijoni“. V koliko je tej naloženi si nalogi kos, naj presodijo nepristranski opazovalci, in še boljše: bo presodila misijonska zgodovina.

Izkazalo pa se je, da je, krajevno in stvarno vzeto, delokrog Slovenskega

misijonskega odseka že potreben drobitve. Zato ima odsek za leto 1952 v načrtu, razdeliti se na več odsekov, tako za posebne okoliše Velikega Buenos Airesa (Ramos Mejia in okoliš, San Martin in okoliš, Lanus in okoliš, itd.) kot za posamezne panoge misijonske akcije (n. pr. Baragov krožek).

Vsi ti odseki pa naj bi tvorili Slovensko misijonski zvezo, toda samo v primeru, ako se posreči doseči pristop tudi zgoraj omenjenih misijonskih centrov izven Buenos Airesa: v Gorici, v Mačkovljah, v Trstu, v Clevelandu, v Gilbertu, v Torontu, v Mendozi, v Adroguetu, itd.

Ti misijonski odseki med rojaki na svobodi, združeni tako v Slovensko misijonsko zvezo, bi ohranili popolno avtonomijo misijonske akcije. Zveza namreč ne bi pomenila nobene organizirane skupnosti s podrejenimi in nadrejenimi organi in edinicami, ampak res le povezanost, medsebojno in pa s središčem zveze, ki bi bil pri „Katoliških misijonih“ v Buenos Airesu. Korist take Zveze pa bi bila velika: Medsebojne zveze med

odseki bodo rodile medsebojno pobudo in oporo, zveza posameznih odsekov s središčem pa bo odsekom nudila obilo strokovne pomoči, inicijative in orientacije, dočim bo središču misijonske akcije tudi s to Zvezo olajšano izvajanje raznih večjih, za vse rojake pomembnih misijonskih akcij, kot n. pr. pomoč slovenskim misijonarjem, razširitev „Katoliških misijonov“, Baragova zadeva, itd.

Za pokrovitelja Slovenske misijonske zveze bi prosili prevzvišenega ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana, ki z izrednim razumevanjem in pomočjo spremlja sleherni misijonski napor današnjih slovenskih misijonskih delavcev.

Gornje misli o Slovenski misijonski zvezi s tem dajemo v razmišljanje in pretres vsem misijonskim skupinam med Slovenci v svobodi, pa tudi misijonsko delavnim posameznikom, ki bodo svoje misijonsko dejstvovanje tudi lahko vključili v Zvezo. Ko bo ideja dovolj pretehtana, bomo prosili in povabili bolj konkretno k pristopu.

Slovenski misijonski odsek
v Buenos Airesu

25. LETNICA MISIJONSKE NEDELJE NA GORIškEM

Vsako leto goriški Slovenci slovesno proslave in kar najbolje izrabijo v misijonske namene svetovno misijonsko nedeljo, ki jo je misijonski papež Pij XI. pred 25 leti ukazal praznovati po vsem katoliškem svetu na predzadnjo nedeljo v oktobru.

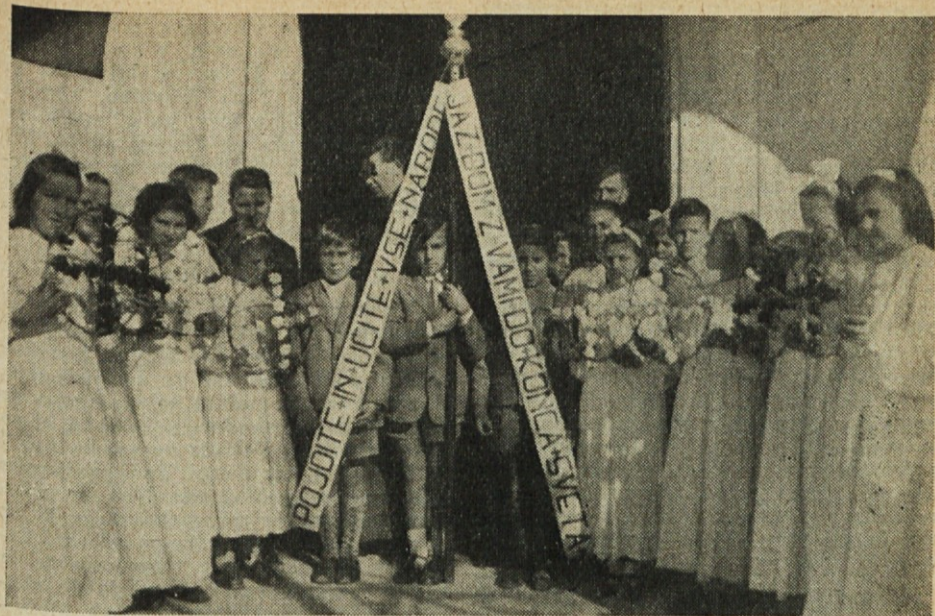
BOGAT PROGRAM

To leto pa, ko obhajamo 25-letnico praznovanja prve misijonske nedelje, so hoteli goriški Slovenci misijonsko nedeljo še prav posebno lepo praznovati. Slovenski dušni pastirji so že nekaj tednov pred misijonsko nedeljo naredili načrt za čim bolj uspešno misijonsko akcijo. Delo so lepo porazdelili. Dekliška Marijina družba naj pripravi misijonsko akademijo. Slovenska goriška duhovščina bo s sodelovanjem dveh iz Kitajske izgnanih slovenskih lazaristov izdala poseben list: Misijonska nedelja 1951, ob priliki 25-letnice praznovanja prve misijonske nedelje. Dr. Humar Kazimir, ki

naj bi nadaljeval misijonsko delo pok. msgr. dr. Brumata med goriškimi Slovenci, je pa povabil misijonarja Janeza Kopača za misijonsko nedeljo v Gorico. Vsi so šli na določeno jim delo z velikim misijonskim ognjem.

ROMANJE NA STARO GORO

Misijonar Kopač se je povabilu v Gorico zelo rad odzval in pohitel iz Rima med goriške Slovence že 8 dni pred misijonsko nedeljo. Komaj je prišel v Gorico, so ga Slovenci že povabili s seboj na Marijino božjo pot na Staro goro. Stara gora je slavna Marijina božja pot v Benečiji, le žal, da je že poitalijančena kakor tudi večina trgov in vasi okrog nje. Okolica je silno lepa in res slikovita. Romanje je vodil slovenski kapucin p. Fidelis, ki je že več let v Gorici. Njegovu snidenju z misijonarjem K. je bilo nad vse veselo; saj sta se že poznala iz škofje Loke, od koder sta bila oba

Sprejem misijonarja Kopača v Sovodnjah. Prapor je misijonski z napisom iz Jezusove oporoke

pred 10 leti izgnana od nemških oblasti.

Misijonar Kopač je goriškim Slovincem na Stari gori maševal pred Marijinim oltarjem in jim imel tudi kratek govor. Naslonil se je kar na besede, ki so zapisane nad Marijinim oltarjem: „Naše zveličanje, o Marija, je v tvojih rokah“. Zato je spomnil Slovence, naj zadeve svoje duše, potrebe slovenskega naroda in sv. Cerkve, zlasti potrebe sv. Cerkve v misijonih polože v Marijine roke. In res so Slovenci še dolgo ostali v cerkvi pred Marijinim oltarjem. Šele v popoldne so se romarji vrnili nazaj proti Gorici. Med potjo so molili rožni venec in prepevali Marijine pesmi. Misijonar je bil očevidno ginjen, saj že šest let ni videl tako lepih krajev in tudi že 6 let ni imel prilike poslušati lepih slovenskih Marijinih pesmi. Med potjo so se ustavili še pri dveh Marijinih božjih potih: pri Tolažnici žalostnih v Vrnasu in pri Roži Skrivnostni v Kormonsu. V obeh cerkvah so imeli litanije Matere božje in blagoslov, pa še p. Fidelis je Marijinim romarjem povedal nekaj spodbudnih besed za konec.

TEDEN PRED MISIJSKO NEDELJO

Teden pred misijonsko nedeljo se je torej začel z Marijinim romanjem. Marija, kraljica misijonov, je v vseh romarjih vžgala ljubezen do misijonskega dela. Zato so takoj naslednji dan vsi šli še bolj goreče na delo za pripravo na misijonsko nedeljo. Dekleta Marijine družbe so se pridno vadila v petju in deklamacijah, obenem pa so zbirala dobitke za srečolov, ki naj bi se vršil ob priliki misijonske akademije; izkupiček bi šel za misijone. List „Misijonska nedelja“ je izšel že nekaj dni pred misijonsko nedeljo. S svojo zanimivo vsebino je takoj zbudil pozornost med slovenskimi verniki. Tudi Katoliški glas je prinesel dva misijonska članka z bogato misijonsko vsebino. Misijonar Kopač je ves teden pred misijonsko nedeljo prirejal skioptična predavanja o Kitajski.

Začel je pri dijakih v Alojzijevišču, kjer je ravnatelj g. Eržen Ivan, ki je študiral srednjo šolo v škofovih zavodih

in bil sošolec prelata dr. Odarja, dr. Tineta Debeljaka, msgr. Grimsa Stanokota i, dr. Ker je tudi misijonar Kopač študiral v škofovih zavodih, sta skupaj obujala spomine na stare, že pomrle zavodske profesorje. Nato ga je g. Eržen vabil še na ljudsko šolo, kjer je on katehet. Dijaki kakor ljudskošolski otroci so prav z zanimanjem poslušali predavanje o Kitajski in Kitajčkih, še bolj navdušeno so pa opazovali slike iz življenja Kitajcev in misijonarjev na Kitajskem. V Gorici sta dve slovenski ljudski šoli. Tudi v drugo ljudsko šolo je misijonarja povabil g. katehet Mazora Mirosлав, ki je obenem kaplan za Slovence na Travniku, Ker je g. Mazora že sam silno goreč dušni pastir in tudi misijonsko delaven, je misijonarju lepo pripravil srca otrok za misijonsko predavanje. Tako je bila slovenska šolska mladina z učiteljstvom vred že kar lepo misijonsko nastrojena za misijonsko nedeljo.

NA KULTURNEM VEČERU

Treba je bilo razpoložiti še odrasle Slovence. To je pa storil g. dr. Humar s kulturnim večerom, ki ga je priredil za vse Slovence nekaj dni pred misijonsko nedeljo. Povabil je g. misijonarja Kopača, naj bi na kulturnem večeru imel skicpitično predavanje o Kitajski in Kitajcih. Goriški Slovenci so se tega predavanja v velikem številu udeležili in ga z zanimanjem poslušali, čeprav se je zavleklo na poldrugo uro.

Misijonar Kopač je šel na večer pred misijonsko nedeljo na povabilo g. župnika Špacapana Bernarda še v predmestno župnijo Podgoro in je tudi tam imel skicpitično predavanje o misijonih na Kitajskem.

MISIJONSKA NEDELJA

Napočila je misijonska nedelja. Italijanska duhovščina je po stenah cerkva in cerkvenih vrat nalepila vse polno misijonsko propagandnega materiala. Slovenci so pa naredili vso propagando tiho; nikjer nobenega misijonskega letaka. In vendar so denarne nabirke pokazale, koliko več smisla je v Slovincih za misijone kakor v Italijanih. Precej več je prišlo povprečno na enega slovenskega vernika kakor na enega ita-

lijanskega. Vse slovenske pridige zjutraj so bile o misijonih. V stolni cerkvi zjutraj ob 6 jo je imel stolni vikar g. dr. Humar; ob 9 na Travniku, kjer se zbere največ Slovencev, pa g. misijonar Kopač, prav tako ne Placuti ob 10. Pri vseh sv. mašah za Slovence so pred cerkvi dekleta Marijine družbe pridno pobirale denar in razprodajale list Misijonska nedelja.

MISIJONSKA AKADEMIJA

Višek misijonskega navdušenja pa se je dosegel pri misijonski akademiji, ki so jo skrbno pripravile dekleta Marijine družbe pod vodstvom g. dr. Humarja. Dvorana je bila nabito polna, čeprav so mogli priti na akademijo le tisti, ki so bili povabljeni. Dekleta so zapela nekaj lepih misijonskih pesmi. Tudi misijonske deklamacije so bile zelo lepo in občuteno podane. Največ odobravanja je pa zbudil prizor: Zamorčka v nebesa. Zamorček je rešil svojo vlogo pristno in naravno, da je pri vseh gledalcih zbudil glasno odobravanje in smeh. Občinstvo je prav zaradi odlično podane vloge zamorčka izploskalo ponovitev prizora.

Osrednja točka akademije je bil govor g. misijonarja Kopača. Poslušalce je popeljal v misijonske dežele in jim opisal delo misijonarjev v misijonih. Opisal jim je tudi lep začetek misijonskega dela v Baragovem misijonu na Kitajskem in njega žalostno usodo, ki ga je zadela zaradi izгона slovenskih misijonarjev iz Kitajske. Tudi misijonarju je poslušalstvo navdušeno ploskalo, ker je v njem gledalo simbol vseh slovenskih misijonarjev, ki danes garajo in trpe na težkih misijonskih poljih na Kitajkem, Japonskem, v Indiji in v Afriki. Po dobro uspeli akademiji so tisti, ki so na srečolcu kaj zadeli, dvignili dobitke. Tudi zbudil prizor: Zamorčka v nebesa. Zamisijonarju Kopaču je bila sreča mila. Zadel je steklenico izvrstnega likerja, da je mogel z njim postreči misijonskim prijateljem, ki so prihajali še naslednji teden k njemu na obisk.

TEDEN PO MISIJONSKI NEDELJI

Naslednji teden je imel g. misijonar misijonska predavanja še v Doberdobo, kamor ga je povabil g. župnik Kretič Ivan, ki se poznata z misijonarjem že

iz škofovih zavodov; saj je g. župnik v gimnazijskih letih študiral le 2 leti pred g. misijonarjem in je imel za razrednika originalnega profesorja g. Belca. — Nato ga je povabil še g. Vošnjak v svojo faro Jamlje. Oba sta se spoznala že pred 10 leti na Dolenjskem, kamor sta pribežala, izgnana od Nemcev. Tudi šolske sestre v Gorici so hotele narediti svojim sirotam nekaj veselega in so misijonarja povabile, da je še njihovim sirotam govoril o zanimivostih iz Kitajske in jim pokazal več skioptičnih slik.

V SOVODNJAH

Najbolj so se pa postavili župljani župnije Sovodnje. G. kaplan Brecelj Bogomil je namreč povabil g. misijonarja Kopača v svojo župnijo za praznik Kristusa Kralja. G. župnik je že dalj časa bolan, zato dejansko g. Brecelj vodi župnijo. On je namreč prav na praznik Kristusa Kralja poročil svojega brata v Gorici, zato ga je g. misijonar nadomestil v Sovodnju. Še malo pa ni g. misijonar slutil, da mu je g. Brecelj pripravil slovesen sprejem. Zato se je nemalo začudil, ko je stopivši pred župno cerkev, zapazil zbranih okrog glavnih vrat vse polno vernikov. Sredi pred vrati so stali 3 dečki in držali v rokah križ s trakom, ki je imel napis: „Pojdite in učite vse narode. Jaz bom z vami do konca sveta.“ Na vsaki strani ob križu pa so stale po 4 belooblečene deklice s trnjevim kronami v rokah. Pogumno in z globokim občutjem so mu deklamirale pesem, ki jo je sestavil g. Brecelj. Križ, trnjeve krone, pesem: vse je imelo za misijonarja globok pomen. Vidno je bil ganjen, saj je v mislih poletel v škofjo Loko, kjer je pred 13 leti dobil ob vstopu k prvi daritvi sv. maše križ, ki ga je res nato zvesto spremljal že vseh 13 let. Spomnil se je tudi križa, ki ga mu je ob odhodu iz Rima na Kitajsko dal p. Prešeren, pa so se res vsi ti križi dejansko nagromadili na misijonarjevih ramenih, zlasti v letu 1950 na Kitajskem. A so mu vendar vse te križe sovodnje-ki župljani s pristrčnim sprejemom oblažili. Misijonar je dobrim vernikom med sveto mašo iz vsega srca govoril o s trnjem kronanem in na križ pribitem Kristusu Kralju, čigar vojaki smo in se moramo boriti za njegovo kraljestvo z orožjem

G. misijonar Kopač ob sprejemu v Sovodnjah sredi misijonskih križev

resnice, pravice in ljubezni. Popoldne pred blagoslovom pa je misijonar govoril vernikom v cerkvi o misijonih. Ker je g. Brecelj, ki župljane duhovno vodi, sam misijonska duša, so misijonarjeve besede padle na že zorano zemljo.

ZAHVALA MISIJONARJA KOPAČA GORIČANOM

Koliko so tista dva tedna goriški Slovenci premolili in darovali za misijone, ve najbolje dobri Bog, ki jih bo obilno poplačal. Iz Kitajske izgnani misijonar Kopač pa je naše uredništvo Katoliških misijonov prosil, naj se tudi v KM zahvalimo v njegovem imenu vsem goriškim Slovincem za prijazen sprejem, molitve in misijonske darove, kar ob tej priliki, ko poročamo, kako so goriški Slovenci obhajali misijonsko nedeljo, v njegovem imenu storimo in se goriškim Slovincem pristrčno zahvaljujemo!

N. N.

VELETOMBOLA „PODERŽAJEVA CERKEV ZA SLOVENSKO SEMENIŠČE“

Kot je bralcem „Katoliških misijonov“ že znano, je Slovenski misijonski odsek za leto 1951 določil kot svojo glavno akcijo v pomoč slovenskim misijonarjem podporo v znesku 1000 USA dolarjev dekanu Bengalskega misijona o. Stankotu Poderžaju, ki v Khariju staro šolsko poslopje počasi, vse prepočasi predeluje v cerkev.

Malo je 1000 dolarjev; z njimi še kje v Ameriki bajtice ne sezidaš, kako bi cerkev v Indiji! A da bi vsaj to malo zbrali!

Slovenski misijonski odsek je šel na delo že pred koncem leta 1950. Silvestrovanje koncem tega leta je prineslo kar lepo vsoto. Nabirke med rojaki so šle pa vedno slabše. Potem je pa nastopila potreba, da Slovenci v Argentini na lastne noge postavimo slovensko semenišče v Adroqueju — in morali smo pisati o. Poderžaju, da jembljemo številko 1000 dolarjev nazaj in jo vrnemo za polovico oškrbljeno: 500 dolarjev.

Pa kmalu nam je bilo žal, da smo očeta misijonarja tako bridko razočarali, kajti „kjer je sila največja, je božja pomoč najbližja“: pojavile so se nekatere nove možnosti za doseg napovedane vsote 1000 dolarjev. Tako je g. France Turk izvedel nabiralno akcijo za „Poderžajevo cerkev v Kanadi, gg. Anton Grdina in dr. Meršol sta pozvala k darovanju za misijone, tudi za Poderžajevo cerkev, rojake v USA, oglasil se je nepredviden, pa izdaten dobrotnik...

Glavno pa je bilo tole: že v začetku akcije za Poderžajevo cerkev smo določili, da akcijo zaključimo dne 6. januarja 1952 na misijonski praznik Razglašanja Gospodovega — z veliko tombolo. Ob pojavu izrednih potreb slovenskega semenišča smo bili že v skušnjavi, da to zaključno akcijo tudi opustimo. Toda Bog je dal drugo, boljšo misel, ki je zmagala: Naredimo tombolo, a tako, da bosta šli dve tretjini izkupička za slovensko semenišče, ena tretjina pa za Poderžajevo cerkev.

Predlagali smo v odobrenje to zamisel odboru za slovensko semenišče, ki

je idejo navdušeno sprejel — in šli smo na delo.

Treba je bilo nabrati dobitkov, narediti več tisoč tombolskih tablic (tuh jih je mogoče kupiti le 40 različnih, zato smo morali tablice šele tiskati in sicer vse številke ročno!) in jih raprodajati, treba je bilo prireditvev in tombolo lepo organizirati.

Med tem se je posrečilo zainteresirati za isto zadevo nekatere druge misijonske centre: V Clevelandu za isti namen organizirajo srečolov, v Mačkovljah pripravljajo tombolo na naše tablice, v Kanadi so spravili skupaj odbor, ki bo tombolo organiziral v ugodnejši dobi poletnega časa, itd.

Ko to pišemo, je že okrog 2.500 tombolskih tablic prodanih, a ne dosti manj je že šlo izkupljenega denarja v res dragocene glavne dobitke kot moderna spalnica, radio-kombinado, „Carú“, velika stoječa kuhinja, heladera, še drug radio, dve uri in drugih tombol do 30 vsega skupaj. Manjših dobitkov, od čimkvinov do amb, se je nabralo že več sto; največ so jih zbrale slovenske sestre usmiljenke, potem članice odseka med rojaki iz Ramos Mejia, Ciudadele, Liniersa in San Justa; posebno pa je dobrodošla zbirka kakih 50 dragocenih keramik, poklon tvrdke „Discos“, kjer je umetniški vodja in izvajalec slovenski kipar France Ahčin, in pa kakih 50 albumov in spominskih knjig, dar knjižgoveznice Zupan. Kakih 100 drugih rojakov je še prispevalo razne, večje in manjše dobitke.

Program za vso prireditvev je takole določen:

Vrši se v cerkvi, v dvorani in na dvorišču salezijanskega zavoda na Belgrano v Buenos Airesu, kjer je središčna slovenska služba božja.

Dopoldne razstava glavnih dobitkov.

Ob 16 pojejo slovenski bogoslovci pete litanije M. B.

16.30 na dvorišču: Govor prelata dr. Odarja, rektorja semenišča. — Nato kupleti in nalašč za to priliko napisan

šaljivi prizor „Tombola“. — Pojasnila k tomboli.

Od 17.30—18: Zaključna razprodaja tablic.

Ob 18: Začetek tombole.

Od 19.30 do 21: šaljiva filmska predstava v dvorani.

Postreženo bo z jedačo in pijačo.

Tako program. Koliko bo tombola svoj visoki cilj dosegla — bomo poročali prihodnjič.

Za zaključek pa objavljamo izpis iz pisma, ki ga je eden od slovenskih bogoslovcev prejel pred nedavnim od svoje sestre, bivše misijonske članice, iz Ljubljane. Sporoča mu o pošiljavi knjig in nadaljuje:

Četrta knjiga je novi Slovenski prapovis. Saj ga že imam, boš dejal. Vem, toda poslala sem ga z namenom, da ga prodaš kateremu svojih znancev in izkupiček izročiš kot mali prispevek k letošnji misijonski akciji za Poderžajevo cerkev v Khariju. Vem, da se med slovenskimi izseljenci z veliko vnemo dela za pomoč misijonom in zlasti slovenskim misijonarjem in da ste se lani dobro odrezali pri zbiranju za Dr. Janežev rentgenski aparat. Turi mi v domovini bi

radi pomagali. Naj bo ta skromni prispevek dokaz, da pri nas še ni ugasnila misijonska gorečnost. Ker ne moremo drugače, vsaj z molitvijo podpiramo delo slovenskih misijonarjev za širjenje božjega kraljestva. Naj bo ta zavest misijonskim delavcem v oporo.

Z globokim ganotjem in spoštovanjem, pa tudi z osramočenjem sprejemamo ta dragoceni dokaz misijonske vneme, ki še vedno preveva tudi mnoge v domovini, kljub slani, ki skuša počasi zamoriti vse božje tamkaj... Naj bi ta čudoviti primer vzbudil vest vsem onim, ki žive v gmotnem in duhovnem obilju na svobodi kakor evangeljski bogatin za razkošno obloženo mizo, pa ne privoščijo od tega niti drobtinice njim, ki umirajo od gladu po sadovih Gospodovega odrešenja...

Slovenski misijonski odsek

P. s.: Ob zaključku lista je tombola že srečno končana! Vse je šlo po željah in najlepšem redu. Navzočih je bilo kakih 1000 rojakov, ki so vsega skupaj pokupili nekaj nad 5000 tablic. Če se je ozir. se bo še srečolov v Clevelandu tako dobro obnesel, bo dosežen več kot 100 % uspeh za oba namena: Semenišče in Poderžajevo cerkev.

ZNAMKE SO DAROVALI ZA MISIJONE

od 1. maja do 30. novembra 1951

č. g. Radoš Martin, č. g. p. Jakob (dvakrat), č. g. slovenski lazaristovski bogoslovci v Escobarju, č. g. dr. Hanželič (trikrat), č. misijonski brat Ciril Verdnik, Kitajska (trikrat), Tomažević Jože, Filipič Janko, Don Matias C. González, Poderžaj Angela, Avguštin Aleksander, Čop Viktorija, č. g. Anton Grčman, č. g. Gregor Mali, Golc Vida-Cabron, Mara Steinhaus, Krajnik Tone, Janko Šparhake, Nejko Dobovšek (dvakrat), Baragov krožek slovenskih bogoslovcev (štirikrat), Kokalj Vera (Moron), č. g. Ladislav Lenček (petkrat), č. g. Alojzij Imperl C. M. (dvakrat), Reševalci ugank, dopisniki in bralci „Božjih stezič“, Slovenci iz Mendoze, č. misijonska sestra Konradina Resnik (Bombay), Ančka Šparovec, Družina Lužovec (dvakrat), Gorkman Jože, Novak Angela, Družina Šmajd, Jan Maks (dvakrat), č. g. Anton Smolič, č. g. Al-

bin Avguštin, gospa Čebtron, Doljinar Andrej, Smrden, Pirc Marjan, č. g. Zr-nec Anton CM, Punta Arenas, Smersu Marjeta in Primož Marolt, Družina Zakrajšek, č. g. Janko Mernik, Družina na Likozar, Družine Snoj, Avanco in Lužovec, Strah Anton, č. g. Lovšin Vin-ko, slovenski šolarji na Paternalu, Kalan Milica, č. s. Libija Krek (trikrat), Ljorže Erjavec, č. g. Jože Petelin, Bradaška č. g. Anton Merkun (USA), dr. Janez Janež (Kitajska), Marica Šuštaršič in enajst neimenovanih.

Posebej omenjam Dekliško Marijino družbo v Trstu, ki nam je poslala 7 kg znamk za misijone in misijonski odsek Marijine družbe v Mačkovljah.

Vsem darovalcem iskreni Bog plačaj in pa — prošnja za nadaljnje vztrajno zbiranje!

BARAGO ⊕ NA ⊕ LTAR

MI IN BARAGA

Govor na Baragovi proslavi v Buenos Airesu

MI Barago potrebujemo!

Postavljeni smo v svet, kjer si moramo moralno zdravje z muko ohranjati. Tega ne zmremo, če si ne stavljamo pred oči močnih nagibov, ki jih najdemo v zgledih velikih mož, ki so se dobro borili in zmagovali in dokončno zmagali. Le-ti nam morejo tudi moči izprositi pri Bogu, da je tudi nam kljub naši oslABLjeni naravi mogoče stopati po začrtani poti. Tega obojega pričakujemo od Barage.

Baraga mora zato postati nam kot katoličanom in Slovencem vzornik in priprvošnjik.

BARAGA VZORNIK KRŠČANSKEGA IDEALIZMA

Velik je Baragov človeški, krščanski zgled. Kot ljudje imamo svoj cilj in začrtano pot do njega. Naš končni cilj moramo priznati in se ga trajno zavedati, potem pa stopati do njega. Vse to nam je danes posebno težko. Tudi če cilj poznamo in se ga morda zavedamo, pa nam je velikokrat tako težko priznati ga. Danes je namreč v svetu tako, da vse duhovno velja za nekaj zastarelega, manjvrednega, za nekaj privatnega, kar je treba v javnosti skrivati. Kolikokrat nas je sram naše pripadnosti h krščanskemu idealizmu! Kako z lahkoto ta naš idealizem utajimo pred človekom, za katerega mislimo, da bi nas potem kaj manj cenil... Še težje je pa živeti v duhu tega krščanskega idealizma! Danes je pravico v širšem pomenu zamenjala korist. Dobro je to, kar koristi, ne kar je prav... Zato se danes ljudje smejejo, če kdo na praznik izostane od dela, in kot junak se proslavlja tisti, ki vrne lastniku najdeno vsoto,

kot da bi bilo vračilo kaj posebnega in ne sama po sebi razumljiva stvar. Zato danes pomiloste ženo, ki po hladnem premisleku usmrti surovega moža. Zato se v imenu zaščite izvaja nasilje nad malimi narodi. Zato pomilujejo misijonarje, ki odhajajo v tuji svet gradit Cerkev... Kar ne koristi v materialnem pogledu, je nepotrebno ali odveč — po njihovem. Tu je na pohodu načelni ali vsaj praktični materializem, ki nas vse zajema vsak čas s svojimi lovkami in nas neprestano zastruplja. Le z veliko silo se moremo osvobajati vedno znova teh materialističnih lovk. Ta sila volje potrebuje velikih, močnih nagibov: zgledov duhovnih velikanov. Njih primeri nam dokazujejo, da je hoja po poti krščanskega idealizma mogoča, če je le dovolj dobre volje. Če so zmogli oni, zakaj ne bi zmogli mi...?! Vsem je dano dovolj moči in pomoči.

Baraga nam v vsem dobrem daje vzvišen vzgled. Saj poznamo njegovo življenje. Že obris njegove življenjske poti nam kaže, kako je v vsem iskal nadnaravno korist, neutrudno, do zadnjega trenutka. Vemo, čemu vsemu se je odpovedal. Iskal je najbolj varno in obenem najbolj popolno pot do najvišjih vzorov krščanskega idealizma in je tako izgradil v sebi popolno krščansko osebnost. — A ni se Baraga zadovoljil le s popolnostjo pri sebi. Hotel je posredovati krščanski idealizem tudi drugim, da bi jih s tem rešil, osrečil. V ta namen se je bližnjemu vsega dal, žrtvoval, iskaje pri vsem tem samo nadnaravno zasluženje, plačilo. Razmišljujoč Baragovo osebnost, čutimo, kako nas njegov idealizem priteguje k posnemanju, zdi se nam, kakor da bi se

njegova duhovna moč skrivnostno pretakala v nas in nas krepila. Baragov vzor nam postane velika življenjska opora na poti krščanskega idealizma.

BARAGA VZORNIK SLOVENSTVA

A ne le kot kristjanom, tudi kot Slovincem nam Baragov zgled veliko pove in nam pomaga.

Včasih gledamo na naše slovenstvo zgrešeno, bodisi da pretiravamo bodisi da ga omalovažujemo. Pozabljamo na pomen ohranjanja narodne zavesti, zlasti mi v izseljenstvu. Treba nam je umetnega vzdrževanja tradicij naroda, iz katerega smo izšli. Te tradicije najdemo v takoimenovani slovenski skupnosti. Kdor se iz te skupnosti zavestno izločuje, sicer ne dela komu krivice in mu zato krivičnosti napram narodu ne moremo očitati, vendar je pa na jako nevarni poti, da v prehitrem obratu proč od virov svojega narodnega življenja vsestransko oslabi. Prelahkotno pozabljanje narodne pripadnosti kaže skoraj vedno na nestalen, malo zvest značaj. — Na drugi strani pa včasih pomen narodnosti pretiravamo. Trmasto hvaljenje vsega našega in omalovaževanje tujega ali zanikanje narodnik napak. to nam je že kar nekam v kri prešlo. Res da naš nacionalizem drugim narodom ni škodljiv in nevaren, je pa nevaren nam samim. Zapira nam pot do svetnega napredka in z istovetenjem narodnosti z moralnimi pojmi ustvarja možnost za moralno obvezovanje tam, kjer za to ni podlage v pravih moralnih načelih.

Glede tega obojega nam Baraga kaže pravo srednjo pot. Kot Slovenec se je rodil, čutil je s svojim narodom, prav nič se ni odtujil od njega ne v letih svojega študija v tujini, ne kasneje med plemeni drugačne kulture in civilizacijske stopnje, ko je še od tam pisal svojemu narodu knjige za njega duhovno rast. A vrednoto narodnosti je postavil na pravo mesto. Ko je videl ljudstva, ki jih še niso dosegli sadovi odrešenja, ko je naletel na duhovne hrane tako potrebne duše priseljencev, ga ljubezen do svojega naroda ni zadrževala, da se ne bi vsega posvetil še bolj potrebnim. Ali ga pa ni mar prav ljubezen do naroda gnala, da se je odločil zastopat ga pri

velikem podjetju Cerkve: širjenju božjega kraljestva?!

Slovinci moramo priznati Baragi veličino. Če slavimo tiste može naše preteklosti, ki so nam dajali in ustvarjali tvorno blagostanje in duhovno kulturo, moramo kot narod slaviti prav tako Barago, ki je ponesel s svojo duhovno veličino ime našega naroda v svet in opravil za naš narod misijonsko dolžnost tistega časa. Tisti med nami, ki so poklicani, da nas vodijo, morajo skrbeti, da bo Baragov zgled vedno živ med nami in da bo njegova veličina znana svetu, zlasti potom njega poveličanja v slavo svetnikov.

BARAGA PRIPROŠNJK

Ko nam bo tako Baraga približan, nam bo tudi bliže kot priprošnjik. Svetniki nam pomagajo toliko, kolikor se k njim zatekamo. Baraga, za katerega smo uverjeni, da je pri Bogu, nam bo priprošnjik v naših zasebnih zadevah. Vsak dan imamo vsi toliko težav, v katerih nam je tako potrebna pomoč od zgoraj. Velika stvar je že ta zavest, da imamo nekoga, ki nas razume in za nas posreduje, Barago. Zlasti je prav, da se k Baragi zatekamo v raznih brezupnih položajih, ko naravne sile ne morejo nič več opraviti. V takih primerih lahko Bog s čudežem očitno potrdi Baragovo poveličanje.

Pa tudi kot narod imamo v Baragi priprošnjika. Že v tostranskem življenju je iz tujega sveta in težkih razmer mislil in delal za nas. Še bolj je zavzet za nas sedaj v večnosti, ko razdalje in čas in možnosti takorekoč ne igrajo vloge. Kdaj smo bili bolj potrebni pomoči od zgoraj kot sedaj?! Narod je v smrtni nevarnosti, treba ga je rešiti. V skladu z božjimi načrti nam Baraga more in hoče pomagati, da „naš čolnič otmemo...“. Samo prositi ga moramo...

Baraga nam je vzor popolnosti, je slava sloveskemu imenu in naš veliki priprošnjik. Proslavljajmo ga, ne samo z besedo, ampak s posnemanjem in z zaupnim zatekanjem k njegovi priprošnji, zlasti pa z molitvijo, da ga Bog poveliča s čudeži.

Božo Fink

USLIŠANJA NA BARAGOVO PRIPROŠNJO

Gornje misli je pisec podajal na Baragovi proslavi v Buenos Airesu 19. avgusta 1951. Ko je govoril o primernosti, da se zatekamo k Baragi v naših stiskah in potrebah, je med drugim dejal tudi sledeče: „Gotovo jih je mnogo tu med nami, ki so že bili kdaj na Baragovo priprošnjo uslišani. Vsaj eden more z gotovostjo trditi, da je bil uslišan v najni zadevi, in to v večji meri kot je pričakoval...“ Govornik je tu mislil samega sebe. Kot trenutno brezposelni družinski oče se je skupaj s svoji zatekel k Baragi po pomoč — v devetdnevnicji, in še preden je bila pobožnost zaključena, je dobil prav dobro službo, v kateri je še danes zadovoljen.

Podoben primer je doživel tudi okrog Baragove proslave v enakem položaju dr. J. S., ki je bil v zadevi zaposlitve po svojem prepričanju na Baragovo posredovanje odlično uslišan.

Slovenska redovnica iz ene velikih buenosaireških bolnišnic pa nas je naprosila, naj objavimo zahvalo Baragi za pomoč v sledeči zadevi:

KOLENDAR „AVE MARIJA“ 1952 O BARAGI

Priljubljeni koledar „Ave Marija“, ki ga enako kot istoimeni duhovni mesečnik pišejo, tiskajo in izdajajo že toliko let slovenski frančiškani v USA (Lemont), je ves čas svojega prihajanja med Slovence posvečal posebno pozornost Baragi. Tudi koledar za leto 1952 je v veliki meri posvečen Baragovi zadevi, bolj kot oni zadnjih let.

Že zunanja oprema koledarja je vsa „baragovska“, prikazuječ Baragovo misijonsko ozemlje, prizore iz njegovega stika z Indijanci in pa Baragov portret, kakor ga je za v Buenos Airesu izdano knjižico „Baragova devetdnevnicja“ po Langusu narisal Stane Snoj. Znotraj prinaša koledar med drugim fotografijo najnovejšega kipa, ki ga je akad. kipar Ahčín izdelal za Baragovo proslavo v Buenos Airesu, in fotografijo občinstva na tej proslavi. Mnogo slik iz Baragovega domačega kraja in življenja v domovini sploh pa je vstavljenih v glavni članek o Baragi.

Ta članek predstavlja prevod enega

Redovnici je bila zaupana večja vsota denarja, ki ji je pa neznano kako izgubila, bodisi da se je denar izgubil bodisi da je bil ukraden. Jasno, da se je čistata sestra znašla v nemajhni zadregi. Denar je morala nadoknaditi, a kje ga dobiti?! Začela je z vso gorečnostjo in zaupanjem opravljati Baragovo devetdnevnic s prošnjo za pomoč. V roku, do katerega je morala denar nadoknaditi, je na izredne načine prejela prav toliko denarja, niti peso več niti peso manj, kolikor ga je potrebovala.

Gotovo je mnogo rojakov po svetu, ki so bili ob tej ali oni priliki uslišani, ko so se zatekli k Baragi po pomoč. Prosimo jih, da nam svoja tovrstna doživlja sporoče za objavo. Objavljanje uslišanij je izredno velikega pomena pri delu za Baragovo beatifikacijo že samo iz psihološkega razloga: ko beremo, da je Baraga drugim pomagal, še sami bolj zaupamo v njegovo pomoč in se še bolj k njemu zatekamo. Veliko prošenj pa lahko dovede ne le do uslišanij, ampak tudi do — čudežev.

dela najnovejšega življenjepisa Baragovega, ki ga sestavlja in v angleščini piše zgodovinar ameriške Baragove zveze ing. Jože Gregorič in ki bo gotovo dosedaj najbolj izpopolnjeno delo o Baragi.

Škof Gregorij Rožman poroča v koledarju o „Baragovem mesecu“ v Argentini. Škof Marquetta, naslednik Baragov, mons. Thomas Noa pa tudi piše o važnosti dela in zlasti molitve za Baragovo beatifikacijo ter pohvalno omenja v Argentini podvzeto akcijo.

Strokovnjak v Baragovih zadevah p. dr. Hugo Bren OFM poroča o novoizšlem romanu o Baragi, ki ga je napisala avstrijska pisateljica, skušajoč z razumevanjem opravičiti napako, ki se vleče skozi roman: prikazovanje Barage kot pripadnika avstrijskega naroda.

Tako je letošnji koledar „Ave Marija“, zvest svoji zaslužni tradiciji, med svojimi številnimi bralci obnovil zanimanje za Barago in njegovo beatifikacijo.

ODLIČNI BARAGOV ŽIVLJENJEPIS

DR. FRANC JAKLIČ: FRIDERIK BARAGA

V založbi slovenskega misijonskega odseka v Buenos Airesu je za Baragovo proslavo v mesecu avgustu 1951 izšla novo pripravljena izdaja znanega življenjepisa o tem našem največjem svetniškem misijonarju, ki ga je pred vojno spisal za Družbo sv. Mohorja neumorni bogoslovni pisatelj dr. Franc Jaklič. Odkar se je vsa slovenska emigracija po svojih uradniških cerkvenih in svetnih zastopnikih priporočila Baragi za srečno rešitev in vrnitev, odkar se Slovenci v domovini in v tujini skupno z Amerikanci po posebni vnemi marketškega in ljubljanskega škofa zavzemajo za njegovo razglasitev med svetnike vesoljne Cerkve, je bil zlasti emigraciji nujno potreben življenjepis tega izrednega moža, za katerega naj gredo molitve iz sleherne slovenske izseljeniške družine k Bogu za njegovo poveličanje. Ljudje naj ga spoznajo kot zgodovinskega slovenskega moža, njegovo odpo-ved, napor in uspeh, pa tudi kot zgled bogoljubnega in domoljubnega življenja, vrednega, da ga v življenju posnemajo. Sreča, da se pisatelj knjige nahaja z nami vred v emigraciji, da je lahko pripravil njegovo emigracijsko izdajo svojega življenjepisa, ki ga je Misijonski odsek v Buenos Airesu izdal v lepi opremi arh. Mazija.

Mnogo truda je vložil prof. dr. Jaklič že v prvi izdaji. Šel je po potih Baragovih v domovini, obrnil poslednji papir in dokument, ki se nanaša nanj, ter se posluževal vestno vseh ugotovitev, ki so jih drugi nabrali o Baragi. Tako je izšel pred vojno njegov poljudno-sintetični oris Baragovega življenja. Med vojno je dr. Jaklič pripravljaval nov življenjepis, mnogo obširnejši, ter ga imel že pripravljenega za tatis. Toda — žal — je ostal v domovini z vsemi novimi dognanji, ki so v njem.

Toda iz te nove izdaje je videti, da je večino tega tudi v tujini lahko nadoknadil, da, verjetno še zelo povečal svoje znanje o Baragi, kajti imel je srečo priti v Rimu v še tesnejši stik z enim izmed najbolj marljivih nabiralcev gradiva o njem, s prof. p. dr.

Hugom Brenom, ki mu je dal na razpolago prapise Baragovih vlog na Kongregacijo za širjenje vere in njene odgovore; posebno pa pismeni stik z ameriškimi raziskovalci, kakor so slovenski frančiškani v Lemontu, zlasti pa laik ing. Joseph Gregorich, ameriški Slovenec, ki v angleščini pripravlja obširen življenjepis Baragov ter je prva poglavja te nove še rokopisne knjige dal našemu življenjepisцу na razpolago. Ta pomoč je vidna posebej v tistih poglavjih, kjer govori Jaklič o Baragovem vtisu na protestantske tekmece, ki s svojimi zanimivimi sodbami samo potrjujejo neizmerno vno Baragovo v širjenju katoliške vere med najbednejšimi indijanskimi rodovi. Nimam stare izdaje pri roki, da bi primerjal, čutim pa, da so zlasti te strani dragocena pridobitev nova izpopolnjene izdaje.

Kako vestno se je pripravljaval dr. Jaklič na novo izdajo, priča njegov članek v buenos aireški reviji Vrednote (1951, št. 1). „Vpliv sv. Karla Hofbauerja na mladega Barago“. Ker nimamo direktnih dokazov, kako se je ta vpliv, o katerem vemo dokumentarčno iz Baragovih ust, da je bil zelo velik in odločilen, vršil, je dr. Jaklič po drugih virih orisal Hofbauerjevo okolje in po upravičeni analogiji prenesel to tudi v Baragovo življenje za trenutek, ko se je iz posvetnega moža odločil za duhovsko življenje. In tako je natančno pretehtal še druge ugotovitve (zavrnil Prijateljstvo mnenje, da je bila sestra Antonija nevlastna Čopova) ter jih kritično pregledane najdemo v novi, prav tako poljudni izdaji, toda pisani z znanstveno kritičnostjo (O Baragovih cerkvenih podobah prinaša Maroltovo mnenje).

Prav ta avtentičnost je velika odlika Jakličevega spisa. Ne pišemo s knjigo navdušujočega članka o Baragi, temveč zbiramo in kar bi se po analogiji dokazati dalo (pri tem padnjem to tudi vedno omenja), tako da je njegova knjiga le zbirka DEJSTEV, podanih v življenjski zaporednosti, trezno pretehtanih preprosto pa vendar le zanimivo poda-

nih. Piše vedno in zgolj kot ZNANSTVENIK, toda pod posebnim vidikom Barage KOT SVETEGG ČOVEKA, ki si je prizadeval v življenju izpolnjevati ne samo vsa zapovedi božje, temveč v največji meri si prisvojiti vse čednosti in v največji meri iz ljubezni do Boga žrtvovati svoje življenje za širjenje sveta vere in za rešitev človeških duš. Unum est necessarium — le eno je potrebno: REŠITI DUŠO! je bilo njegovo škofovsko geslo. Svojo in drugih! In pod tem geslom je šlo vsa njegovo življenje, polno dogodkov — kot filmski scenarij ali roman. Dr. Jaklič je zanj podal v tej knjigi najboljši in kritično pregledani — material, GRADIVO. Toda že zdaj v taki notranji povezavi, da se bere napeto od začetka do konca in da stopi pred bralčeve oči Baraga resnično kot velik človek slovenske zgodovine kot pravi apostol indijanskih rodov in kot titan ljubozni do katoliške vere in nje razširitve v sleherni človeško dušo.

Ni na mestu, da bi ponavljali vsebino Baragovega življenjepisa kot ga podaja Jaklič, saj smo se prav v zadnjih mesecih dodobra seznanili z njim. Pribijamo samo, da je v tej knjigi TEMELJNO GRADIVO O TEM, KAJ VEMO IN KAJ JE DOKAZANO O BARAGI DOSEDAJ. Ni pa to še vse gradivo, ki je ohranjeno, in se bo gotovo še marsikaj odkrilo; zlasti raziskovalci v Ameriki imajo še široko polje preiskati arhive in iskati podatkov o Baragi misijonarju in kulturnem delavcu, prvem in največjem med indijanskimi rodovi, ki so na izumoru. Toda v Baragovih delih — v slovarju, slovnici in nabožnih knjigah — bo njihov jezik živ, ko bo že prištet med mrtve.

V tej knjigi bo našel sleherni bralec — preprost kakor izobražen — lik moža izrednih intelektualnih in še bolj srčnih vrednot. Občudoval bo mladeniča Barago, njegovo ljubezen, učenje in — ODPOVED LJUBEZNI IN GRAŠČINI. Kos domače cerkvene zgodovine bo zaslužil s „polomom“ v farni službi na Slovenskem, ki pa ga ni zakrivila njegova prevelika gorečnost, temveč „duh“ časa. „Ta prevelika gorečnost“ ga je pozneje napravila apostola celih narodov, in ta je tista, ki ga dela svetnika v očeh ljudi, njegovih sodobnikov in po-

tomcev. In ta vnema je tako izredna, tako orjaška, tako sebe zaničujoča in vsa se dajajoča skrbi za duše, kot kažejo poglavja te knjige pod zaglavjem njegovih misijonskih postaj ob Michigansem jezeru, da je resnično ta človek imel voljo in vero; ki gore prestavlja, sicer ne bi mogel vzdržati. Živel je iz Kristusa in Zanj, zato je postal velik največji pod vidikom vrednot, če vzamemo, da je svetost na njih najvišji lestvici. Resnično: postal je Indijancem nič manj kot sveti Ciril in Metod skupno slovanskim narodom: izumitelj črke in razširjevalec Kristusovega nauka ljubezni in pionir krščanske civilizacije divjih narodov, katere je učil poleg ljubezni do Boga še treznosti, zidanja hiš in kulturnega sožitja. Postal je vodnik Indijancev k Bogu, njih oče in njih branilec v usodi, ki more zadeti le najnesrečnejše narode na svetu. In pri vsem tem je ostal SLOVENEK, kakor se je rodil v graščini Mala vas pri Trebnjem, in bil sprejet še isti dan med kristjane ob krstnem kamnu trebanjske farne cerkve. Od tam je šla njegova pot na škofijski prstol v Marquette. In naša prošnja je, da bi šla tudi na — oltar.

Zato pa je treba moliti.

In ta življenjepisa dr. Jakliča je namenjen prav tej molitvi: uvaja jo pesem Marije Brenčičeve, ki izraža to željo v pesniški obliki, ter UVODNE BESEDE LJUBLJANSKEGA ŠKOFA DR. ROŽMANA, pisane iz Clevelanda, z meje nekdanjega Baragovega misijonskega območja, ki poudarja Baragove junaške kreposti kot nam v zgled. In tu je zapisal stavek, ki ga lahko postavimo tudi na konec našega prikaza te knjige: „ŽIVLJENJEPIS BARAGOV SPADA V VSAKO SLOVENSKO DRUŽINO; ROD ZA RODOM NAJ GA ČITA.“

Ta izdaja je še posebej namenjena emigrantom, zlasti še, ker je bil prav škof Baraga EDEN PRVIH SLOVENCEV, naseljencev na celinah našega sedanjega bivanja: v Ameriki. Zato je dvakrat naš.

Knjiga je napisana tako, da daje priznanje slovenskemu znanstveniku (kritično in z dodajo virov, tudi geografskih kart), pa: izdana v obliki, kot ni bila niti v domovini.

DR. TINE DEBELJAK

SIMFONIJA IZ NOVEGA SVETA

MISTERIJ

V PETIH PODOBAH O MILOSTI BOŽJI, KI JO NAD SVOJE SLOVENSKE ROJAKE IZ NEBA PO MOLITVAH TRPEČIH DUŠ NENEHNO KLIČE SLUŽABNIK BOŽJI, VELIKI ŠKOF IN MISIJONAR FRIDERIK BARAGA

V BARAGOVEM MESECU AVGUSTU LETA 1951, PRI SVETI MARIJI DE LOS BUENOS AIRES — V NOVEM SVETU

OSEBE MISTERIJA

V DOMOVINI:

ŽENA
BRAT NJEN, PREGANJANI DU-
HOVNIK
VSILJIVEC V SLUŽBI ZLEGA

V TUJINI:

MOŽ
DEKLE, KI JO JE SREČAL
BOLNIČARKA, V SLUŽBI USMILJE-
NJA

V SANJAH MILOSTI:
DUH ŠKOFA BARAGE

GODI SE V DOMOVINI, V TUJINI IN V SANJAH MILOSTI — HKRATI...

(MISTERIJ SE JE PRVIČ PREDVAJAL NA BARAGOVI PROSLAVI 19. AV-
GUSTA 1951 V BUENOS AIRESU, ZA KATERO JE BIL NAPISAN. OP. UREDN.)

BESEDA NA POT

ODER je svet v dve polobli predeljen: levi del naj predstavlja DOMOVINO, desni TUJINO, Ameriko, ali kako drugo zemljo.

DOMOVINA je danes prazna našim očem in našem srcu, prazna še bolj TUJINA, ki nas použiva počasi, nevidno. Vsa lepota domovinske resničnosti se je umaknila v nadsvet, zdi se, da čaka ure, ko se bo po moči božje Milosti spet vrnila... Prav rahle so sence v nji, ki spominjajo nazaj in netljo upanje naprej. Vsa pravljicična domišljija o TUJINI, ki je prenekateremu nekoč polnila sanjsko hrepenenje, se je umaknila kot svilnato prozorna prikazen, ki mine, ko hočeš seči po nji. Na nje mesto stopa pred sinoči še razžarjene, nocoj osuplo razočarane oči — resničnost v podobi trpljenja, muka nepotešenega hrepenenja, ki išče in ne najde. Prazna je DOMOVINA — mrzla je TUJINA.

Sredi med njima pa se je od vrha do tal, prav kot od neba do zemlje, ki jo deli v dve polobli, spustil Moder Trak — morje, kot pomenilo nikdar končane globine človeške duše: Vera, ki prihaja od zgoraj, nevidni žarek Milosti, ki se dvigne v trenutkih obupa, Mavrica, ki se je vzpela nad svinčene oblake in jih razmaknila v dve polovici.

Slovenski človek v DOMOVINI, Slovenski človek v TUJINI: hrepenita drug po drugem — daleč drug od drugega. A DOMOVINA je prazna — hrepenenja več ne poteši: lepota v nji se je umaknila... in TUJINA je mrzla — hrepenenju stiska peruti: njuna pravljica je bila le privid, srcu zveni samo še v daljnem odmevu...

DVOJE DUŠ gre skozi trpljenje, kot zlato skozi plamen: samo Vera ju krepí, da ni omahmeta. Trpljenje je božji poslanec, ki se neviden spušča po Modrem traku Milosti, plamen, ki zagori in ugasne spet, da se na drugem koncu vžge, očiščuje, priskušá, in se spet umakne: tako plava kot neizpeta himna božje ljubezni iz DOMOVINE v TUJINO, iz TUJINE v DOMOVINO nazaj čez ocean — Modri Trak Milosti in Vere, dokler se vse troje: Trpljenje,

Vera in Milost ne umakne v nebo in ostane samo še Ljubezen, ki druži in več ne razdruži, ki poteši hrepenenje in zacementi vse rane po uslišanju Božjega Služabnika IRENEJA FRIDERIKA BARAGE, kateremu prosimo čast oltarja in katerega slava naj med nami ne mine, marveč naj se skoraj razlije v Slavo in Čast sredi Zbora Vesoljne Cerkve...

V BUENOS AIRESU, na Baragovo nedeljo, 19 avgusta v Svetovnem svetem letu 1951.

Luči v dvorani pojemajo. Iz dalje se težko slovesno oglasi veliki zvon, kot da vabi v cerkev. Zvonjenje se bliža, pa se oddaljuje spet. Ko je skoraj onemelo povsem, posije sinje bela luč povprek čez zastor, ki se počasi dviga. Z lučjo se oglašajo orgle v mehkem preludiju, ki ob solistovi in pozneje zborovi molitvi na besede Marije Brenčič in melodijo Matije Tomca prosi:

SOLIST in ZBOR:

Gospod! ki v Baragu si nam podaril pastirja dobrega in učenika, usliši vernih src gorečo prošnjo: naj kmalu ga častimo kot svetnika...

Gospod! ki dal po Baragu poganom si milosti in...

Pesem izzveni, orgle se izgublajo v poslednjih akordih, nad modrim trakom sredi odra vstaja modra svetloba, kot da se resnično iz samega neba siplje na razbičana slovenska sreča milost božja po moči vere, upanja in ljubezni, trojno pomenilo Baragovega škofovskega grba, ki je v teh trenutkih zasijal na modrem traku v rožno rdečih barvah, privid veselja in sreče, ki nista več daleč...

Iz dalje se oglašajo zvoki I. stavka Antonina Dvoraka 5. simfonije „Iz novega sveta“...

Iz poltema raste na desni nejasna podoba MOŽA, ki žareč v obraz in kipeč ves v neomajni veri spregovori ob zvoških daljne glasbe:

MOŽ (v desnici drži zaprto knjigo, zvezek ali kaj): Ljudje božji, kaj ste prišli? Da bi čuli zvesto in iskreno besedo? Da bi pesem vašo misel spremeni- nila v molitev? Da bi si vsi, kar nas je, od zgoraj izprósili svetnika naše krvi? Res zato ste prišli. Kaj naj vam

tedaj jaz, ki sem vas eden samo, kaj moja beseda, ki ja bedna — bolj od ne-bogljjenega otroka?... Ah, bratje, ne jaz, ne beseda, za vse to vam ni, ne vam, ne meni! Hočete zatrdila svoji ti-hi, živi veri, ki vam šepče, da ta, ka-teremu čast oltarja prosimo, resnično, kot je Bog v nebesih, našo stisko vidi, našo prošnjo sprejema in naš klic čuje, da resnično pri Bogu za vse tisto, kar njemu v pomoč izročamo, prošni: da slednjič Bog po njem usliši in po ne-vidnih milostih, ki se kot modri trak vere, upanja in ljubezni sipljejo na nas, daje bogato in vč kot bogato.

Poslušajte tedaj ta moj dnevnik, ki sem ga pisal po vsem, kar sem jaz v tujini v teh letih doživel, kar je moja žena v domovini doživljala, kot mi nje-na pisma govore. Zgodbo vam pripove-duje tale moj dnevnik, zgodbo, ki se utegne, če se še ni, nameriti zdajle, jutri, pojutrišnjem, vsak dan, slehern-uro, dokler bomo kot zdaj smo — raz-metani čez vesoljni svet, od teh, ki so nam najdražji, brez srca odtrgani, bed-ni v svojem hrepenenju, revni v svoji zapuščenosti, nepotešeni v svojih sa-njah, zgodbo o vsezmagujoči moči Mo-litve, ki se ji sam Bog ustavlja in ne more, zgodbo o življenju, ki trpi in trplj-nje sprejema kot blagoslov božji za svoje in drugih posvečenje, zgodbo, bratje, da bi vas potrdila, kako je IRE-NEJ FRIDERIK resnično pri Bogu naš zvesti priprošnjik in prijatelj, ki svo-jeega rojaka ne zapusti, če je bil v otro-škem zaupanju k njemu klical!

„Eno samo me vodi nocoj med vas, tisto, kar je bil njega dni moj škofovski rojak Friderik tako resnično toplo zapi-sal: „ČE BOGA ZARES LJUBIŠ, MU NE MOREŠ BOLJE POKAZATI SVO-JE LJUBEZNI, KAKOR ČE SI PRI7 DEVAŠ, DA BI GA LJUDJE BO-LE ČASTILI IN LJUBILI. STORI MU TO VESELJE, DA GA NE BOŠ LE SAM ČASTIL, AMPAK DA BOŠ PO-RABIL VSE PRIPOMOČKE IN VSE OKOLNOSTI, DA BI ŠE DRUGE VNE-MAL ZA BOŽJO ČAST!“ (Od tu dalje je vse govorno besedilo, ki je tiskano z velikimi črkami, izvirno besedilo škofa Baraga, kot je bilo najdeno v njegovih zapiskih, pismih, dnevniku in drugje. — Op. avtorja).

Slab in greš n človek sem, bratje, bojim se, da sem si bil kaj slab pripomoček izbral za vnemo drugih in sebe k časti božji: tale oder nocoj in zgodbo svojega preprostega dnevnika. A verujem trdno, kot je klical Irenej Friderik: „DUH VERE VSE POVIŠA, VSE OLAJŠA, VSE POSVETI...“ Kar vam bom pravil tedaj, naj bo v duhu vere, vse v slavo in čast našemu ve-likemu škofu Baragi in po njegovi pri-prošnji za večjo čast božjo!

Škofovski grb Baragov v svetlobni podobi na modri trak pripet izginja po-časi. Melodija iz dalje poje širše in šir-še... MOŽ ji prisluhne, molči za tren-utek, nato počasi odpira knjigo v des-nici in začne:

Beseda na pot!

Čujem pesem... Kot odmev iz dalje tam prek širnega morja gre k nam: kaj si nista ob tej podobi morja, ki je kot nadzemski trak, DOMOVINA in TUJ-NA, blizu? Skoraj bi gledal tja čez v Sta-ri svet, in oni tam bi se lahko zagledali gem v novi svet k meni, ki hodim sam samotna s svojo presladko bolečino tr-plj-hja po tlaku velikih mest in iz dalje nenehno poslušam ljubeči klic ž-ne in otroka, da jima odgovarjam v kipeči veri s „Simfonijo iz Novega sveta“.

Molk. Melodija zakipi še bolj... Nato počasi, s trpkim poudarkom reče:

Šestega majnika tisoč devetsto pet-inštiridesetega leta zvačer... v Ljublja-ni... (obstane kot v zamaknjenju. Prsti so mu nezavedno zaprli knjigo...)

Melodija se zdaj preliva v slavospev domači zemlji, poje o romanci moža in žene, a vsevdilj se sprejiva v baladno grozoto tožnega slovesa obeh.

MOŽ, ki je bil prej viden le v obrisih na desni, se prehitil na levi rob modrega traku, odloži knjigo in se v nežnem, toplem objemu stisne k ŽENI, ki stoji tam v senci obeh luči z otrokom v na-ročju. Vsi trije tvorijo zdaj trikotno skupino, katere središče je otrok v že-ninih rokah. Dolgo ostaneta nema v bo-lečini ljubezni in slovesa: grenkost in sanje, resnica in privid, hrumenje sveta in odmev vesolja, vse v enem samem

trenutku, ki ugaša in ugasne povsem, ko je izzvenela poslednja njuna beseda.

ŽENA (z otrokom v plenice povitim v naročju; levica ji krčevito stiska dete, z desnico se je oklenila moža, kot da si ga hoče zadržati in vendar ve, da ga bo morala v trenutku, ki je blizu že, izročiti Tujini.)

MOŽ (z desnico oklepa ženo, levica mu podpira njeno levico; oči mu vročično iščejo neslišno besedo v njenih, ki naj porečejo, naj ne odhaja, naj ostane... Oba ostaneta nekaj trenutkov tako... Nato):

ŽENA (s tožnim, stisnjenim glasom): **Mož moj...**

MOŽ (dahne): **Žena...**

ŽENA: Ni bilo v meni ljubezni večje, kot je v tem trenutku velika, moj mož...

MOŽ: Ni bilo v meni hrepenjenja silnejšega, kot je v tem trenutku silno, žena...

ŽENA (čez čas z rastočo grozo): **Odhajaš... res?...**

MOŽ: Vse bi dal, da bi nikdar ne bilo te besede!...

ŽENA: Sebe samo/ bi dala, zvesti moj, da bi ti ostal...

MOŽ: Kako neznosna je ta ura!

ŽENA: Kako lepa je ta ura! Mar nama je bil Bog resnično vse, kar je najlepšega, za konec prihranil?

MOŽ (kot da se je bil ob ženini besedi zavedel): Ne govori o koncu, ljubljena: vse to, kar je zdaj, je le preskušnja, kot vihar, ki pride, pa mine spet, da je nebo potem bolj svetlo in sonce sijajnejše še bolj.

ŽENA (v strahu in upanju hkrati): **Mar meniš, da se snideva še kdaj?**

MOŽ: Bog je nad nama, žena.

ŽENA: Kaj je božja volja, da odhajaš?

MOŽ: Verujem, da moja smrt v teh časih ni v božjih načrtih. Kaj naj tod, kjer me čakajo verige, ječa in smrt?

ŽENA (zajoče): **Jož, moj dobri, ne bom te videla več...**

MOŽ: Misli na otroka, žena! Glej: po božji dobroti boš mene gledala v njem. Ko se bom vrnil in bo ta čas ločitev za nama, se bova prebudila kot iz težkih sanj — Tvoje solze, žena, in moja bolečina, ljubljena, oboje se bo spremenilo v srečo spet.

ŽENA (z dolgim pogledom): **Kdaj se nama povrneš?**

MOŽ: **Kmalu, žena... čuvaj otroka!**

ŽENA (še bolj stisne dete): **Tvoj otrok...**

MOŽ: Najin, žena; tvoja in moja ljubezen sta v njem. Bog naju je bil blagoslovil z njim. Tebe, da ne ostaneš sama, ko bom jaz proč, in mene, da se bom v hrepenjenju po njem v brezvezdnih nočeh k vama vračal v toplih sanjah. Kadar se bo prižgala večernica, žena, mislita name in jaz bom v tistih trenutkih ves z vama, pa naj sem na koncu sveta!... (Jo tesneje objame in dahne): **Zbogom, žena...**

ŽENA (ga pogleda skozi solze): **Ostani zvest, moj dobri!**

MOŽ: Ničesar ni, kar bi mi moglo zvestobo vzeti!

ŽENA: Čakala te bom, sleherni trenutek bom čakala, da se povrneš spet.

MOŽ: In jaz bom sleherni trenutek bliže tebi... (Molk. Nato se nagne nad otrokovo glavo... Z nežnim poljubom na čelo se poslavlja od njega): **Sin moj...**

ŽENA (v materinski nežnosti): **Spi...**

MOŽ (težko): **Res, zdaj spi. Ko se bo prebudil, bom daleč že...**

ŽENA (v solzah): **Daleč tako, da te najine oči ne dosežejo...**

MOŽ (verno): **A nad nami bodo božje oči, ki bodo spremljaje tvojo, mojo in otrokovo pot. (Šepne): Veruj, žena, in upaj!**

ŽENA (z desnico se vzpne do moževega čela, zariše križ nanj in šepne): **Bog s teboj!**

MOŽ (jo objame poslednjič): **Žena... (Oči se jima strnejo v en sam plamen, kot v poljubu. Nato se nežno oprostí njene roke, pogleda jo še enkrat, naglo se obrne, se odmakne v desno in izgine v sencih...)**

ŽENA (se samo za korak vrže za njim, nato obstane, stisne v trpki bolečini otroka k prsim in zahti): **Moj mož... (V nemi bolečini gleda za njim, ki se izgublja v prosojni meglici zgodnjemajškega večera).**

Melodija joče v slovesnih sklepnih akordih I. stavka Antonina Dvořaka 5. simfonije. Belo rdeči soj je ugasnil; nato luč znova vstane, to pot — zelena. V desno samo se je zasvetila in obiskuje moža, ki se mu ločitev od žene v daljni

tujini brez upanja na konec spreminja
v bolno hrepenenje...

MOŽ (sedi nekaj trenutkov negibno, kot da sanja ob poslednjih zvokih daljne melodije, nato trzne z glavo, zagleda se v odprto knjigo pred seboj in bere počasi, kot da bi bil pravkar zapisal): Osemindvajsetega novembra tisoč devetdeset petdesetega leta — v Ameriki... (Molk. nato potegne nekaj črt s peresom v knjigo, ustavi se in bere spet glasno): O, žena! Kje si, da te ne vidijo več moje oči? Vse je prazno, sam sramoten hodim sredi velikega mesta, kot otrok, ki se vsevdilj pogreza v skrivnostno mračne sence pravljičnih gozdov, odkoder ni več poti nazaj... Kaj naj mi je še življenje? Mar ni moja beda, ki je nihče ne vidi, silnejša od stotere bede, ki jo vsi vidimo in jo srečujemo dan na dan? Kaj vse te stotnije prebitih in otopenih lic, ki hodijo mimo mene, znanci v tovarni, težaki in delavci! Zavidajo me, ker mi niso žulji otrdeli rok, morda me celo mrze, ker se ne bijem s stroji, kot se oni bijó... In vendar: kakšen nič sem pred njimi s svojo neskončno praznino, kakšen beden berač ob misli na njih bogastvo, ki je meni odvzeto; vsak od njih ima ženo, otroke imajo, srečo imajo, ko se vračajo z dela trudni in otopeni vsi, jih pričakuje dom, v domu ljubeč nasmeh, topla, mehka roka ženina, iskrivi smehlaj otroških oči. Mene čakata mraz in samota, nerazdružno, sivo tovarištvo, ki me spremlja, je ob meni, naj zaprem oči, ali naj gledam, naj spim ali bedim: nič ju ne odpravi več!... Ah, moja večernica je zašla in jaz sem sam, sam... sam... (Kot v sanjah se spominja trenutka slovesa pred leti, v sladkem nasmehu reče): Sin moj, sem mu dejal, ko sem bil dete poslednjič poljubil... Spi. mi je zašepetala ona... Res, zdaj spi, sem ji odvrnil, ko se bo prebudil, bom že daleč... še čujem njen glas: Daleč tako, da te najine oči več ne dosežejo... Njene oči... njene oči... njene oči... ne spominjam se več... vse je daleč daleč... ni več njenih oči: kdo mi jih priklíče, kdo mi jih vrne spet?... Bog, bi dejala ona... (V topi nevernosti se zasmeje): Bog? Bog je krut, Bog mi jo je vzal nkoč, zdaj mi je ne vrne več... (Molk. čez čas): Kaj naj verujem še, če se je bil Bog sam skril in mi ni več

v pomoč... O Bog, vsako sebi so šla najina pota: skril si se mojim očem in jaz tavam sam, glej, usmiljenost večna — že šesto leto sam: to naj je pravica, usmiljenje, dobrota, res, dobrota... (Misel mu izzveneva v bednem nasmehu obupanca) ... In ti, ki si mi govorila nekoč o ljubezni! Kako goljufna je bila tvoja beseda, žena! Čuj: druge so se dvignile, otroke so vzele, tisočerin nevarnostim so se zazrle v oči in so šle, šle, dokler niso našle moža, ki jih je čakal... Ti pa si ostala, ves tvoj odgovor je: božja volja... Božja volja!... Kako prazna je tvoja beseda ljubezni, žena... (Odloži knjigo in vstane) ... kako ničvredne tvoje solze... Mrzla žena, čuj, tvoj mož je sam, tvoje oči ugašajo v njegovih sanjah in misel nate je v njem prosojnejša vsevdilj: tvoj otrok, moj sin, žena, ne bo poznal očeta... Kje je tedaj usmiljenje božje?... O, jaz sem vero vanj izgubil... samota v meni jo je ubila povsem... (Razpne roke): Pridi, življenje!... V tvojem objemu pozabim vse!

Iz sence v ozadju se je odlučila ženska postava: DEKLE je, ki ga gleda v začudenju, z ljubečim, iskrenim nasmeskom. Mož ostrmi kot v zamaknjenju, nato počasi vpraša:

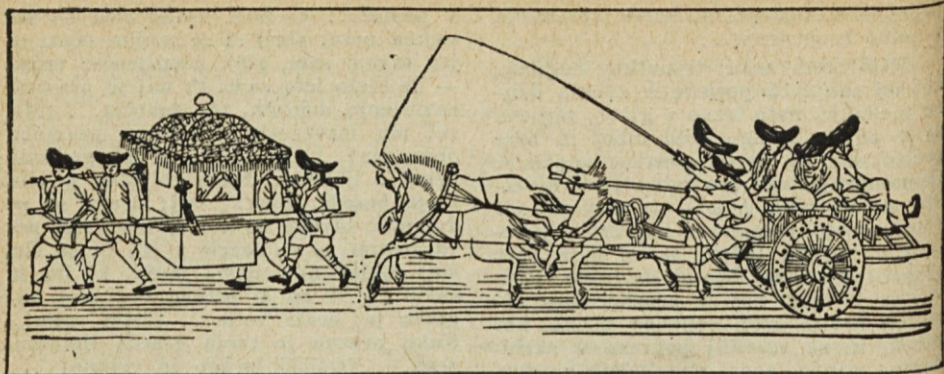
MOŽ: Kdo si?

DEKLE: Dekle sem. Svojega kraljeviča iščem... (V strahu zašepetaje): Povej, si ti moj kraljevič?... (Molk.) ... Če mi porečeš ne, bo žalost legla vame... in bom odšla... (Molk.)

MOŽ (se bije sam v sebi. Dolg molk. Nato jo toplo pogleda): Ostani, dekle!... Samota je strup, ob tebi zaživim spet! (Sede predno in jo gleda, dekle se mu nasmiha bolj in bolj. Iskrena sreča je v njenih očeh. Mož z bolestnim vzklikom odrine preteklost): Veš, moja večernica je zašla... (Tišje) ... moja večernica ne vzide več... (Dolg molk. Dekle in mož se gledata v pričakovanju...)

Tujino je zakrila noč. Le na Domo vino bo padel bledikasto zelen sij in bo medlo osvetlil ženo, ki sedi tam, piše možu in polglasno šepetaje besedo za besedo...

V trenutku teme, ki je skrila Tujino, zakipi iz dalje, bliže in bliže, melodija II. stavka „Largo“ Antonina Dvořaka 5. simfonije „Iz novega sveta“.

SAMOTNO BIJE URA NEKJE (UN OROLOGIO SUONA SOLITARIO)

ZGODOVINSKI ROMAN O JEZUITU MISIJONARJU OČETU MATEJU RICCIJU
Napisal Fausto Montanari, za „Katoliške misijone“ iz italijanščine prevedel M. T.

I. OČE MATEJ Peiping, 3. majnika 1610

Brez kapljice je minil april. Sem in tja kak pršec v marcu, pa se je ozračje zdaj, kot da se je povrnila zima, osušilo spet do trdega. Norost bi bila brskati po pratiki. Zdelo se je, da je letos zares kak zli zmaj zastavil pot vlažnim vetrovom, kot jih je bila dve leti prej neka druga zlobna nakaza podpihala do takšne vrtoglavice, da je reka prevalila nasipe in kočé in preplavila deželo. Zdaj pa je bilo vse osušeno in opaljeno, zraven pa še ta suha burja, ki vleče s seboj drobni, igličasti prah, znanilca suše.

— Enkrat in, enkrat i a m, — kot so žužnjali pismarji in momljali samo z ustnami na negibnih licih. In tako so menda morali razmišljati pod svojimi udrtimi, rumenkastimi obrazi tudi kmetje, ki so se že kar privadili menjave-mu štetju debelih, suhih let. Kadar so se umaknile vode, je sleherni seljak, še preden se je lotil med brezobličnimi ruševinami svoje razbite bajte stikanja za orodjem, ki ga je bil pustil v naglici, ko je zbežal, potisnil nož globoko v blato, da bi tako premeril debelost naplavine, tako koristne za žetev bližnje letine.

Zdi se, da bi ti ljudje, tako vajeni v stvareh odkrivati dobre strani, morali kaj brž umeti sleherni besedo, ki je govorila o božji Previdnosti. In vendar so se privadili vsemu le zato, ker so se gnali za tem življenjem, čigar lepoto so za vsako ceno hoteli najti: v stiskah so potajili sleherni, še tako drobno željo, da so v obilju lahko na vrat na nos brž ugodili vsakršni požrešnosti. A da je nekje veselje, ki je večje od dobre letine, večje kot ta svet, ki ga tlačijo, to jim na misel ni hodilo. Božji raj je bil zanje nem in v temo odmaknjen, saj jim je ta svet predstavljal edina nebesa.

Ni kuga, ni stiska, v nobeni takšni šibi niso videli kazni božje, nič tega jim ni pregnalo tiste zagrizene ihte v iskanju zemskega paradiža: da le imaš riž in nasoljeno meso v shrambi in žene in priležnica in sužnje, pa da ne umreš nikoli! Tisti, ki so prodajali napotke za neumrljivost, so delali vražje dobre kupčije, četudi se je njih sleparija vsaki-krat razkrila. A kdor je barantal za tak napotek, je bil v dno duše preverjen: če je vsem drugim spodletelo, meni prav zares ne bo. To bedno upanje je bilo

slepo tako, da so si stari iz gole ihte po neumrljivosti z mamljivimi dišavami in postom krajšali in mrtvičili poslednja svoja leta v goljufni veri, da ne umrjé nikoli.

Tista kuga pred petimi leti je tako divje kosila, da so ljudje cepali kar po ulicah in tam obležali, ker ni bilo časa, da bi jih odnašali. Takrat seveda so se vsi čudili velikodušju zapadnih misijonarjev, ki so stregli bolnim in umirajočim, in so sklenili, da mora biti vera teh mož posebe dobra, če takole lajša življenje. Da bi tale vera nudila še kakšno boljše življenje kot tole otepanje dan na dan, resnično življenje brez smrti, brez kuge, brez poplav, brez prahu, ki nosi sušo, ne, tako visoko njih sklepanje ni seglo. Če so namreč v stran potisnili vse to, kar je na svetu, dobro in slabo, se jim je zdelo, da v dnu ničesar več ni. Bog. A nihče ga ni videl.

In če so se čudili Jezusu, ki je obujal mrtve, si pač niso mogli razložiti in niso mogli verjeti, da bi potem taisti Čudodelnik samo zato umrl, ker nam je hotel dati nekšno nevidno, večno življenje. Večnost, o kateri so sanjali, je bila zanje čas tega sveta, iz dni in noči, poletja in zime stkan, le da bi ta čas nikoli ne jenjal.

— Enkrat in, enkrat i a m, — kot če bi rekli, da ni desnice brez leve, ne moškega brez ženske, ne življenja brez smrti. Oni pač mnogo lažje verjamejo v nekšno vekovito menjavo življenja in smrti v brezkončni vrsti vedno novega utelešenja; a življenje brez smrti, izven časa, brez bolečin, ne, ne, tega si ne moreš predstavljati. Tole naše umrljivo živetarjenje pač, morda celo prah, a da se smrti upiraš, kar se naj-

Memento homo quia pulvis es — Pomni človek, da si prah! Ta preteči opomin jih pač ne gane: brž uklonijo glave kakršni koli stiski, samo da še žive, in umirajo v veri, da je bilo življenje lepo, samo da ne trpe; tako zelo so nanj navezani. Do vratu in dlje so vanj pogreznjeni, ne odpovedo se niti nesreči, ki jo prinaša, vse da bi le ne bili prikrajšani za užitke, ki so z njim. Paradiž brez povodnji jim nudi debelejši riž, brez riža na krožniku pa ni veselja. Ravnatí jih k življenju v večnosti, ki ni ustvarjeno iz otopljivih stvari, je bil kaj nehvaležen trud. Prav dobro so umevali lepoto predpisov, ki so učili, da živi to življenje v čednosti in spoštljivosti. A ljubezen in podoba nekega nevidnega, večnega Boga, ki je nad tem svetom in izven tega časa, je

Matej Ricci D. J.

njihovi debeli domišljivi godila kaj malo, prav težko, težko se je namerilo, da je komu preusmerila življenje.

V sedemindvajsetih letih svojega dela so si oče Matej in tovariši, nekateri od njih zdaj že v grobu, nabrali takole nekaj čez dva tisoč kristjanov: nesložnih omahljivcev med njimi kar preveč. In tisti jedki prah, ki je grizel do srca!

Zdaj se je zdela skoraj kot prah tudi preteklost, ves tisti čas, ko so se dan

na dan pestili z nevarnostjo, da bi jih ne zgrabili. Res, lepega dne bo tudi Kitajska vsa krščanska, to prav gotovo, in oni prav zares pri Bogu, po zasluženju tele uporne bitke proti nerazumljivemu kitajskemu odporu. Ampak od takrat bodo še vedno živeli v negotovosti: nedolžna spletko na dvoru jih danes ali jutri še vedno lahko vtakne v ječo, danes kot pred tridesetimi leti, ko jim je prvokrat uspelo premuzniti se v neprodirno zapeto kraljestvo Metzovo.

In v kaj bi se tedaj sprevrgel ves trud, ki je za njimi? V prah morda; kot se zdi, da se je v prahu izgubil znoj vseh misijonarjev pred njimi, tja do osmega stoletja nazaj, nič ni ostalo. Mnogokaj je bilo slišati o nekšnih skritih kristjanih, ki da so se obdržali iz časov prvega evangeljenja; pozneje pa je oče Matej po pripovedih nekega Žida nabral le nekaj drobnih, prav nezanesljivih vesti o peščici Kitajcev, ki da so različni od svojih rojakov, ker si rišejo znamenje križa na kruh. To pa je tudi bilo vse, kar jim je od evangelija še ostalo.

Vse tole se je nizalo v glavi očetu Mateju, ko se je tjele pod večer 3. majnika v letu tisoč šeststo desetem ob sončnem zahodu v nosilnici vračal domov; lepo število vljudnostnih obiskov mandarinskim kandidatom je opravil. Da, tudi tej nadlogi klanjanja in ceremonij si se moral vdati, če si si hotel nakloniti mogočnike, ki so edini mogli Cerkvi na Kitajskem zagotoviti mirno rast.

A tisti večer je bil oče Matej vse bolj utrujen kot sicer. Izmučen ves od suhe sopenice in tresenja (— oh Matej, staraš se in tudi zate bo prišel dan, ko bo treba položiti račune! —) oče Matej le ni znal mirovati v tem prahu, ki ga je po dolgih letih grizel še vedno. V tistih prvih majniških dneh je bil Peiping še ves pogreznjen v zimski prah, ki se dviga v vetrovnih urah kot bleščeč oblak k soncu in se prav do grla zažre vsakomur, kogar je v takšnem trenutku zateklo na ulici. Škriplje med zobmi, vnema oči in prevara slednjič v svojem neukročenem zagonu, ki se z nekšno prav načrtno besnostjo zaganja, vse, kar mu pride na pot.

Pa — enkrat in, enkrat i a m — tudi besnost je včasih primerna, morda za sozvočje v svetu, kot je drugič spet na mestu dobrot. Kot reka, ki je najprej namakala, potem pa podira, a v podiranju spet znova s svojim blatom bogati zemljo, prav enako se tudi pri ljudeh menjavajo trenutki ljubkovanja z ubijanjem. In vse ujame in razprši spet v svojem sozvočju Tao, eden in mnogoter, vse in nič, kot moreči, neotipljivi prah.

Tako približno mu je tisti večer govoril mladi mandarinski kandidat, razumljivo, da ne brez razkošja obilice kladsko pesniških rekov. Pa četudi bi morda prenekateri kitajski modrijan drugače sodil, zdelo se je, da velikanska večina Kitajcev s svojim ravnanjem takšno umovanje potrjuje. Le prevečkrat je oče Matej sam sebi zagotavljal, da jih je njih Tao izgubil in da jim je on slednjič vendarle odkril nasvišjo Previdnost neskončno dobrega Boga, pa si je pozneje žalosten priznal, da se je varal. Ni jim prišlo na pamet, da bi se v svoji miselnosti potrudili do resničnosti neke popolne dobrote, ki biva izven te naše nasprotujoče si izkušnje; rajši so stikali za zblizanjem vseh teh nasprotij v nekšni vesoljni umirjenosti, ki bi pomogla, da bi se živelo prijetneje, zdaj in tu. Ali pa so prav po budistično zanikali vsakršno bitnost dobrega in slabega in zagledani vsi v nek brezkončni nič, brez vsega sprejemali zdajnje življenje, kot je pač prišlo. Morda so si celo mislili, da se tudi v najvišjem Bogu enako menjuje poštenje z verolomnostjo, kot se snov in duh menjujeta v človeški duši sami.

Ob enakomernih sunkih nosilnice, okrožen ves s to prašno burjo — nos in usta si je zatiskal pred nesramno vsiljivo — se je oče Matej zdaj nenada sam sebi zdel pobit, kot da so prazen nič vsa ta /razpravljanja, odkoder je dolga desetletja odhajal zmagujoč; zdaj ti ostane samo še nasmešnjeni, do neznesnosti vljudni odpor tega poslednjega kandidata. Res, vse kar je bilo, se mu je zdelo brez koristi.

S tridesetimi leti Kitajec s Kitajci, da bi jih vodil h Kristu; on, ki je že pozabil na krušni vonj, ki se je spet in spet zalotil, kako je mislil s kitajskimi znaki še takrat, ko je v materinem je-

ziku pisal svojim sorodnikom v Italijo, se vznemiri, ko se kar nakrat ne more več pomiriti s tem vražjim prahom; s srcem daleč od te dežele in ves brez udobja, ki ga takrat tam pač ni bilo najti, je sam sebe zalotil, kako ponavljaj, kot je prva leta ponavljaj prenekatero jutro, ko se je prebudil v svoji sobici v Makao in zbeگان ves gledal na obale tujega morja: — Glej, glej, kam daleč me je vrglo!

V tistih prvih časih se je bil nekajkrat res s to misliljo v glavi predramil, kot da bi bil tja prišel po golem naključju, ne pa po svoji premissljeni odločitvi. Res, ko je zapustil Italijo, ni še vedel, na katerem bregu se bo ustavil; sicer pa mu je bilo to nazadnje vseeno, saj je samo po enem hlepel: da bi že skoraj prišel, kjer bi lahko oznanjal Jezusa Kristusa in slednjič prelepo umrl zanj kot mučenec.

Pa se je izkazalo, da je iz leta v leto težje vse to podjetje, kajti za Krista mora živeti!

Ampak da se zdaj, po tolikih letih prebudiš kot izgubljen sredi tega prahu, ki si ga vendar pol večnosti prenašal, ne bi se zmenil zanj, pa da se zalotiš ob domotožju na druga mesta, kot sta Rim in Macerata, ki ju je vendar tistikrat s takšnim lahkim srcem zapuščal in hitel na Vzhod, ne, ne, to je naravnost polom v tvojem poklicu. Morda pa se je zares motil.

Morda pa je res bilo tako: prav kot se on, Italijan po krvi, ni in ni mogel živeti v kitajsko zemljo, tudi Kitajci niso in niso mogli doumeti popolne dobrote, ki je izven našega sveta in izven smrti, nekaj, kar je evropskemu človeku tako blizu, četudi le prečesto njegovemu življenju tako daleč. In morda sploh nihče ni tega umel, saj slednjič res ni kaj umeti, a vendar živi vsakdo kot more: latinci z nebeškim razlogom popolnosti, Kitajci pa z večno zemsko menjavo. Bog moj, ne.

Prav res se mu je zazdelo zdaj, da se ne more domisliti več, kaj je bil pravzaprav pričakoval. Kitajca se je storil na Kitajskem in se odrekel vsakršnemu udobju v domovini, in ves ta zagrizeni gon, ki mu je pomagal, da je počasi prodiral v kitajsko življenje, mu zdaj ne služi več za drugo, kot ča

bolj in bolj občuti daljo, ki ga od tega življenja loči.

Drznil se je nagovarjati Kitajce, naj obrnejo hrbet nizkotnemu klanjanju pred maliki in naj dvignejo obraz k modrostim svojega Kon Fu Tee-ja, ker je trdno verjel, da se bodo po modrosti vzpeli h krščanstvu. Zdaj pa, ko si je trideset let prizadeval, da bi jim dokazal, kako je od Tao do Previdnosti božje, pa od njih zasebnih predpisov do krščanske dobrote le droben korak, zdaj se mu je oboje zazdelo kot dvojje strahotno oddaljenih svetov, ki ju loči brezkončno morje.

Saj so razumeli, seveda so, da ne smeš delati zlega: a o načelu dobrega, ki uči, da ni zadosti samo ogibati se zla, marvč tudi truditi se, da dobro delaš, res, o tem se do dna niso in niso mogli preveriti. — Le čemu so tile zapadnjaki prav sem do njih prišli? — so se vpraševali spet in spet. In jim ni prišlo na pamet, da bi ljubezen do Boga utegnila človeka tako daleč voditi!

Prav zato, da bi vsi ljudje verovali v ljubezen božjo, ki jo je razodel Jezus Odršenik, si je oče Matej še kot fantič želel doseči mučeništvo: včasih je ujel, kako so govorili o Turkih in drugih krivovercih; tedaj na svetu le niso samo dobri kristjani, ki žive predani božji ljubezni v blesku ljubečega pogleda Marijinega.

V katedrali v Macerati so v tistih davnih dneh odprli novo oltarno krilo, ki je kazalo zmagoslavje imena Jezusovega. Iz bleščečega monograma prav na vrhu je k ljudem prihajal mali Jezus, z nasmehom v očeh in z razprostrtimi rokami; angeli, bolj spodaj in še bolj spodaj ljudje, so ga kleče molili; in v brezmejnem zaupanju so vanj upirali oči. Prav na dnu, globoko pod zemljo, so se sredi dimastih plamenov celo hudobci vrgli na tla.

Še kot fantič je razmišljal, da bi tako moral biti ves svet; ampak za takšno stvar se je treba udariti. Nekaj dni prej je odšlo sedem maceračanov, ki so jih nabrali v papeški vojsko, nad Turka. Matej je z zavistjo v očeh gledal za njimi, kajti fantje so bili že godni za helebarde in se bodo zdaj bili za čast božjo. In v tem, ko je prvikat zaslučil, da bi temu podoben cilj utegnil njegovo mladost rešiti naveličanosti enolič-

nega življenja iz dneva v dan, ki so ga vzburlili le od časa do časa kakšni posebni dogodki, je odkril hkrati, da divja nekje še druga vojna, mnogo, mnogo silnejša od te, ki jo vodijo proti Turku: sprijeti bi se veljalo s krivoverci na severu, ki so se na skrivaj potikali že tudi po Italiji in govorili, da se človek zlemu ne more ogniti, da je celo v tem Previdnost božja: zadosti, da jo priznaš in imaš zaupanje v Boga, zraven pa se sprijazniš s tem, da si pač slab po naravi.

Petnajst pomladi je bilo takrat Mateju; v jezuitski kolegij je zahajal. Večer je bil, ne kot nočojnji, marveč topel in veder majski večer. Že nekaj let sem so z vso slovesnostjo slavili Marijin mesec, in tisti večer so se debele množice valile iz cerkve. Nekam vase zaglobljen je stopal Matej med ljudmi; v srcu sta mu odmevali ljubkost pesmi in milina podobe, ki je bila tako zmagoslavno izstavljena na oltarju. Saj ni res, da bi ljudje morali biti zli: z božjo in Marijino pomočjo so lahko dobri, res, docela dobri. On vsaj je hotel biti zares dober, in tole je tisto, kar je najbolj potrebno proti Turku in krivovercem, tole je zdaj še posebe polnilo njegovo novo življenje. Kaj naj stori, da bo zares dober?

Zdaj pa, ko jih že oseminpetdeset šteje, je dobro vedel, kaj je od tistikrat, ko jih je samo petnajst štel, storil: zapustil je svoj premožni dom, da bi se vrgel v kitajsko revščino, trideset let skoraj, kolikrat brez ležišča, kolikrat v ječi, nekoč se je bil skoraj utopil, drugič spet je ohromel, ko je bežal pred napadalci: od časa do časa zasramovan, od časa do časa pred sodiščem.

Pa je marsikaj slabega še vedno bilo v njem: prav tale nekrščanska žalost, ki se ga je zdajle, po desetletjih zagrizene vedrosti, tako izdajsko lotila in ga je silila, da bi obžaloval, ker bo treba umreti, ne da bi gledal prej sadove lastnega znoja.

Prav ta sad, v katerega je vedno verjel, v katerega se tudi zdaj z vsem naponom sili verjeti, prav ta sad se mu zdi samo privid. Res, brezplodno je bilo njegovo delo; prepričanje o njega uspešnosti je bilo daleč; bolj ko je klical k Bogu, naj mu srce napolni z usmiljenjem, bolj je čutil, kako je v njem praz-

no, kako usmiljenje ne pride. Kot da z roko tiplje ves polom svojega življenja: saj si je trideset let prizadeval, da bi Kitajce prepričal, kako so njih predpisi v bistvu nekaj dobrega in da jim manjka samo vera, zdaj pa se je sam prepričeval bolj in bolj, da je v njih vera, ki je izkoreniniti ne moreš: njih slepa zagledanost v ta svet, v to meso obsojeno na gnitje; niti ob misli na smrt se ti ne zgamejo.

Enkrat in, enkrat i a m : iz življenja smrt in iz smrti življenje; posameznik slednjič ne šteje nič; kar je vredno, je le tisto večno menjavanje.

Vsaj v mišljenju tako.

A v življenju je mnogokrat gospodovala najnajsnejša sebičnost. Slednjič pa se je zdelo, da jim večnost sploh ne pomeni nič.

Morda si moral, če si hotel biti pri Kitajcih res do dna Kitajec, pozabiti večnost in verjeti samo v večno menjavo veselja in žalosti, dobrega in zlega, miru in truda, in se prepustiti starodavnim navadam, ki v umirjenem sozvočju sestavljajo življenje in dajejo ubranost večnemu menjavanju.

Če je tako, je bilo vse njegovo življenje prah, in prav so imeli Evropci, ki so se norčevali iz vsakršne naklonjenosti do kitajskih zakonov, obredov, knjig, da, celo jezika. Menda res samo s topovi lahko zgameš ta narod trdih možgan!

Kot ožgana in zamrznjena hkrati so usta, globok gnus se mu razliva po udih. V glavi čuti zamolklo bolečino. Vse njegovo življenje je prah, tako. Topovi samo še ostanejo.

Tedaj je le prav imel tisti španski jezuit oče Sanchez, ki ga je bil srečal Matej v svojih prvih kitajskih letih.

Prvo leto, ko sta oče Matej in oče Ruggieri z neznanskimi mukami slednjič le uspela, da so ju trpeli v Sciachinu, je iz bližnje province Kanton prišel oče Sanchez, poln ognja in neustrašenosti; guverner in škof španskega otočja Filipinov sta mu bila povedala, da takole za Špance utre pot trgovini in veri, kajti zdrava pamet pove, da nazadnje le ni prav, če si samo portugalski deželani laste pravico nad temi lepimi pokrajinami, ki so tako polne obetov.

Matej je bil nanj naletel v Kantonu.

Oče Sanchez se je pravkar vračal iz velike trgovske hiše, po dolgih in blestečih razgovorih s plemenitši te province; prikazal jim je bil špansko bogastvo in moč. Moč pa, življenjski kot je bil, človek, ki ne trpi odlašanja, se je brž prepričal, da si boš te ljudi še najprej in najbolj zadržano zadobil s silo. Portugalski, mrhe lene trgovske, so Kitajce spridili, ker so ravnali z njimi kot enaki z enakimi. Ampak tod so potrebni topovi!

Topovi, ljudje božji, topovi kot v Ameriki, kjer so zdaj vsi krščeni, zdaj, ko so osvajaalne vojne mimo, in kjer vsako težavo lahko brž in gladko rešiš.

Tako tedaj le nič strahu pred temile Kitajci, naj jih bo še toliko. Veliko, kot jih je, vseeno gledajo, kako bijejo po njih Japonci, ki so za ped manjši od njih in so se vsega od njih naučili. Ampak ti kitajski butci so tako oholo zaverovani v svoje modroslovje, da pametni ljudje hodijo v pismarskih sutanah, v vojsko pa potiskajo šleve, ki so jih malo prej izvrgli: tako iz gole učenjaške objesti kvarijo duha in izgublajo province. No, sicer pa nič zato, še bolje za španske vojskovodje, ki bodo vodili osvajanja.

Vsi tile načrti in domisljice so očeta Sancheza tako obsedli, da je na vso naglico napisal spomenico o teh stvareh in jo naslovil na kralja Filipa. Na vso nesrečo pa je madridski dvor (— na čigavo priporočilo, seveda ne ve) — izročil vprašanje v premišljanje nekemu preveč študiraneemu človeku.

Oče D'Acosta, ki je na lastne oči gledal bliskoviti uspeh osvajanja Sred. Amerike, je iz Ciudad de México tjale okrog 1587. poslal kaj neugodno mnenje o tem podjetju. Čeprav je priznal, da so se Indijanci koj po zmagi španskega orožja pokristjanili, je učeni teolog zatrdil, da gre to spreobrnenje pripisovati edinole božji dobroti, ki more iz slabega potegniti tudi dobro; da pa je zato še vseeno vsakršna vojna, kjer ni pravice obrambe in enakopravnosti, nedovoljena in grešna. Zdaj pa, ko gre za kitajski narod, je vprašanje jasno bolj kot kdaj; saj so to mirni in urejeni ljudje; kajti če si Kitajci zdaj lahko privoščijo, da se do tujevo vedejo zadržano in mrzlo, z mečem v lice jih prav zares da nihče ne bo storil pri-

Smrt Franciška Ksaverija pred Kitajsko

jaznejših in dostopnejših. Hernán Cortéz je bil prav gotovo zanesljiv vojskovodja med prvimi; a med oznanjevalci Kristusovega evangelija bi bil prav gotovo zadnji; ni namreč lahka stvar biti vojak in dober misijonar hkrati.

Za tale znameniti odgovor očeta D'Acosta je Matej raznal šele mnogo let potem, ko je za nepomirljivim očetom Sanchezom izgubil sleherno sled. A v domišljiji si je živo predstavljal tega moža in njegov dolgi obraz, ki ga je prav zares da zategnil še bolj, ko ga je, bogve kje, zatekel umirjeno resni odgovor slavnega teologa.

— Človek mora biti življenjski — to je bila Sancheza tako priljubljena krilatica. To je bil tudi odpev in sklep dolgih govoranc, ki jih je Mateju trobil na uho tistega davnega dne, ko sta se srečala na sejmu v Kantonu. Oče Sanchez si je mršil dolgo brado, jo vlačil gor in dol, pa si jo spet česal z dlanjo in brez konca in kraja govoril, kako je on sam, brez vsakršne pomoči preuredil jezuitske kolegije v Španiji in Indiji. Kamor koli je on prišel, se je vse spremenilo, od tako na takole (pri tem je obračal svojo dlan od spodaj gor in jo nato podržal trdno v zraku, kot

da stoje na nji vsi brezštevilni kolegiji, ki jih je bil preuredil). Kjer koli je on nekaj časa bil, se je vse brž in dobro opravilo. In zdaj je prihajal na Kitajsko.

Matej se je nasmehnil. Morda je ta odlični oče tistega, zdaj že tako daljnega dne, res samo zato zablodil na Kitajsko, da se bo nekdo drugi v svoji črni uri, ko se ga bo trideset let nazaj spominjal, razvedril in umiril, ko bo slednjic zagnal, da je tudi v njem košček takšnega Sanchezza.

O ničevost človeška, ki ti laže, da si že ves svet na glavo postavil, če si komaj z rokami ganil! Tudi on, ki si je umišljal, da si je s svojimi spoznanji osvojil Kitajsko, se je zalotil zdaj pri žalostnem in brezkoristnem poslu, kajti Kitajsko bi si mogel osvojiti samo Jezus s svojo ljubeznijo, ki jo rodi potrpljenje.

Pa oče Sanchez je imel vsaj to srečo, da je bil sanjač vesele vrste, ne pa otožnež kot on. Očetu Mateju se je izvil vdih in v vzdihu je bil nasmeh in videl je, da je vsilnica zavila v sadovnjak v misijonišču.

II.

NE VEM, JE LI KORISTNO BOLJ, DA OSTANEM, ALI DA ODIDEM

A ko je stopil na tla, mu je nasmeh skoraj minil. Zares, utrujen je. Predolgo je odlašal s počitkom in z jedjo, tako. Oprl se je na nosača in čakal na roko očeta De Ursis, ki mu je na vso naglico prihajal naproti: trpki obraz vdanega podložnika, ki si je naložil, da bo čuval predstojnika z vso gorečo vnemo.

— Nič ni — je pohitel oče Matej, da bi se izgovoril; — ta večna moja vrtoglavica.

Pa tokrat vendarle ni bila ta večna vrtoglavica: ven in ven se ga je lotevala neka čudna žalost, kakršne ni poznal in ni se ji mogel upirati; kot da ga stiska nekaj nevidnega, a ni vedel, kje. Poskusil je vdihniti globoko in šlo je brez bolečin; zamahnil je z roko in šlo je kar samo od sebe. In vendar: ko je stopil v hišo in se zleknil v naslonjaču je v umirjeni svetlobi zahajajočega sonca začutil, kako življenjske beže in njega, brez pomoči, kot da se pogreza v nič.

Saj to je blaznost, prav gotovo, ali

pa smrt. Oče Matej se je zbral in je zlogovaje poklical De Ursija. Ni mu prišlo na misel, da se je zvesti sobrat potulil v kotu in čakal stoje, kdaj bo predstojnik zaspal.

— Oče, — je dejal De Ursis — tu sem. Rečem pa, potrebno je, da se vaša častitljivost že preveri enkrat: saj ne zmorete več tolikih obiskov in toliko pisanja in takšnih postov in zraven še ves brevir, slednjič pa brezkončni razgovori z vsemi mandarini, zdajnjimi in prihodnjimi, ki se jim kar tako iz same radovednosti zahoče, da bi vas čuli.

Dva meseca je tega, res, v času izpitov je bilo, ko so se ti obiski sprevrgli v pravi polom in oče Matej je z njimi izgubljal obed in počitek. A zdaj vendar ne gre za to, je hotel povedati Matej. In še ves v bojazni, da bi ne preplašil ubogega De Ursisa, se je namiselnost spet in dejal:

— Prav imate, res. Le dobro zaprite dver, čez uro ali kaj pa mi pošljite čašo tople vode, da bom pil. Zdaj ne; čez uro, tako.

In zazdelo se mu je, kako tolažilno bi bilo, če bi tega mladeniča tikal, saj jutri bo on sam morda že daleč.

Ali pa še bližje, prav res. Danes pa se je vsekakor še hotel držati pravila in ne da bi dodajal še kaj, se je pogreznil v molk, se pokrnil z odejo in čakal voljo Gospodovo; De Ursis pa je odhajal.

Vse drugo je bilo tako preprosto. Taisto, kar je že nekaj mesecev sem v hiši ponavljal soduhovnikom in svojim pomočnikom. Ponavljal celo najbolj go-rečim in najbližjim novincem.

— Otrociči, zdaj sem našel, kako pognati v tek tole naše podjetje. Videli boste slednjič: na tisoče krstov

vsak dan. Zdaj sem našel ta vzvod, kako: umreti.

Deset let prej je mislil, da je svoje podjetje slednjič le privedel na cilj, kajti ko je prišel v Peiping, mu je uspelo, da so ga sprejeli na cesarskem dvoru. Pa so se mu pozneje spet pridružile stare, vedno iste težave in tisti sprejem na dvoru je bil skoraj toliko vreden kot nič. Zdaj pa je morda prišel čas, ko bo treba prositi za sprejem pri nekem višjem Dvoru, kot je bil storil Frančišek Ksaverij, ki je umrl pred vrati v Kitajsko, pa je vendar dosegel; da je trideset let pozneje nekdo le vstopil. Takole, vsakih trideset let enkrat: Ksaverij je umrl 1552., Ruggieri je na Kitajsko prišel 1579., zdaj, v letu 1610, pa umira on, Ricci. In iz roda v rod ni več kot drobec korak, ampak vedno korak naprej; drobec tako, da ga tisti, ki bodo prišli, že ne bodo prepoznali več, pa je vendar v očeh božjih morda večji kot kateri koli drugi.

— Ne vem, je li koristno bolj, da ostanem, ali odidem — je v tistih poslednjih dneh vse česče ponavljal, v smehu, kot za šalo. Celo neki mandarin ga je posvaril, da mu res ne pristoji tak veseljaški obraz ob tem velikem slovesu vzvišene resnosti, ki si ga je bil zadal. In očeta Mateja je tistikrat skoraj imelo, da bi mu povedal, kako je celo nad očeta Ignacija prišel dan, ko je iz samega usmiljenja do veselja zaplesal kar čedno poskočnico, po baskovski šegi. Morda si Kitajcem, samo da bi ne prekršil predpisov vljudnosti, res izkazal več usmiljenja, če se z njimi nisi šalil.

Zdaj pa ni bil Matej več ne nasmejan, ne vzvišeno resen, le pobit, strašno pobit. Vse hitreje je dihal in globok sen ga je objel. (Sledi.)

IZ VSEBINE PRIČUJOČE 1.-2. ŠTEVILKE „KATOLIŠKIH MISIJONOV“

- Palabras de Roma — Nadškof mons. Constantini, tajnik Kongregacije za širjenje vere, poziva katoličane sveta k pospešenemu misijonskemu sodelovanju.
- V šestindvajseti letnik — uvodna beseda, v kateri izdajatelj razlaga povrnitev „Katoliških misijonov“ k prvotni obliki samostojnega lista.
- Slovenci in misijoni — Prvaka starih in novih naseljencev v USA, Anton Grdina in dr. Valentin Meršol, prepričujeta o nujnosti našega sedanjega misijonskega sodelovanja.
- Očetova beseda — Začetek prevoda znamenite zadnje misijonske okrožnice Pija XII., ki ga je oskrbel in zraven cele članke v razlago napisal kitajski misijonar Karel Wolbang CM.
- Kaj in zakaj misijoni — Iz govora misijonarja Janeza Kopača CM v Gorici.
- Svetovna osemdnevnicca za cerkveno zedinjenje — Prebogato razmišljanje dr. Franceta Gnidovca o važnem vprašanju edinstvi krščanskih cerkva.
- Cirilmetodijska ideja in ločeni bratje protestanti — Zanimive ugotovitve horitelja za cerkveno edinstvo zlatomašnika Antona Merkuna.
- Domača umetnost v misijonih — Prva od zanimivih razprav kulturnega zgodovinarja Marjana Marolta na podlagi razstave domače cerkvene umetnosti v Rimu leta 1950.
- Edina resnična iz „Tisoč in ene noči“ — Znani slovenski publicist pod psevdonimom „Aladin“ v literarni obliki kaže borbo za petrolej in — za duše v Perzijskem zalivu.
- Misijonarke — morilke — „Očividec“, slovenski misijonar g. Ciril Čarga CM poroča iz Kitajske, kako so rdeči obtožili misijonarke usmiljenke umora tisoč otrok.
- Mala misijonarka — Našim malim v vzgled in pobudo Karel Wolbang popisuje svojo najmlajšo misijonsko pomočnico, komaj šestletno kitajsko deklico, ki je pa pripravljala na krst odrasla dekleta in žene...
- V tem znamenju boš zmagal — Misijonar o. Stanko Poderžaj D. J. začenja novo vrsto živahno pisanih sestavkov o bojih in zmagah Bengalskega misijonara.
- Kaj je novega v Indiji — Več slovenskih salezijanskih misijonarjev poroča o lakoti, o komunizmu in o razvoju in težavah Cerkve v tej osamosvojeni deželi.
- V Deželi belega slona — Silno zanimiv in pester pregled delovanja slovenskih uršulink v Siamu, ki ga je poslala m. Frančiška Novak O.S.U.
- Slovenske misijonarke v Paragvaju — to so mariborske šolske sestre med Čurupi Indijanci v osrčju južnoameriške celine.
- Misijonarji pišejo — Iz vsega sveta tople besede in poročila še drugih slovenskih misijonarjev misijonskim prijateljem in dobrotnikom.
- Po misijonskom svetu — Najnovejša poročila iz najboljših virov o misijonskih problemih širnega sveta. — Anekdote iz misijonskega življenja.
- Misijonsko zaledje — Načrt za „Slovensko misijonsko zvezo“. — Poročilo o praznovanju 25. misijonske nedelje na Goriškem. — Še druga poročila o misijonski akciji med slovenskimi izseljenci.
- Barago na oltar! — Mi in Baraga. Razmišlja Božo Fink. — Dr. Tine Debeljak ocenjuje novi dr. Jakličev Baragov življenjepis. — Navedbe raznih uslišanj — Koledar „Ave Marija“ o Baragi. — Itd.
- Misterij iz Novega sveta — prvi del te odlične oderske stvaritve Nikolajev Jeločnika, ki bo v celoti objavljena v tem letniku „Katoliških misijonov“.
- Samotno bije ura nekj... — Znameniti zgodovinski roman o življenju kitajskega misijonarja p. Riccija, klasično preveden v slovensčino za „Katoliških misijonov“.

„ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE“

To bo geslo naše letošnje denarne misijonske akcije.

Leto 1950 je bilo posvečeno čaotunškemu misijonu oziroma skladu za dr. Janežev rentgen tamkaj. Leta 1951. pa smo skušali podpreti naš Bengalski misijon v Indiji.

Obeh teh dveh akcij so bili veseli tudi vsi ostali slovenski misijonarji in misijonarke, dasi niso bili deležni njunih sadov. A videli so v njih oživljajočo se misijonsko dejavnost slovenskega naroda in vstalo jim je upanje, da bo ta dejavnost počasi tudi nje dosegla.

Da upravičimo to njih upanje, smo se odločili v letu 1952 usmeriti našo misijonsko denarno akcijo v pomoč vsem slovenskim misijonarjem in misijonarkam. Če računamo, da jih je kakih 50 dosegljivih, bo treba v celem letu zbrati vsaj kakih 2000 USA dolarjev, ako hočemo, da pošljemo vsakemu povprečno vsaj kakih 40 dolarjev, kar je majhna pomoč.

K sodelovanju pri tej akciji vabimo vse rojake na svobodi: One na Goriškem, Tržaškem in Koroškem, vse izseljence po evropskih deželah, Franciji, Belgiji, Nizozemski, Angliji, in zlasti izseljence v obeh Amerikah, v USA, v Kanadi, v Argentini, v Chileju in drugod, pa še one v Avstraliji.

Prosimo posamezne misijonske centre in prijatelje slovenskih misijonarjev, da se zavzamejo za stvar in v svojem okolju začno z nabitralno akcijo od osebe do osebe, po organizacijah, z dohodki prireditvev in na druge uspešne načine! Vse podvige in uspehe v stvari naj nam blagovolijo sproti poročati za objavljanje v „Katoliških misijonih“, kar je važno iz propagandnih ozirov.

Zadnji, največji sunek te akcije naj bi bil okrog praznika Treh Kraljev, ki je misijonski praznik. Tedaj naj bi se, kakor ponekod že letos, vsi slovenski misijonski centri s kako enotno, podobno akcijo, pridružili slovenskemu misijonskemu središču v Buenos Airesu, ki že sedaj naznanja, da se bo za praznik Treh Kraljev vršila

II. MISIJONSKA VELETOMBOLA: ZA VSE SLOV. MISIJONARJE

Kakor je bil srečolov 1950 uspešen in je I. veletombola 1951 lepo uspela, tako upamo, da bo uspela tudi ta II. veletombola.

Misijonski odseki, misijonsko delavni posamezniki! Na delo „za vse slovenske misijonarje“!

„Katoliški misijoni“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb in slovenskih misijonarjev. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Lenček Ladislav CM. Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. — Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Buenos Aires, Argentina — S cerkvenim odobrenjem

Sliki naslovne in zadnje strani predstavljata kitajsko Mater božjo z Jezuškom in pa korejsko mamico z otročičem — Glave zaglavjem narisal Vladimir Mazi

